

౨౧౧౧౮

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 20-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ షష్ఠి ౬.

No. 120
సంచిక ౧౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు.

గాఢ గొప్పవారితే వేలకు వేలు యోగ్యతానత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన జానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాంబుపుబొట్ల కాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములో కూడ వాడుచున్నారు.

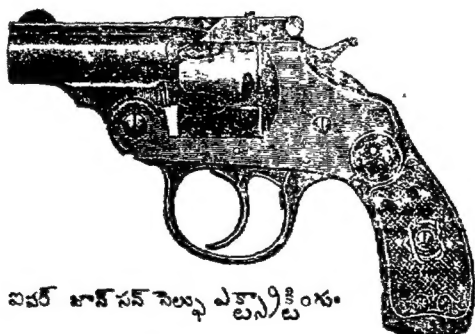

దశ-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింటు సుందరమైనది.
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుళెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

రివాల్వర్లు ప్రత్యేక ధరల చొప్పున ఇవ్వబడును

హెచ్. జి. ఆర్. సెల్ఫ్ ఎజెన్సింగ్.

వివర్ బాన్ సెల్ఫ్ ఎజెన్సింగ్.

55	మాత్రమే గలవు. హాంకటన్ అండ్ రిచ్చర్డ్సన్ నికల్ ప్లేట్లగలది. 5 హెట్లు .320 బోరులుగలవు.	
45	4" బారల్ గలది సెల్ఫ్ ఎజెన్సింగ్ రివాల్వరులు 1-కి ధర రు 35	
50	" " 2" " " " " " 1-కి ధర రు 32-8-0	
40	" " 2" " " " " " 1-కి ధర రు 30	
60	" " 7 హెట్లుగలది .22 బోరు, 2" బారల్ గలది హామర్ సెల్ఫ్ రివాల్వరుగలది 1-కి ధర రు 35	
25	" ఎంగ్ ఆమెరికన్ నికల్ ప్లేట్ల గలది 5 హెట్లుగలది హామర్ రివాల్వరు .320 బోరుగలది 1-కి ధర రు 30	
50	" వివర్ బాన్ సెల్ఫ్ నికల్ ప్లేట్ల 5 హెట్లు హామర్ రివాల్వరు .320 బోరు, 2" బారల్ గలది 1-కి ధర రు 25	
25	" " 7 హెట్లు, హామర్ సెల్ఫ్ 2" బారల్ గలది 1-కి ధర రు 30	

ఆర్డరుతో సహా లై సెన్సును పంపుకొనవలెను.

స్పెన్సరు అండు కో., లిమిటెడ్. మాంట్రోడు, మద్రాసు.

నిత్యధుతకుమారో గని వారి లాభి

సుఖము లేదని రుజువుచేయువారికి రు 116-0-0 లో బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమారోగములుగూర్చి గుర్తించుటకు ఒకడబ్బా వెల రు 10 0-0 కేకింగుపొనేజీ చేరు.

రెడ్డి అండు కో., ప్రొఫ్రైయరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, సో. లపురం, క్రొత్తపేటపాస్టు కోదావరిజిల్లా.

ఇంపీరియల్ సిసీమా తిరువళ్ళికే-ని

16-8-24 తేది శనివారమునుండి 22-8-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు.
రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.
కాపెన్ కిడ్నూ ఎడ్మిస్ట్రో నాలగవవారము.

2 కవిరత్న కాళిదాస

(953) వెల్లింగ్టన్ సిసీమా

16-8-24 శనివారమునుండి 22-8-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు
డబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ డి బరిగాన్
ట్రయల్ కడపటివారం ఎడ్మిస్ట్రో అకృతి
సాహసకార్యములు వాని పింగుడాగరు మొదలగు
నవి గలవు ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసు గూడ చూచు
బడును. (6 భాగములు)

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతోకలసి పొయ్యిడి స
క్తమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచును. రతి
లో అతి శీఘ్రరేతస్థలనమవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్ర
పరచి దేహపుష్టి, వీర్యసృష్టి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి
దార్ధ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలముకలుగును. సె
కు రు 2-7-0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము. కేటలాగు ఉచితం.

వి. ఆర్. మెడికల్ హాల్
రామచంద్రపురం (గోదావరిజిల్లా)

ఆత్మర్యము!

వెల స్వల్పము!!

ఫల మధికము!!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - సామిడి

మా బౌద్ధములవల్ల గుణములేనిచో సాము వాప సివ్వబడును.
మా బౌద్ధములు ఉపయోగించువారికి, యింకను వైద్యులతో అవసర ముండదు.
రోగులకు, విరోగులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

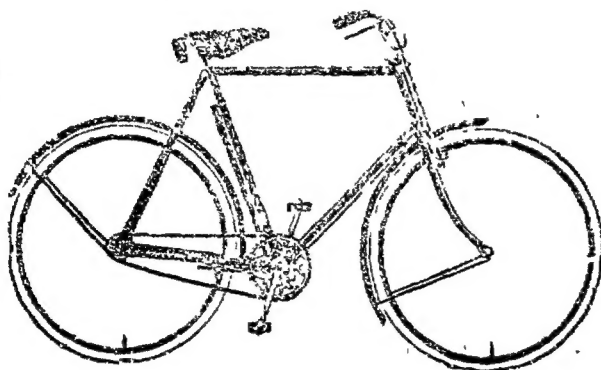
తరుణామృత లేవ్యము:-

ఈ దివ్యవృక్షము అంబర, శ్రేష్ఠమైన వనమౌలికము చేసి, మిక్కిలి కుద్రముగా తయారుచేయబడినది. ధాతువును వృద్ధిజేయును కుష్ఠవైద్యము, లింబాచము, మాత్రవ్యాధి, నల్లనకత్తము మొదలగువాటికి శస్త్ర గుణమిచ్చును. మరియు ఉష్ణసంబంధమైన వ్యాధులు మూలవ్యాధి, గోశ్చిరూ, మొదలగు శ్రీ సంబంధమైన వ్యాధులు ఇన్ టెక్ట్ అవసరములేక కే దీనిచే నివారణ యగును. శ్రీ పురుషులు ఆవాల్యధులు సహ నిస్సంశయముగా సేవింపవచ్చును. 20 టౌన్ డబ్బి 1-కి ధర రూ 3.0-0.

1. ది ఇంకెయిట్ ఇండిస్ట్రీయల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ నెం 10 యెస్ట్ డ్రైనేజు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యనాయుడు అండు బ్రదర్సు నెం. 18 ఎంకె.సి.సి. మద్రాసు, 3. ప్రెసిడెన్సీ స్టోర్సు, 578, ప్రైకావసు రోడ్డు, తిరునల్వేల్ కే, మద్రాసు.
4. ఎ. సెంకయ్యశెట్టి అండు, బ్రదర్సు. ఇనుముపెట్టె వ్యాపారం 28, బ్రాడ్వే మరీయు నె. 10, రెడ్డిరామన్నపీఠి మద్రాసు.
5. ఆర్. పార్థసారథి శెట్టి, రాధాబాబు బొబ్బిలపుల యెడల, వైదాచేరు, మద్రాసు.

(1101)

అన్ని బైసిక్లు
కంటెను
ముందుగా
నచ్చినది.

40 సెం. ముల
నుండి
వామకలో
నున్నది.
భద్రమైన
బైసిక్లు

అమోఘమైన బైకు డన్ లోల్ ప్రైరులతో సహా ధర 1-కి రూ 109-12-0.

శ్రేష్ఠమైనది,

తక్కువధరలో కావలసినవారు హక్కుల్ను పావులరు పైకిలే తప్పకకొనుట శ్రేయస్కరము.

మిక్కిలి సరసమైన ధర ప్రకారము దొరకును.

ప్రస్తుతము మార్కెట్టులో నున్నవాటితో దీనిని సరిపోల్చుటకు వీలులేదు.

ఇది బ్రిటిష్ వారిచే మిక్కిలి మేలైన సామానులతో చాలకాలమువరకు మన్నునట్లు

భివృద్ధిచేయబడిన పద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

పతి సంవత్సరమును జేనకువేలు విక్రయము.

ప్రేముకు ఎనామెటు వేయటకు మునుపు తుక్కుపట్టకుండుటకై
కాన్సి ట్రైజుడు చేయబడట చాల ముఖ్యవిషయము.

దీనిని గురించి యింకెయిట్ వాడుచున్న లెక్కలేనవారిని అడిగి వారి అభిప్రాయమును తెలుసుకొనుడు.

"హాల్ ఏజెంట్:

ది ఇంగ్లీషు 'నైకిల్ అండ్ మోటారు ఇంజనీరింగు కంపెనీ,

రిజిస్టర్డ్

నెం 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

'నైకిల్స్' మద్రాసు

యునైటెడ్ ఇండియాటైఫ్ ఆస్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

(1540)

హెచ్.ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

యునైటెడ్ ఇండియాటైఫ్ ఆస్యూరన్సు కంపెనీ" చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అంశములు.

"ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును"-ఇన్నరన్ను "బిజినెస్" లంకను.

"స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివివహల కొద్దిగా గలవు అది లో యిడియోకటి" ఇన్నరన్ను అండు పై నాన్ మేయల్ రికార్డు" లండను.

"డటినా 1000 కి రూ 75 ను చొప్పున బోనసుమువ్వబడినది. ఏజెంట్లు 1 వ లెను:-కిమిషను, జీతము ధారాణముగాయవ్వబడును. ఆఫీసులలో ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావు గారు, యధజాలగు ఛీఫ్ ఏజెంట్, శ్రీకృష్ణలింగాయ, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

గాంధీమహాశుడు

—6—

డిల్లీ మతకలహములు

డిల్లీ, ఆగస్టు 18:- గాంధీమహాత్ము డిచ్చటికి వచ్చిన ప్పటినుండి డిల్లీలోని మతకలహములను గురించి పలువురు కాంగ్రెసు నాయకులతో సంభాషించుచుండెను. తరువాత హిందుమహమ్మదీయ పక్షములనుండి రాయబారులు వచ్చి మతకలహములను గూర్చియు ప్రస్తుతస్థితికి కారణములను గూర్చియు చెప్పగా మహాత్ముడు విన్నాడు. సోమవారమునాడు మహాత్ముడు మానవ్రతమును వహించును గాన తిరిగి మంగళవారము నాటినుండియు చచ్చ ప్రారంభించబడును మహాత్ము డిచ్చటినుండి 24 లేదిన బయలుదేరి అహమ్మదాబాదు వెళ్లి అచ్చటినుండి బొంబాయిలో కాన్ఫరెన్సును వారినన్నానపత్రము నందుకొనుటకు బొంబాయికి వెళ్తును.

మహమ్మదీయులకును హిందువులకును ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండుటవలన గాంధీగారిగౌరవార్థము బహిరంగపథ యెద్దియు జరుగలేదు. కాని రాజీకుదిరినవెంటనే బహిరంగపథ యొకటి జరుగుననియు గాంధీమహాత్ముడే రాజీవిషయము తెలియజేసి యిరు తెగలవారికిని సంఘీభావము మదిరనదని ప్రకటించుననియు తెలియుచున్నది. ఆ|| ప్రె||

మహాత్ముడు అహమ్మదాబాదుకు వచ్చుచు

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 18:- మహాత్ముడు 23 లేదిన యిచ్చటికివచ్చి కార్మికసంఘము వారినుండి వైకపుసంచి. ని అంగీకరింపవలసియున్నది. పురపాలకసంఘమువారు 26 లేదిన సన్నానపత్రము నొకదానిని సమర్పింతురు. ఆ|| ప్రె||

ఇండియానుండి బర్తాను విడదీయుట

బర్మాలో అభిప్రాయభేదములు

రంగూను, ఆగస్టు 18:- బర్మాను హిందూదేశమునండి విడదీయవలెనా అక్కరలేదా యనుప్రశ్నను బర్మాలోని వారాప్రతికలును నాయకులును చర్చించుచున్నారు. ఈప్రశ్నను ఆలోచించుటకు కాలము పరిపక్వమైనదా యని నాయకులు భేదాభిప్రాయమును నూచించుచున్నారు. బర్మా కానసభలోని జాతీయవాదులు బర్మాను విడదీసినయెడల రాష్ట్రము, రాజకీయముగా అభివృద్ధిజెందునా యని సరిశేయించుచున్నారు. రాజ్యాంగపోరాట మభివృద్ధిజెందుచున్నంతకాలమును బర్మాను యిండియానుండి విడదీయరాదని టోకి యం. యల్. ఏ. మొదలగు జాతీయవాదులు చెప్పుచున్నారు. బర్మాసంఘముల జెనరలుకాన్ఫరెన్స్లోని కానసభహిమ్మారపక్షమువారు (వీరిని గ్లయింగ్-పూ-గ్యాపక్షమందురు) బర్మాప్రజల అభిప్రాయము ప్రకారము బర్మాకు స్వరాజ్యపక్షము చేహరువరకు బర్మాను విడదీయరాదని చెప్పుచున్నారు.

వారాప్రతికలలో "రంగూనుగజెటు" "రంగూనుపైమున్" ప్రతికలు విడదీసిననే బర్మాకు క్షేమమునని చెప్పుచున్నవి. ఆంగ్లమున ప్రచురింపబడుచు భారతీయుల యాధిపత్యమున నడుపబడుచున్న "రంగూనుడెయిలీ న్యూస్" "రంగూనుమెయిలు" పత్రికలు భేదాభిప్రాయమును గనపడుచుచున్నవి. కానసభ భాషనేక జాతీయపక్షమును వహించుచున్న బర్మావారి పత్రికలు వివిధాభిప్రాయములుగలవై యున్నవి. కానసభా బహిమ్మార పక్షప్రతికలన్నియు ప్రస్తుతము బర్మాను విడదీయరాదని చెప్పుటలో యేకాభిప్రాయము గలవైయున్నవి.

(ఆ. ప్రె.)

యస్. సి. కేల్కారు గారు

పూనా పౌరు లభిన-దించుట

పూనా, ఆగస్టు 18:- కోర్టు సమావేశపరచితిని లేబడి నకేసులో హైకోర్టునందు ధైర్యముతోనిలిచి పోరాడిన "కేశవరీ" పత్రికా సంపాదకుడు యస్. సి. కేల్కారుగారి సభినందించుట పూనా పౌరులు భోపల్కారుగారి యాధిపత్యమున పూనాలో శివాజీ మందిరమున గుమికాడి సభజేసిరి. యల్. వి. భోపల్కారు యం. యల్. సి. యస్. గుంజాల్ యం. యల్. సి., పూలేశిస్, విష్ణుశిల్, అవతీగార్లు వారి సభినందించుచు ఉపన్యాసము లిచ్చిరి. కేల్కారుగారును అనుకొని జవాబు చెప్పి అందరికిని వందనము లర్పించెను. (ఆ. ప్రె.)

అంధనాటక సాహిత్య పరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులగు శ్రీశతావధాని
కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారిలో సంభాషణ

ప్ర:— నటుడు కల్పింపబూనిన భృమన సామగ్రి
లోపము కొంతవరకేని భంగమొనర్చదా?

ఉ:— నటుడు సామగ్రిగొలుచుచే గూడ, భ్రమకల్పిం
పబూనిన తదభావము భంజకముకాకపోదు. కాని మన భాగవతి
నటుడట్లు (భ్రమను) కల్పింపబూనకుండుటకే, నది లోపము
కాజాలదు. పైపెచ్చు, అతడు అట్లానచ్చునని, భ్రమపడిన మన
దేలోపము.

ప్ర:— అతనిలోపము కాకున్నను, ప్రదర్శనమున కెట్టి
లోపమునో నెలవిందు?

ప్ర:— ప్రదర్శనమున, పరికరములచే భృమన కల్పిం
పనిలోపమున కావచ్చును.

ప్ర:— అది నాట్యలోపము కాజాలదని యర్థము!

ఉ:— కూర్చీలు, బల్లలుకూడ నాట్యమొనర్చని లో
పమేయైనచో నిదియును గూడ నాట్యలోపము కావచ్చును.

ప్ర:— నటునితోబాటు, పరికరములు భృమకల్పింప
వలసిన యంతమున, లోపము సంభవింపలేదాయని నాయభి
ప్రాయము.

ఉ:— అట్లయిన, నటునితోబాటు కూర్చీలు, బల్లలు
మొదలగు పరికరములుగూడ నాహార్యత్వము నేల గాంచలేదని
కూడ కంటికురేమో?

ప్ర:— తెలిసెను. పరికరములకును, నటునకును, భృమ
కల్పించువిషయమున భేదమెట్టిది?

ఉ:— నటుడాహార్యత్వమున సామాజికమని యందు
భృమన కల్పించును. సామగ్రి యాహార్యహార్యత్వమునకు
చేయూతనొసగి యాతని మానసికప్రపంచమునకు తగు స్థూల
ప్రపంచమును నిర్మించును.

ప్ర:— కాన రెంటికీని సామ్యమేలేదని యర్థము?

ఉ:— చేతనా చేతనముల కేటి సామ్యము? నటుడు
అంగి, సామగ్రి అంగము నటుడురాజు, సామగ్రిరాజధాని
నంటిది

ప్ర:— భృమ కల్పించుటలో నటుడు సామగ్రియు
పాఠదూహర్యులై?

ఉ:— నటుడాహార్యత్వమును పాఠదూహ. సామగ్రి
(కొంతవరకు) తత్తదాహార్యత్వముల పొందించును. (నటునిచే)

ప్ర:— ఎట్లు?

ఉ:— పులిసేము చేయువానికి రంగువలె.

ప్ర:— నటుడు (అభినయింపడు) హరిశ్చంద్రుల
సాదృశ్యమును పొందవలసి ముండ్ ముఖమార్గాదు లెట్లు సమం
జసము లగును. వారట్టివి ధరింపలేదుగదా!

ఉ:— ముఖమార్గాదులు సాదృశ్యరూపములు కాకు
న్నను, సాదృశ్యసంపాదకములు గాన, గృహింపబడ
వచ్చును.

ప్ర:— కాన; సామగ్రిలోపము సాదృశ్యసంపాదకమున
కడ్డపడవచ్చునని తోచుచున్నది?

ఉ:— సాదృశ్యమంతయు, సామగ్రిసంపాద్యమే యగు
నట్టిముఖముల కడ్డపడుటయం దేమి యాశ్చర్యము?

ప్ర:— దానిని కేవలహార్యత్వప్రదర్శనమున పూరిం
పవచ్చునా?

ఉ:— అట్టికీయున్న నటుడు తయందేకాక, తన
నేత్రాదీభితులచే పరికరజాలమునందంతయు, చెదజల్లు మచ్చున
నచేతనములందుగూడ, చైతన్యభ్రాంతిని కల్పింపగలడు.

ప్ర:— కాన నాటడు సమర్థుడగునేని యాతనియాహార్య
త్వప్రదర్శనమున కిదియేవియు నడ్డుపడజాలనవచ్చును.

ఉ:— ఒకటిసత్యము. ఒకటి యసత్యము. అతడు సమర్థు
డగునేని సామగ్రిలోపమంతగా బాధింపరకు సత్యము. అతడు
ప్రదర్శించు నాహార్యత్వములు యసత్యము.

ప్ర:— ఎట్లు?

ఉ:— అతడుసాంధు నాహార్యత్వమునవగు ని ప్రప
చ్ఛింను నాహార్యత్వ మనజెల్లుదు.

ప్ర:— భేదమేమి?

ఉ:— అహార్యత్వము ప్రదర్శింపబడుట యగునేని, అను
భవింపజనుండుకూడ కావచ్చును. నటు డట్టియాహార్యత్వమును
పొందిననే సామాజికమనియందు భ్రమ కల్పింపగలడు గాని; ప్రక
ర్షించినంతలో కల్పింపజాలడు. తానొనర్చుచున్న ప్రదర్శింప
కుండ, నొనర్చుకే కళావిమర్శ లక్షణము. చేసి, చేయనట్లుండు
యే కాళము. (సత్యము) ఒకవిలేఖరి.

మొహరముపండుగ- నెల్లూరు

కాంతముగ జరిగెను

(స్వకీయవిలేఖరి)

మాలానా షేకతాలీగారి సందేశము

మాలానా షేకతాలీగారు యీ దినవసం దేశమును
నెల్లూరు ముసల్మానులకు పంపియున్నారు. — తాము 23 వ
తారీఖున వ్రాసినజాబు నిన్ననే చేరినది. అది చదువుటకు దుస్తు
ముగానున్నది. ఒక స్వల్పవిషయములో నెల్లూరు ముసల్మా
నులు భేదపడి మొహరముపండుగ జంపప్రస్తుతేయాల, ఈ
పండుగ ప్రాముఖ్యతను గ్రహింపజాలా యున్నారని
నాకు తెలియుచున్నది. మనము సాహసేదా హజరత్ ఇమాం
హసేనువారి అనుచుల మరణమునకు చింతించుదు ఆయతను
యొక్క ముసల్మానేతర ప్రార్థన నిరసించుచున్నాముగాని
ఒకరినొంతు నొకరు కోరికొనుటకు తగూరగ నున్నాము.
ఇదియే నిజముగా మనభావములయిన, హజరత్ ఇమాంహు
సేనుగారి మరణమునకు చింతించుటగాని యితరు ప్రార్థనము
నిరసించుటగాని మనకు అగత్యములేదు

మాలానా షేకతాలీ సాహెబుగారు తమ జాను
చూచినారు డండాబీధి, హల్ తాలిము నాదరలు యీ పం
డుగ జంపప్రదముగ జరుపగోరుచున్నారు. ఇస్లాము మత
మత్యము కోరునపుడు మనలోమనము జగడమడుకొని యిద్విధ
ముగ తమకీ ధారవోయుటకన్న నందఱు నొకటై మాషిలా
నిధికి సహాయపడి తమ కనతిహారమున జహుకష్టముల పాల
విలంతువులను దిక్కులేని బిడ్డలను రక్షించుట మంచిది. మొహ
రం దినములలో ఇట్టి భర్తములు హజరత్ ఇమాంహుసేను
గారిచేర సలవలెను. ఇదియేగదా ఇస్లాం సిద్ధాంతములు.
సెంట్రల్ ఫిలాఫత్ సంఘము } తమసోదరు
బొంబాయి. } నా హెబ్ కరిమి.

ఈ వత్సరము మొహరంపండుగ బహుశాంతముగ జరి
గను. ఈ సమయమునకు సరిగా మాలానా షేకతాలీగారు
పంపిన సందేశమును ఈ మండలమునందలి మహమ్మదీయులు
మిగుల శ్రద్ధాభక్తులతో నాచరించిరి.

గ్రంథపతనము

ఈ పండుగలలో రాత్రికాలమున మసీదులయందు మత
గ్రంథకాలక్షేపము గావించుచుండిరి. పంకితలును, పాము
లును, బాలురుకూడ తమ గృహములకు సమీపమునకును

మసీదుకువెళ్లి, మ హమ్మదు వారి ఆదేశములను
భక్తిపూర్వకముగ వినుచుండిరి. ఈవత్సరమున శుభసూచకము.

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యత

హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతకు యీవత్సరము మిగుల
బలముచేకూడినది. ఇరు తెగలవారిలోను పూర్వముండిన వేషముల
తగాదాలు చాలవరకు అంతరించినవి. ఈవత్సరము ఫిలాఫతు
కార్యదర్శులు మహమ్మత్ రహింతుల్లాసాహెబుగారు హిం
దూమహమ్మదీయ బహిరంగసభ యను, ప్రత్యేకమహమ్మదీయ
సమావేశములను జూపి వేషములువేయుపద్ధతులనే నిర్మూరిం
చునై దీర్ఘమును ప్రయత్నములు చేసియున్నారు. హిందు
వులు మహమ్మదీయులతో చేరి ఉత్సవాది కార్యములయందు
నాంకి మిగులతోడ్పడిరి.

అన్నదానము

ఈ మొహరంపండుగయందు ప్రతి మసీదుయొద్దను వీధి
లకు అన్నప్రదానము జరిగెను. ఉగ్రమమున హిందువులుకూడ
మహమ్మదీయులకు తోడ్పడి జనుప్రదముగ నెరవేర్చిరి.

ఫిలాఫతుసంఘమువారు బహుసంఖ్య నుపందిరిని ని
ర్మించి యచ్చు బాటసారిలకు వలయు సాయముచేయుచుండిరి.

మోపలానిధి

ఈ పండుగవచ్చుములలో నొకనాటి సాయంకాలము
నాహమ్మదీయ స్త్రీలెల్లనును నర్తాయడందు తమ పరిశ్రమ
ములకు విచ్చేరియుండగా ఫిలాఫతు కార్యదర్శిగారి కోరికపై
స్త్రీమతులు పాటూగు బాలసరస్వతమ్మ, ఇస్కాజానకీదేవిగారు
యచటికివచ్చి, మహమ్మదీయ స్త్రీలకు ఫిద్యనప్రాముఖ్యమును
గూర్చి తెలిపి, వారు మోపలాల దుర్భరస్థితిని చక్కగ విశ్చించి
మాలానా షేకతాలీగారి సందేశమును తెలిపిరి. మోపలానిధిపై
కొంతద్రవ్యము వనూలుచేసిరి.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ ఆశూర్యగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి
హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాత్రము,
యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లచేత భూతవైద్యము, తమా
సాను విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని
మాములుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీముతో
సమాధియగుట, కరీరములేని శిలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెత్తన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా
విల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
ములు చదివిన ఆత్మదృఢులముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211885.6
పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమోఘమైన నుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినొందును, ఆరోగ్యమును సాంసిం తెక్క
లేనిదొనలే ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నాడు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది.

రహస్యమైన జాప్యములుకాదు. ఫారముల వ్రాసిన పంపబడును.
బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-13-0 బి. పి. చార్జి తోసహా రూ 1-2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.

సుందరమైన పరితరము! బహు సాన పతకములు, వాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

కీటిని కోరిన ప్రతి యొక్కకు ఉత్తమ మా ప్రదర్శన కాలం ౦౨ ప్రాధిమ్యము. కీమ వెంకెకీ, కవరము బంగారు గుచ్చి
నిచ్చెను. తృప్తికరముగా లేనిచో నాపసు తీసుకొనెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగ్ 1 కి రూ. 1-0-0
మా వెర్ష ఇవి అనేక సొగసైన మోస్తరులలో సిద్ధముగా నున్నవి. కీటిని ఆర్డర్చిని రూపు కోరు కాలములోగా తయారు
చేసి యిచ్చెదము. తరుగు ౨వో మాజూరి 1/2 సవరము 1/2 రూ 4, 1 రూ 5, 2 రూ 6 ఒక అక్షరమును
1 పేజీ వ్రేసింపు యుటకు మాజూరి రూ 0-1-0 వివరములకు వ్రాసెను చే నేనుతో నచ్చినను తెలుసుకును. (6)

బుడ్డి రూపులకు కెట్టి, గురుసామి కెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారు కోడ్డు, మద్రాసు

చెన్నవారి శాసనసభ

ప్రభుత్వవిజ్ఞానము

(నిన్నటి కార్యక్రమము)

శాసనసభవారు నిన్నటి సమావేశమున ఫలహారానంతరము 2 గ 45 ని॥ లకు తిరిగి సమావేశమై ప్రభుత్వవిజ్ఞానము చర్చించిరి.

శాసనసభాసంఘము

శాసనసభవారి సౌకర్యమును జూచుట కుద్దేశించబడిన సంఘమున కీందెనారు ఎన్నుకొనబడిరిని ప్రభుత్వమున అగ్రము ప్రకటించెను.

పాణ్డూనా, డి॥ బి॥ సి॥ ఎతిర జలునాయుడు, ఆది నారాయణచెట్టి, మాసాసేటు, వీరయ్య, పి.టి. రాజన్, డా॥ సి సత్యేశమొదలియారు, డా॥ యు. రామారావుగారు.

నెం 54 స్థానికసంఘములకు సవరణ

తరువాత నెం 54 రు స్థానికసంఘములకు సవరణ నుప పాదించుటకు డా॥ నల్లేశమొదలియారుగారు నోటీసునొసగిన ప్రతిపాదన చర్చకు రావలసియుండెను. కాని, లామెంబరుగారు లేచి ఈవిషయమును పెట్టెంబరుగారును సవరణ ఆపియుంచవలె ననియు, ఈసవరణను గావించునో, డిస్మిస్ చేయబడిన ప్రతి యాద్యోగినిగిరించుచు చర్చ రావచ్చుననియు, ఈసవరణవలన గలగు ఫలితముల పూర్తిగవిచారించుటకుగాను ఇట్టి వ్యవధియవ సరమనియు నుడివెను. డా॥ నల్లేశమొదలియారుగారు, లామెం బరుగారి నూచన సంగీకరించుటకు తన కాక్షేపణలేదని డిజైన మీదట సభవారియనుమతిపై నీవిషయము పెట్టెంబరు సభవత కాపియుంచబడెను.

మద్రాసు హాక్సీ, స్టేజిబండ్ల బిల్లు

లామెంబరుగారు:—మద్రాసు, స్టేజిబండ్ల, హాక్సీ బం డ్ల బిల్లుపై సెలెక్షుకమిటీవారినిజేదికను నికడించెను. పానుగల్లు రాజాగారు బలపరిచిరి. 1861సం॥ స్టేజిబండ్లశాసనమును ఈరా ష్ట్రమునకు వర్తింపజేసిన సుపరంపరించుటకును 1911 సం॥ మ ద్రాసు హాక్సీ బండ్ల శాసనమును సవరించుటకును ఈ బిల్లు ఉద్దేశింపబడెను. లామెంబరుగారు నామమాత్రపుసవరణలను కొన్ని చి నుపపాదించిరి తరువాత, నీ బిల్లును శాసనసభవారి రామో చించిరి.

మ్యూసికపాలిటీల, స్థానికసంఘముల

శాసన సవరణచట్టము

పానుగల్లురాజాగారు:—1921 సం॥ మద్రాసుజిల్లాము నికపాలిటీలకును, స్థానిక సంఘములకును సంబంధించిన శాసన మును సవరించుటకు బిల్లును సభలోజరవలెనని యుపపాదించి రి. స్థానికసంఘముల సభ్యులు సభ్యత్వమునకు వచ్చినతరువాత జరుగు మూడుసమావేశములలో రాజభక్తిప్రమాణము నొసర్పవ లెననియు, రాజభక్తిప్రమాణమునొసర్పవర కాతనికి, సభ్యత్వ హక్కులుండవనియు, ఈ బిల్లు నియమించుచున్నది. గౌ.సి. డి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి.

టి రామలింగచెట్టిగారు:—1921 శాసనమే మరియొక శాసనమునకు సవరణశాసన మనియు, అట్టిసవరణశాసనమున నుపపాదించు రాదనియు నాక్షేపిం చుచు, 1921 సం॥ న అధికసభ్యులకు బలముతో, మంత్రిగా రు బిల్లును పూర్తిగవిచారించుటకు, త్వరితముగ వెంటనే శాస నముజేయించవలయు, అందుచే నిట్టియవధులు సంభవించుచుం డెననియు నుడివెను.

నా. రాజాగారు:—ఈ విషయమును విచారించెదము. ఎక్కువ సభ్యులేకయే సభవారు పానుగల్లు రాజాగారి ప్రతి పాదన సంగీకరించిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు:—తరువాత పానుగల్లు రాజా గారి బిల్లును విచారించుటకు ఈ క్రిందిసభ్యులుగల యుపసం ఘమును నియమించవలెనని ప్రతిపాదించిరి. అడ్వకేటు జెన రలు, చుక్కాచెట్టి, డి. ఎం. కృష్ణకామయ్య, డా॥ సి. చలేశ్వర, అప్పారావు, ఉడయారు, డి. బి. ఎతిరాజులు నాయుడు, పి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు ప్రతిపాద నుచు.

ప్రతిపాదన సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

మద్రాసు సగరసిర్పాదా శాసన సవరణచట్టము పానుగల్లు రాజాగారు:— 1920 సం॥పు మదరాసు సగర స్థానిక శాసనమును సవరించుట కొక బిల్లును సభలో

చమవలెనని యుపపాదించెను. ఈ బిల్లుయొక్క యాదర్శముల గురించి నడుపుచు, ఇది నిర్వివాదమునబిల్లు అని నుడివెను. ఒక స్త్రీమును ఒక స్థానికసంఘమువారు గాని, ఒక బ్రహ్మవారు గాని ప్రారంభించి పనిజేయుచున్నపుడు, ఆస్త్రీము ఎట్టి పరి శామముననున్నను, దానిని మరియొక స్థానికసంఘమునకుగాని, మరియొక బ్రహ్మవారుగాని మార్చుటకును ఈబిల్లుజేకరింపబడెను అట్లు మార్చుటకును పనిజేయుచున్న స్థానిక సంఘము వారు చెట్టినఖర్చులు తిరిగి ముజరా ఇయ్యబడును.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:—ఈబిల్లు పెడ ద్దుచు, ఈ బిల్లు స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరము గను నుడనియు, ఒక పనిని ప్రారంభించి జేయుచుండగా ప్రభుత్వమువారు వారితో జోక్యము కలిగించు రాదనియు నుడివెను. ఇట్టి బిల్లును చెప్పటకు అవసరమెద్దియు గాన్పించుటలేదు.

పానుగల్లు రాజాగారు:—మాంబశము స్త్రీముసం వర్ధమున నిట్టికట్టము సంభవించెను. ఇకమీద నిట్టికట్టములు గలుగకుండ జేయుట కిది యుద్దేశింపబడెను. అధికచిత్తులచే గాని, మరియితర ఇబ్బందులచేగాని, ఒక స్థానికసంఘము ఒక కార్యమును నిర్వహించకపోయినపుడే అట్టిమార్పు గావించుటకును.

వెంకటాచలం చెట్టిగారు:—ఇట్లు వ స ప ర ము గ జోక్యముకలిగించుకొనునో స్థానికసంఘముల పనిజేయవలయు తారుమారును. ఒక పనిని నిర్వహించుటకు వారు చాలమంది యుక్త్యులగుననిచానినియమించియుండుదురు. ఇట్లు ప్రభుత్వము వారిప్రతిపక్షమున మార్పునెడల, వారిగతి యేమగును. మాంబ శం స్త్రీము సందర్భమున అచ్చటి భూఖానుండులు ఆశ్చర్య తరచెట్టిరి. ఆ ఆశ్చర్యతరములను ఇట్టిబిల్లుచే నివారించ వలెను. అట్టిస్థానికసంఘము వారి సమ్యుతితో నిట్టిమార్పును జరిగించునె డల వాకభ్యంతరము లేదు. కాని ప్రభుత్వమువారి నిరంతర నిర్ణయముచే నిట్టిమార్పు నొసర్పనెడల నీబిల్లు నెదుర్చుచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు:—ఈబిల్లు ఒక ముఖ్యమగు మూత్ర మును భంగమొనర్చుచున్నది. మొదటి స్థానికసంఘమువారి ఆ భ్యంతరములను విని, అధికారులు తమ కంఠ కుపూ ర్వమే గావించుకొనిన నిశ్చయము ప్రకారమే తీర్పుజేపెద రను విషయము క్రొత్తదిగాదు. స్థానికసంఘముల స్వాతంత్ర్య ముతో జోక్యము గలిగించుకొనుట కధికార మొసగు మాచవమ నేనెంతమాత్ర మంగీకరింపజాలను.

అడ్వకేటు జెనరలు:—అడ్వకేటు జెనరలుగా కాక్షే పణలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఒక స్థానికసంఘమునుండి స్త్రీ మును మరియొక సంఘమునకు మార్పుటకు ప్రాంతశాసనములో నే ప్రభుత్వమువారి కధికారము గలదనియు, నుడివెను.

తరువాత, రా. బి. సి. వి. నరసింహారాజు, పి. ఆంజ నేయులుగార్లు ఈబిల్లున లోపములు గలవనియు వానిని ఉప సంఘమునందు విచారించబడినపుడు, లోపముం గురించి విచా రింపవలసని చెలిపిరి. తరువాత ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

పానుగల్లు రాజాగారు:—ఈబిల్లును విచారించుటకు ఈక్రిందిసభ్యుల సుపసంఘముగ నియమించవలెనని యుపపా దించిరి. ప్రతిపాదకుడు, అడ్వకేటుజెనరలు, పి. ఎల్. మారు, డి. బి. విజయరాఘవమొదలియారు, ఆర్. వీరయ్యకొ, డి. బి. కృష్ణకామయ్య, డా. సి. నల్లేశమొదలియారు, టి. ఎం. న రసింహారావులు, సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు.

ఉపసంఘనియోజనముల గురించి ఆక్షేపణ

డి. బి. టి. రామలింగం చెట్టిగారు:—ఉపసంఘముల నియోజనము నవలంబింపబడుచున్న పద్ధతి నాక్షేపించుచు, సా మాన్యముగా నీ యుపసంఘములు సభయొక్క చిన్నప్రతిబింప ములగు నుండవలెననియు, అది పార్ల మెంటరీ ఆచారమనియు, ఇట్టిసంఘములసందర్భమున సభలోని వేర్వేరుపక్ష గుల నాయ మలతో, ఎవరెవరిని సభ్యులుగ నియమింపవలెనని సంప్రదించి, తరువాత నావిధముగ నియమించుట పార్ల మెంటరీపద్ధతి యని యు, పార్ల మెంటరీ సాంప్రదాయముల ననుకరించుటకు యత్నిం చు నీవిషయమున నీ యాచారమును గమనింపవలె ననియు నుడివెరి.

డి. రామలింగారెడ్డిగారు:—శాసనసభలోని వేర్వేరు పక్షముల బలమునుబట్టి ఇట్టి ఉపసంఘములలో ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని నూచించిరి.

అడ్వకేటు:—సభవారిందరు సంగీకరించు నేమాచన నైనను నా సంగీకరించెదని అభ్యర్థకుడు నుడివెను. సభలో ప్రతి

మూలపక్షమునకు నాయకుడు గలడనువిషయము, పత్రికలలో జూచుట తప్ప, అధికారరీత్యా తనకు చెలియ వనియు, అట్లేన్ను కొనిబడునెడల నావిషయమును కార్యదర్శికి చెలువలెననియు నుడివెను.

తరువాత పానుగల్లురాజాగారిప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా సంగీకరింపబడెను.

విన్నోదముల పన్ను చట్టము

పానుగల్లు రాజాగారు:—తరువాత విన్నోదములపై పన్ను విధించుటకు స్థానికసంఘముల కధికారమొసగు బిల్లును పాను గల్లు రాజాగారు రుపపాదించిరి. ఈబిల్లు వైభోగములగు విన్నోద ములపై పన్నువిధించుటకు స్థానికసంఘముల కధికార మొసగు చున్నదని రాజాగారు నుడిపిరి. వీనిపై స్వల్పపన్నుతో స్థానిక సంఘములకు వేర్వేరు కార్యములకుగాను ధనము ఆవసరమగు చున్నది. ఈబిల్లు బెంగాలు బిల్లుననుసరించుచున్నది.

యూ. రామారావుగారు:—ఈబిల్లు నెదుర్చుచు, ఈ బిల్లులోని అధికారులవలన సంగీతపుకచ్చేరీలు కాలక్షేపములు మొదలగువానిపైగూడ పన్నువిధింపవచ్చుననియు, ఇవి మానపు నకు జీవించుటకు ఆహార మెంతయవశ్యకమో 60గూడ సంత యావశ్యకములే యనియు నుడివెను. గిండిగ్ర పంచెములు మొదలగువానిపై పన్నులవిధించుటకు దానొకమా రిదివరకు నూచింపగా, ప్రభుత్వసభ్యుడు మద్రాసులో విన్నోదములేలేనని నుడివె ననియు ఈ కొలదికాలములో మద్రాసునందు విన్నోద ములపన్నులు విధింపవలసినంత యధిక మయ్యె నని తెలిసికొన తన కాశ్చర్యకరముగ నున్నదనియు నుడివెను.

తరువాత డాక్టరు నల్లేశమొదలియారు, సామి వెంకటా చలము చెట్టిగారు ప్రతిపాదననెదుర్చుచు బిల్లును తీవ్రముగ విమ ర్శించిరి.

మదరాసులో సినిమాపరిశ్రమకాల ప్రారంభస్థితియుండు న్నదనియు, ఈబిల్లుప్రకారము పన్నువిధించునో నవి సంగీచి పోవు పనియు, సినిమాలు, వీధివానివిన్నోదము లనియు వానిపై పన్నువిధించి, అట్టిస్వల్పవిన్నోదములను గూడ తొలగించుట ప్రారంభనియు వీరునుడిపిరి.

ఈ బిల్లులో, గుర్రపు పంచెములుగూడ జేర్చబడెనా యని పి. వి. వెంకటరమణఅయ్యగారు పశ్చింపగా పాను గల్లు రాజాగారువనని బదులుజెప్పిరి.

సత్యమూర్తి గారు:—బిల్లునెదుర్చుచు, సినిమాలపైపన్ను, ఆమెచూడకంపెనీల పైపన్ను ధర్మముతోరకు జరుగు ప్రదర్శన ములపైపన్ను పన్ను విధించుటకు ఖండించెను. గిండిగ్ర పుపంచెముల జూచుటకు వెళ్లువారిపై నీబిల్లు పన్నువిధింపవధి కారమొసగినను, అచ్చటపంచెములు జేయువారిపై పన్నువిధిం చుటలేదనియు, అవిసీతకరమగు విన్నోదమును, ఆవాయము పగు నట్టిదియు సదిమాత్రమేననియు సత్యమూర్తిగారు నుడిపిరి.

పానుగల్లురాజాగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, ఈబిల్లు రెండవజాల టికెట్లపై పన్నువిధించుటలేదు గాన వీధులపై పన్ను విధించుటలేదనియు, అయినను వివరముల సుపసంఘము నందు చర్చింపవచ్చుననియు నుడిపిరి.

బిల్లును సభలోచదువలెనని ప్రతిపాదనము సభవారిచే సంగీకరింపబడిన తరువాత పానుగల్లు రాజాగారు, ఈ క్రింది సభ్యులుగలయుపసంఘము నీ బిల్లును విచారించుటకు నియమిం పవలెనని యుపపాదించిరి:— అడ్వకేటు జెనరలు, పి. ఎల్. మారు, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు, సామి వెంకటాచలంచెట్టి, బి. తణికాచలంచెట్టి, కృష్ణకామయ్య, యాహ్యోరి, అబ్బాసు అలీ గార్లును ప్రతిపాదకుడును.

ఈ ప్రతిపాదన సభవారిచే సంగీకరింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి ఈవిష ముదమును 11 గంటలకు సమావేశ మగును.

నోటీసు

నెల్లూరు నబుకోర్టులో అసలు 1924 సం॥ 69 వ్యాజ్యములో రిశీవరుగారివద్ద, సుమారు 150 నూటపబడిపుట్లు మొలగొలుకులు ధాన్యముగూ 50 పబడిపుట్లు ఈశ్వరుధాన్యముగూ, అమ్మకము నకు సిద్దముగానున్నవి. కొనగొరువారు, ధరమొ దలైన తప్పిల్ల నుగొరించి, రిశీవరుగారితో, సమక్ష మున తోడనే యేర్పాటు చేసుకొనవలయును.

ప్రొ. నూటాపుకుశేట, } అప్పకాల సుబ్రహ్మణ్యయ్య, }
నెల్లూరు. } హైకోర్టు వకీలు రిశీవరు.

నేటిదినచర్య

మద్రాసు సివిల్ కోర్టుల శాసనసవరణబిల్లు

మద్రాసు శాసనసభ ఈదినము 11 గంటలకు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. నూతనసభ్యులకు (1) టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్లు, (2) కె.పి. రామకృష్ణమూర్తి రాజభక్తి ప్రమాణము నొసర్చిన తరువాత ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

బల్లపై సుంపుబడిన ప్రతిములు

తరువాత సభాకార్యదర్శి కడపజిల్లాలో అగ్నిప్రమాదములనుండి కాపాడుట విషయమున గావించబడిన నివేదికపైన గావించబడిన యుత్తరపుటను (2) వెల్లూరులోని పోలీసు ఆటలపండువుల గురించిన స్టేటుమెంటును, బల్లపై సుంపును.

సెప్టెంబరు సమావేశము

లామెంబరు:— సెప్టెంబరు మాసమున 9 దినములు సభజరుగుననియు అందు 7 దినములు ప్రభుత్వ కార్యక్రమమున, 2 దినము లక్ష్యాగ్రంథ్యుల కార్యక్రమమును జరుగునని ప్రకటించెను.

సెప్టిమెంటరీ గ్రాంటు

లామెంబరు:— గతవత్సరము తుపానులన, ఇతరవిషయ పనులకు గలగిన నష్టములను బాగుజేయుటకు గాను “ఇరిగేషన్ డివిజన్ డివిజన్లు- రిజర్వుడు” అనుకీర్తి క్రింద రు. 20 వేల గ్రాంటుజేయబడినది ప్రతిపాదించెను. ఎట్టిప్రాతికూల్యమును లేకయే ఈ ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడెను.

సివిల్ కోర్టుల శాసనసవరణ చట్టము

సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్లుగారు:— మద్రాసు సివిల్ కోర్టుల ఆర్డరును సవరించుటకు నొకటిల్లు నుపపాదించెను. ఈబిల్లునకు దేశమునందెట్టిప్రాతికూల్యమును లేదు. హయాకోర్టువారు, న్యాయశాఖపై చెంది మెంటుకమిటీవారు అందరును దీనినామోదించిరి. ఈబిల్లులన, అదనముగా కోర్టుల నియమించువలసిన యావత్కతయు, వేరేవూ ఎసాబిల్లు మెంటునెర్పవలసిన యావత్కతయు తప్పిపోవును. కేసులత్వముగ పరిష్కరించుట కొక ప్రదేశమున రెండుమాడు కోర్టులున్నచో కేసుల నొకచోటనుండి మరొకచోటికి మార్చవలసిన కష్టముగూడ తొలగిపోవును. ఇట్టిసభ్యులయే సంయుక్త రాష్ట్రములందు ప్రదేశేత్యబద్ధంగా నచ్చుట జయప్రదముగ పనిజేసెను.

ఈ బిల్లుగలదు నూచింపబడినవానిలో నివిమఖ్యముగ సవరణలు. మిగిలినవి ధృష్ట సవరణలుమాత్రమే. ఈ బిల్లు 4 భయందన్ని ప్రకటించుచు వీరగ్రహారంగీకారమును పొందుననిరూపించుచున్నాను.

ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యర్లుగారు:— శ్రీనివాసఅయ్యర్లుగారి బిల్లులోని లోపములదెలుపుచు, 11 క్లాజు, కొంతమంది జిల్లా మునసబులకు రు. 4 వేలవిలువగల కేసులను విచారించుటకు గాను ప్రత్యేకాధికారమునొసగుటకాధికారము నొసగుచున్నది. ఇందులన, హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల కభిమానులగు కొంతమందికి మాత్రమే గలదు సంభవింపగలదు. జిల్లా మునసబులందరకును ఇట్టి అధికారము నొసగవలెను.

సత్వమూర్తిగారు:— ఇదివరకు ఒక రాష్ట్రమున ఏర్పరుపదగిన రాష్ట్రములసంఖ్యకు పరిమితమున్నది. అంతకాధికముగ నేర్పరుపవలయుచో భారత ప్రభుత్వమువారి అంగీకారమును పొందువలెను. సామాన్యముగా జిల్లా న్యాయాధికారులలో కొందరిపై, హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల కభిమానులగుచుండుటయు మరొకందరిపై ప్రతి కూలముగ భూములకుండుటయు సహజము. అందుచే జిల్లా మునసబులలో కొందరికి రు. 4000 ల విలువగల కేసులను విచారించు నధికారమునొసగుటకు కొన్నివరకుల నేర్పరుపవలెను. ఏయే ప్రదేశమున సామాన్యముగ కేసులపై తిడి యధికముగ నుండునో పట్టి, నొకదానిని హైకోర్టువారు తమవద్ద నుంచుకొనినట్టికి లక్షకేసులలో పనిజేయునధికారము ఇట్టి అధికార మొసగినట్లు, సదాగ్నేను జడ్జిలగిరించి ఒకమాట. వీరికి, జిల్లా మునసబుల నెక్కించునధికార ముండరాదు.

రా. బి. అ. సు. కృష్ణారావు పంతులుగారు:— సివిల్ కోర్టులదానిని వీరిని తగ్గించువిషయమును సివిల్ కోర్టులకు మిటివా రెప్పుడు విచారించుచున్నారు. ప్రస్తుతమీ బిల్లులో గల విషయములగూడ వారివిచారణలో నుండవచ్చును.

న్యాయశాఖసభ్యుడు:— సివిల్ కోర్టులకు కమిటీసభ్యులకు ఈబిల్లును జూపించితిని. వారు దీనినామోదించి, తాముగూడ నిట్టి యభిప్రాయములనే పాల్గొను మంటిమని నుడివిరి.

కృష్ణారావుగారు:— ఈ సంఘమువారు సామాన్యముగ నివిషయమును విచారించుచున్నారు. ఇంకను చాలనుంది సాక్షులను విచారించవలసి యున్నది. సాక్షులను సంఘమున, ఒకచోట జేరి శాంతిగా నాలోచించుకొని చర్చించునని తరువాత వారి యభిప్రాయములు మారవచ్చును. ఈసంఘమువారి నూచనము

ప్రస్తుతబిల్లులో నిషమస్రమ పరిష్కరించుటకు చాలతోడ్పడవచ్చును.

న్యాయశాఖ సభ్యుడు:— ఈవిషయము రాష్ట్రీయశాఖలకు సంబంధించినది. సివిల్ కోర్టులకు సంఘమువారి నూచనము నేను బదుడనుగాను.

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు:— జిల్లా మునసబుకోర్టులందు మునసబుల నియోజన గలుగు చిక్కుల నిరూపించిరి. అనుభవము చేసి నియర్లు మునసబు మరొక కోర్టునకు నియమించబడినయెడల నచ్చుట నిదివరకుగల మునసబు. నిజము జూనియర్లైనను, కొత్తమనసబునకు ప్రైయిడి కార్యుగను. అందువలన చాల ద్వేషములు చిక్కులు గలుగును.

న్యాయశాఖ సభ్యుడు:— 1 వ క్లాజు, అట్టి మునసబులలో నొకరు మాత్రమే ప్రధానాధికారియనని విధించుచున్నది. ఇట్టిసందర్భమున, నిజముగ నీ నియర్లు ఆధికారి నే ప్రధానాధికారిగ జేయవచ్చును.

నరసింహాచార్యులుగారు:— ఒక కోర్టునందు ఇరువురు న్యాయులు నియోజనముల సంస్కరమునను, శిక్షల సంస్కరమునను చిక్కులుగలుగును. ఇరువురు న్యాయాధికారులక్రింద ఒకేమసామును చిన్నయ్యద్వ్యగలును పనిజేయుట కష్టము. ఇట్టిస్థితి వాంఛనీయముగాదు. జిల్లా మునసబులందరకును రు. 4 వేల విలువగల కేసులను విచారించుట కధికారమొసగుచో, ప్రస్తుతమా చనవలస గలుగు ఇబ్బంది తొలగ సభాగ్నేను జడ్జియొక్క తీర్పుపై అప్పీలు సరారి హైకోర్టునకు యుండవలెను.

న్యాయశాఖ:— ఈబిల్లు ఇదివరకుగల అధికారముల నొకటిగా జేర్చుటమాత్రమే యుద్దేశింపబడెను. నాకుదొచ్చిన సవరణలనుమాత్రము ఇందు నూచించితిని. గౌరవనీయసభ్యుల కితరసవరణ లానర్పనలనని దొచ్చినయెడల సట్టిసవరణల దేవచ్చును. మంత్రులశాఖక్రింది యధికారులందరిని నియమించునధికారము, జిల్లా మునసబులకును, సబ్ జడ్జీలకు మాత్రమే యుండవలెను. తమక్రింది పనిజేయవలసి యుద్వ్యగలను నియమించుకొను నధికారము మునసబులకును సబుజడ్జీలకును నున్నయెడల కార్యనిర్వహణాప్రవృత్తి ముఖ్యమైనది. శిక్షించునధికారమును గూడ వీరికి అధికారముండవలెను. కాని రెండుసందర్భములందు హైకోర్టునకు అప్పీలుజేసికొను హక్కు నొసగవలెను. జిల్లా మునసబులను సస్పెండుజేయు నధికారము జిల్లాజడ్జీ కేంత మాత్రము నుండరాదు.

యాహ్వలీసా హెబుగారు:— న్యాయశాఖయందు వివిధ సంఘములకు తమ ప్రాతినిధ్యము లేదని యాక్షేపించిరి. ఇందుచే, న్యాయశాఖలోద్వ్యగల నియోజనమును హైకోర్టునానిండి తొలగించి, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కొసగవలెను. జిల్లాజడ్జీ, జిల్లా మునసబును సస్పెండుజేయు నధికారముండరాదు. తంతి వార్తల మూలమున, ఎప్పుటి సమాచార మప్పుడు దెలియు నీ కాలమున నిట్టి అధికార మనవసరము. ఈ యధికార మొసగునెడల, జిల్లా మునసబుస్థితి, డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్స్ స్థితికి వచ్చును.

సాల్దానాగారు:— న్యాయశాఖ నియోజనముల యధికారమును స్థానిక ప్రభుత్వమునకు వదిలెను యభిప్రాయమును వీరు బలపరిచి నూతనముగా నియమించుటకు కనిచుచు వారి సలహాపైని జ్ఞానము జరుగవలెనని, సభాగ్నేను జడ్జియను పేరువలన, ప్రజలం దాయధికారిపై కొంత న్యూనభావము న్యూపించుచున్నది. అందుచే నీ సేరును తొలగించి అంతకంటె గౌరవప్రదముగ మరొక పేరు పెట్టవలెను. మునసబులను, రాష్ట్రములలో కెల్ల ఉన్న తాధికారియే అనగా స్థానిక ప్రభుత్వము నియమించవలెను. అట్లుగానిచో నధికారిపై పెక్కు గౌరవ నుండజాలదు. హైకోర్టువారి సలహాపైని వీరిని నియమించునను. జిల్లా మునసబులకు రు. 5 వేల విలువగల కేసులనుగూడ విచారించు నధికారముండవలెను. బొంబయందు దీపద్ధతి ఆచరణలోనున్నది. జిల్లాజడ్జీగ నియమించుట ప్రతి యధికారియు అప్పీలును జడ్జి అను కేసు కొంతకాలము పనిజేసినగాని నియమించుటరాదు. ఐ. సి. ఎస్. అధికారులకు న్యాయశాఖలో నియమించుటకు పూర్వము ఒకానొక న్యాయపరీక్షయందు విజయముంది యుండవలెను.

కోటిరెడ్డిగారు:— కోటిరెడ్డిగారు, జిల్లా మునసబు కోర్టులలో కొన్ని కేసుల సంస్కరముల మార్పు మునసబుల పంక్తి నేర్పరచి వారి తీర్పులకు తుదిపరిష్కారములుగకో జో హైకోర్టునకు కప్పలు జేయవలసినవిగో ఏర్పరుప వలెనని గోరిరి.

బి. తిరికాచలము చెట్టిగారు:— న్యాయశాఖయందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నొసగవలెనని నాల్గు సంవత్సరముల కుండి ఈ సభవారు తీర్మానముల గావించిరిను అట్లు జేయక పోవుటకు ఆగ్రహమును వెల్లించిరి.

డాక్టరు సి. వల్లభాచారిగారు:— తిరికాచలము చెట్టిగారి నూచనలను మీరు బలపరచిరి. ప్రాంతములకు నూటికి 16 చొప్పున మహమ్మదీయులకు 16 చొప్పున ప్రభువులకు

16 చొప్పున, నిమ్మజాతులకు 18 చొప్పున మిగిలిన స్థానములకు మహమ్మదీయులకు నొసగవలెనని నూచించిరి.

లామెంబరు:— చర్యకు ప్రస్తుత మొసగుచు, బిల్లులోని నిబంధనలను ఎవరును ఆక్షేపింప లేదాయు, కొన్నివిషయముల గురించి కావించబడిన ఆక్షేపణలు పెల్లెత్తుకమిటివారి చే విచారించుటకు ననియు నుడివిరి.

జిల్లు 4 భయందను చదువబడినవలెను ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టుగా సభవారిచే సంగీరించిరి.

తరువాత న్యాయశాఖసభ్యుడు ఈక్రింది సభ్యులు గల ఉపసంఘమును నియమించవలెనని నూచించిరి. అడ్వకేటు జెనరలు సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు, మ. రాండుము పిళ్ల, యా హ్వ లీ, పీ ర య్య క్, అ బ్బా గు ఆ ల్, నాల్దానా, టి. రామలింగ చెట్టి, కృష్ణ నాయరు, రణికాచలం చెట్టి, టి. నరసింహాచార్యులు ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు గారు, వెంకటరమణయ్యంగారు ప్రతిపాదకులు ఈసందర్భమున సభ్యుల నియమించుటలో ప్రతిపక్ష నాయకునితో సంప్రతించియే యునర్హితుని తెలిపెను. ఈ ప్రతిపాదనము 4 భవారిచే అంగీకరింపబడెను.

మంత్రసానుల నర్సుల రిజిస్ట్రేషన్

సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్లుగారు:— తరువాత న్యాయ శాఖసభ్యుడు బెట్టును సభలో చదువవలెనని ప్రతిపాదించెను. ఈ బిల్లు నామమాత్రము తనశాఖలోనున్నను దానివలన గలుగు ఫలితము లన్నియు స్థానిక స్వపరిపాలనములశాఖలకు సంబంధించినవనియు, ఆతనికోరికపై దీనినుపపాదించుమంటిననియు నుడివెను. ఈబిల్లుప్రకార మొక ప్రత్యేక సంఘ మెన్నుకొనబడును. మంత్రసానులను, నర్సులను రిజిస్టరుజేయు కార్యమును వారు నిర్వహించెదరు. ఇదివరకే ప్రాక్టీసునందున్నవారి నీ బిల్లు బాధింపదు. రిజిస్టరుజేసికొన నిష్ఠములేనివారికిగూడ నీ బాధకరముగాదు. కాని అట్టివారు, పూర్తిగాని, కొంతవరకు గాని ప్రభుత్వసహాయముచే సాగింపబడుచున్న సంస్థాపనలందు నియమించబడజాలరు. రిజిస్టరుజేయబడుటకు కొన్ని నిబంధనలేర్పరుపబడును.

రత్నమూర్తిగారు:— ఆ నిబంధన లేవియో డెలిపెవరా?

న్యాయశాఖ:— ఆ విషయములు నా కేంలమాత్రమును దెలియవు (నవు)

తరువాత, ఈ బిల్లుచర్యయందు సహాయ మొనర్చుటకు ప్రత్యేకముగ సభ్యుడుగ నియమించబడిన ధర్మ జెనరలుగారు, బిల్లును బలపరుచుచు, నర్సులసంఘమువారి మహాజనుల జుచిరి.

చర్చను మూడు నెలలవరకు నాపుట

తరువాత ఆది నారాయణచెట్టి గారును మరొకందరు సభ్యులును ఈబిల్లుపై చర్చను మూడునెలలవరకాపయించవలెనని సవరణ నుపపాదించిరి.

న్యాయశాఖ:— ఈబిల్లు చర్చ సవరణలో గోరునటుల నాపుటకు పావుగల్లు రాజాగారి ధృవపరినియు తాను మొదట దెలిపినట్లు ఈబిల్లులోని బాధ్యతలన్నియు నాకనివే గాన, సవరణ సంగీకరించుచుండుటకు ఏను అభ్యంతరము లేదని నుడివెను.

వోటునకు బెట్టుగా సభవారిచే సవరణ యంగీకరింపబడెను.

అంత సభవారు ఫలాహారములకు లేచిరి. తిరిగి మూడు గంటలకు సమావేశమగుదురు.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0.6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్యములలో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టి తామరలలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

కాన, తామరతీట, ఏనుగగట్టి మొదలగునవి గలనా రందరు ఈతైలము ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాచినవంట యుండదు. చర్మము నలుపెక్కిదు, పుండుపడుదు.

ఆనేక యెండనుండి యున్న తామర చాలుగైదు సార్లు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాట ప్రాసీయమున్నాడు

నాయువు నొప్పులను మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి.సి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమునచ్చుట, 2. కీళ్లసంకులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగియటము, 4. నుదులయందు ఉబ్బుట, 5. తేమిటకు కదలటము వీలులేనటుల సర్వాంగములు బిగియటము మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంభయించు పోట్లు నొప్పులు పోయి కఠిరము యధాస్థితికి వచ్చును. కాగల స్థలముల వేడిరీటితో గాని, ఇటుకపొడగుతో గాని చీ అశ్వుతాంబునము వాడుకలెను.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

ప్రశ్నోత్తరములు

కృష్ణా జిల్లా విభజనము

పి. పెద్దిరాజుగారు

(ప్ర- (1) కృష్ణా జిల్లా విభజన మెప్పుడు జరుగును? (2) జరుగునో ముఖ్యస్థానముల నెల ఏర్పరుతును? (3) తాడేపల్లి గూడెం తాలూకాలో తమిళనాడును చేర్చవలసినదని అనంతపురి, నాల్గేర, మాబచేర గ్రామములనుండి అర్జీలు వచ్చినవా వచ్చినయెడల ఏమిచర్యచేసికొనబడెను. (4) క్రొత్తపామర్రు తాలూకా ప్రజలకుండి తమతాలూకా గడివాడ బెజవాడ బండ్లు డివిజనులలో చేర్చవలయును గాని మాజీవిను కలుగగూడదు అర్జీ వచ్చినదా దానిమాద ఏమిచర్యచేసిరి?

జ- (1) పెంచుచేసే జరుగును. (2) నిడదవోలు క్రొత్తపల్లి కార్మికులను బండ్ల ప్రాంతాల్లో కార్మికులను. (3) అట్టి అర్జీ వేయించు రాజకూని యిద్దరు కాసనపల్లి లావిమ యం ఏ వై. జి. కాంపు బెల్లగారి తో ప్రసంగించి ఆమామ గ్రామములను తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాలో కలుపవలసి. రివిన్యూ బోర్డులపల ప్రకారం అట్టిచేయుటకు ప్రభుత్వ మంగీరించినది. 4 గుడివాడ డివిజన్లో చేర్చవలయునని విజ్ఞప్తి వచ్చినది. బెజవాడ, బండ్ల, గుడివాడ డివిజన్లలో కలుపుటకు ప్రభుత్వము యత్నించినది కాని అధికార విభజనమున కష్టములు కలుగుటచే నూజివీడుకు కలుపుట మంచిని ప్రభుత్వము తలచుచున్నది.

కే. రామచంద్రరావుగారి ఖైదు

సత్యమూర్తిగారు

(ప్ర- 1. "కాంగ్రెసు" పత్రికాధిపుని యిపుడుంచు జయిలు ఏది? 2. ఆయనకిచ్చినపనియేమి? 3. ఆయనపుస్తకములు వ్రాయవచ్చునా? 4. తేనిచో ఎందువలన

జ- ఆయన యిపుడు కోయంబుతూరు సెంటిగ్రాల్ జైలు లోనున్నారు. 2 జైలు అచ్చాపెనులో పూర్తిపుట చదువుట కానియిమాప బడినది. 3. 4. ఆయనపుస్తకములు వ్రాయవచ్చును.

పి. పెద్దిరాజుగారు

(ప్ర (1) "రాజమండ్రి కాంగ్రెసు" పత్రికాధిపుడైన నే. రామచంద్రరావుగారి కేసువిషయము గవర్న మెంటువారే మేల కనుగొన్నారా? (2) కనుగొని తర్వాత ఏమిచర్య చేసికొన్నారా? ఎట్టిచర్య చేసికొన్నారు. (3) గోదావరి డిస్ట్రిక్టు జైల్లో గురిపెట్ట గవర్న మెంటుకు వచ్చినదా? వచ్చినచో బలపెంచుచును.

జ- కిస్టిక్ల మ్యాజిస్ట్రేటు రిపోర్టులపై నుంచబడెను. అందింపబడెను.

5 వ ఫిబ్రవరి తేదీన కే. రామచంద్రరావుగారికి ఆరవ వారము యివ్వబడెను 16 వ తేదీన ఆయన ఆరవ జేయబడెను. ఆరోజునే కాకినాడలో 11 గంటలకు కేసు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. ముద్దాయివాయిదా కోరలేదు. 12 గంటలకు ప్రభుత్వవాక్కు వైదొయెను. 3 గంటలవరకు ముద్దాయి వ్రాతపూర్వకమైన వాద్యాలను నిమిపుటకు ఆపియుంచబడెను. ముద్దాయి అన్ని విషయముల బిప్యూనేను క్రాసుపరీక్ష చేయనకెను. వ్యాసులు రాజద్రోహకరములా కాదాయననది ఆలోచించుకొనుట క కాలము చాలెను. 3 గంటలకు వ్రాతపూర్వకముగా వాద్యాలను నివ్వినతర్వాత 4 గంటలకు ఆయనకు శిక్ష వేయబడెను.

మాడవతేనివార మగుటచే ఆరోజు సెలవు. 5 తాళిఖన కేసు ఫైలులో నెక్కగానే వాయిదానిర్ణయించబడెను. ప్రభుత్వ వ్యాజి ఆలోచనపై కేసు 16 తేదీకి వేయబడెను ప్రభుత్వ వాయిదాకి జిల్లాకోర్టులో పరిభగము లేకుండ ఆరోజున ప్రోక్టరుగా విచారణపలసి వచ్చెను.

మధ్యయి వాద్యాలమున కింకా కాలమియవలయునని కోరెను. కాని యిచ్చినకాలము చాలుననుకొనుట చేతను, అప్పటివరకకింకా ముఖ్యములను నేను యింకావైము నీయలేదు. ఆయన ఒక వారము పైమునీ యి మని కోరినట్లు నాకుజ్ఞాపకలేదు. ఎలాగైన వారంకోజులు పైమునిచ్చుట చాలా నెమ్మకాలమని తలచితిని. ఈశిక్షకు అప్పీలుచేసుకొనవచ్చును గాని ముద్దాయి అప్పీలుచేయలేదు అని గోదావరిజిల్లా మ్యాజిస్ట్రేటు రిపోర్టులో నుండెను.

గుంటూరులో వైద్యపాఠశాల స్థాపించుట

పి. ఆంజనేయులుగారు

(ప్ర- ప్రభుత్వమువారు గుంటూరులో వైద్యపాఠశాల స్థాపించవలసివారా, కలవిచనో ఎప్పుడు స్థాపించెదరు?

జ- 1927 జులై 1 తాళిఖన విశాఖపట్నం వైద్య కళాశాలను గుంటూరునకు మార్చెదరు.

గాదా లేడే ఫినిర్ని ర్యాణము

కల్పమూర్తిగారు

(ప్ర- లావాణేజీ రిటర్న్లపై కమిటీ రిపోర్టుపై ఉత్తర్వులను గుర్తు ప్రభుత్వమువారి రిపోర్టు సీనఫలో చర్చించి పెనుదురా?

జ- పెట్టును.

(నిన్నటితరువాయి)

మన్నారగుడిసభ: 144 నెక్సును ప్రయోగము

సత్యమూర్తిగారు:

(ప్ర- 1. మన్నారగుడి సభాసందర్భమున సబుడివిజన్ నో మ్యాజిస్ట్రేటుగారు చేసిన 144 నెక్సును ఉత్తర్వు గవర్న మెంటువారు పరిశీలించారా?

2. తంజావూరుజిల్లాలో గూడ నిట్టి ఉత్తర్వుల నమిపుటకు ముందు విచారించవలసినదా క్రిందటిసభలో మార్చి 28 తేదీన నేను తెచ్చిన తీర్మానము ప్రకారము ఇట్టివిషయములందు ప్రభుత్వ వానుసరించుపద్ధతి ఎట్టిదో తెలిపినారా?

3. ప్రభుత్వమునకును డిస్ట్రిక్టు మ్యాజిస్ట్రేటునకును ఈ విషయములో నుత్తరప్రత్యుత్తరము లేమైన జరిగినవా?

4 ఈ ఉత్తర్వు రాకపూర్వము మన్నారగుడిసభలో నే చేసిన ఉపన్యాసఫలితముగ కాంతి కమిషన్ భంగముకలిగినదా?

5. మిరాసీదారులపరమ్య నడచుటకు కల్తెరు గట్టిచర్యల తీసికొనుననుమాట జమా?

6. ఈ 144 ప్రయోగమువలన అనుకొనిన ఫలిత మేమి?

7. ఈ ఆర్డరుతో గవర్న మెంటువారు సంతృప్తి చెందారా?

జ- 1. ప్రభుత్వమువారికి తెలిసినది.

2. అల్లరిజంకగముండే సభ నాపుట కూడదని తెలుపబడినది. వ్యక్తుల విషయములో మ్యాజిస్ట్రేటు ఉత్తర్వులతో ప్రభుత్వము తోకముకలిగింపునలేదు.

3. పైన చెప్పినది తప్ప వేరేమియు చేయలేదు.

4. 144 నెక్సు ప్రయోగమువలన అనుకొన్న ఫలితము కలిగినదని తెలిసినది.

5. గవర్న మెంటుకు రావలసిన రివిన్యూ విషయంలో తప్ప నింకేమియు కల్తెరు చేయవలసినదని ఊహించుచున్నాము.

6. ఏదైనా గల్లంతుజరుగునేమో యనుకొన్నాడు కాని అట్లుజరుగలేదు.

7. జిల్లా మ్యాజిస్ట్రేటు తగినకారణములచేతనే అట్లు చేసియుండెను.

క ఆ పు

ఆర్. వీరియన్ గారు

(ప్ర- 1. కఆపుమాలగా నేలంజిల్లా ఆత్మలూరు తాలూకాలోని వీడులు జీవమునకై సింహాశ్రమమునకు పోవుట నిజమా 2. నిజమైతే వీడులకష్టముల నివారించువనలేదు జరిగినవి 3. కఆపుమాలంగా జంతువు 3/4 రూపాయలవొప్పున పేదలు పశువులనుమ్ముట నిజమా 4. అవిషయమై ప్రభుత్వమునకు తెలియనిచో అవిషయమై కనుగొనెదరా?

జ- 1. 2. గవర్న మెంటునివారణ అవసరమైనకష్టముల తల్లూరుతాలూకా ఏపీకలేవు. జనవరి జూను నెలల పుధ్యకొందరు వేతనములు బాగుగా దొరకునను నూహచే సింహాశ్రమమునకు పోయినట్లు తెలియుచున్నది. 3 4. లేదు. మేతలేక పోవుటచే పశువులధరతగ్గినది. సహాయమునకై అడవులందు ఊరకే గడ్డిని తెచ్చుటకు అనుమతి ఈబడినది.

అనంతపురంజిల్లాలో మేత సమకూర్చుట

జి. రామేశ్వరరావుగారు:

(ప్ర- 1. మేతలేక పోవుటచే అనంతపురంజిల్లాలో పశువులు చచ్చుట నిజమా 2. దగ్గర గ్రామములలో మైసూరు ప్రభుత్వము గడ్డిటన్ను రూ. 20 కి అమ్మివేయుట నిజమా? 3. రైతులు తగిన ధరలకుగడ్డిని సప్లయచేయమని గవర్న మెంటువారిని కోరారా. 4. అవిషయమై ఏమి ఉత్తర్వులియబడినవి?

జ- 1. జిల్లాలో కొన్ని భాగములయందును. మడకసిర, పెనుగొండ తాలూకాలయందును. పశువులు చచ్చునట్లు తెలిసినది. 2. అవిషయమై తెలియదు 3. హెచ్. శివరావుగారు: మీరు కలిసి వ్రాసిన లేఖతప్ప నింకా కేసుయియలేదు. 4. వీరులకు, తగినఫలములందు, తగినధరలకు గడ్డిని అధికారరీత్యా అమ్మవలసినదని కల్తెరున కధికార మియబడినది.

జైలు: అబ్దుల్ రహిమాన్ ఖాన్ గారు

అబ్దుల్ హయిసా హెజ్ గారు

(ప్ర- అబ్దుల్ రహిమాన్ ఖాన్ గారిని కడ్డలూరు జైలులో శిక్షనియమితకాలమైనతర్వాత దగ్గరంధువులను చూడనీయలేదట. నిజమా అనుచో ఎందువలన?

జ- అబద్ధము.

వ్యాసుపార్లు

భాగ బహదూర్ హాజీ అబ్దుల్ హాజీకాసిం సాహెబ్ బహదూర్ గారు.

(ప్ర- చదువుకొను నిమిత్తం యింగ్లాండు పోవుటకు గవర్న మెంటుకు ప్యాస్ పోర్టు నీయవలసినదని యేమ హామ్యుదయ విద్యార్థియైనను నిదురు కోరియుండెనా? (2) అట్టివో/ అందుల కియబడిన తత్తర్వులేవో వారికి కారణములేవో?

జ- 1. కోరియుండెను. (2) కోర్కె తీరవలసిందనబడెను.

సంస్కరణములు

రావుబహదూర్ పి. యస్. కృష్ణారావు పంతులు గారు

(ప్ర- (1) ఇండియా ప్రభుత్వమువారిపుడు చేయు విచారణ సంవత్సరమున సంస్కరణలను గూర్చియు యీ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము కనుగొనబడినదా? (2) ఈ రాష్ట్రముననుండు పెద్దలయొక్కయు అధికార అనధికారులయొక్కయు ఆలోచనలు తీసికొనబడెనా? అట్టివో వారి నామములేవి?

జ- (1) కనుగొనబడినది. (2) తీసికొనబడినది. కాని పేర్లు ప్రకటింపవలెదు.

ఆదివారమునాడు ముఖ్య వైద్యశాలలను మూయుట

యూహ్యలీసా హెజ్ గారు

(ప్ర- ఆదివారమునాడు వైద్యశాలలమూయుటలో కలుగు ఫలితములను గూర్చి స్థానిక నివాసులను కనుగొనిరా లేకకనుగొనెదరా?

జ- కనుగొనెదరు.

వృత్తి చట్టములకు ప్రభుత్వమునాహాయము

యూహ్యలీసా హెజ్ గారు

(ప్ర- ఏనపుడు కౌత్తాయము వృత్తిచట్టముక్రింద ఋణము రీయబడినవో తెల్పెదరా?

జ- అట్టి ఋణములేమియు ఈయలేదు.

క్రిమినల్ జస్టిస్

పి. రామలింగారెడ్డిగారు.

(ప్ర- (1) రాచకేయ నేరములలో శిక్షింపబడిన వారిని వదలిపెట్టుట కల్తెరులపై ననుదకుట నిజమా (2) అగుచో యీ యధికారము నుపయోగించుటకు వరకులేమైన కలవాడున్నచో అవియేవి? (3) ప్రభుత్వ ఉత్తరువుల మూలమున కల్లంగళ్ల కాపలాకాచినవారిని మధురలో సంతమందిని వదలిపెట్టిరి.

జ- (1) 401 నెక్సు ప్రకారము శిక్షల తీసివేయు నధికారము గవర్నరు జనరలు గవర్నరులకే కలవు. రాజకీయ శ్రేణిలకు ప్రత్యేకతరగతి లేదు. 2. అట్టిదిలేదు. 3. వధురలో కల్లంగళ్ల కాపలా కాసినవారి నెవరిని శిక్షింపలేదు. కాని కొందరు అంగళ్లకు పోవువారిని శిక్షింపలేదు. కలిగించుటచే కొందరు శిక్షింపబడిరి. వారు జామీనునీయమనిరి. తుమాపణ గోరినవారిని వదులుటలో కల్తెరుతో ప్రభుత్వమువారి చేతిభంగిచిరి. కాని యీ యనుగ్రహము నెవరును ఉపయోగించుకొనలేదు.

ల్యాండ్ రివిన్యూ సెటిల్ మెంటు బిల్లు

సత్యమూర్తిగారు

(ప్ర- 1. ల్యాండు రివిన్యూ సెటిల్ మెంటు బిల్లు నిరాకరణఫలితముగా గవర్న మెంటువారి చేయిచర్య తీసికొనెదరు. జాయంట్ల పార్లమెంటుకి మిట్టివారి సలహా లనుసరించుట కేమిచేసెదరు. 2. కమిటీవారు తియూరుజేసిన బిల్లు గవర్న మెంటువారు ఉపపాదించసెంచిరా. 3. తేనిచో, ఎందువలన.

జ- 1. 2. 3. గవర్న మెంటువారివిషయమై ఆలోచించుచున్నారు.

పోలీసుకాపలా

సత్యమూర్తిగారు

(ప్ర (1) కాకినాడ కాంగ్రెసునకు ప్రేక్షకుడుగా వచ్చిన జైలటెక్నికారిని పోలీసు వారు మట్టి కాపలాకాచిన మాట నిజమా. (2) కారణములేమి, అందులకైన ఖర్చెంత. (3) ఎవరి నైనను కాపలా కాయుచో అందులకు నియములు లేమి?

జ- (1) పోలీసు కాపలాక్రిందనున్నట్లు తెలిసినది. (2) ఈదేశము వందేభియు పనిలేని మనిషి యీ దేశరాజకీయములలో స్థానములులే కారణము. దీనికి ఖర్చేమియుకాలేదు.

(3) పోలీసు చర్యకు సమర్థించు నియములు ప్రభుత్వము ప్రయోగింపవలసినవి. కాపలాకొంచెము కఠినముగా నుండెను. కాని పోలీసు వారు జరిగిస్కిగారిని కాపలా కాయుట తగిన పనియే.

పగుళ్లక తెలుసు

నెల డబ్బీ 1 కి రూ. 0-6-0. పి. పి. 0-11-0
1 డబ్బీ మొదలు 3 డబ్బీల వరకు పేజీ రూ. 0-5-0. మూరే మొ.
అరికాల్లు, అరిచేరులు, చర్మము, కారికలన, కత్తిగాడి
లంక పగిలి నీరుకాయలు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ
తెలుసుకు రాచిన వగుళ్లు పూని జలపుయి మంచివర్షము కావ
కు. పగుళ్లుకొప్పియు ననుగును. స్వల్ప కష్టము. వారి పగు
ళ్లకు ఈ తెలుసు అగ్నిలో పగూడకగము.
అమ్మలొంజనం డబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

మదరాసు కార్పొరేషను

సాధారణ సమావేశము

రివ్యూ భవనమునందు మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి సాధారణ సమావేశము 19వ తేదీన జరిగినది. దినాన్ బహదూర్ వి. తిరుమలశిర్డీగా రధ్యక్షతవహించిరి. 25 మంది సభ్యులు హాజరైరి. కమిషనరుగారు జి. జి. బోయాన్ గారుగూడా వచ్చిరి. కల్లెట్ బ్లాడ్ ఫోర్డ్ లెఫ్టిగాంటి బదులు నియమింపబడిన ఏ. ఏ. బిస్మిగారు తమ స్థానమును మొన్న తీసికొనిరి.

నీటిసరఫరా ఆగిపోవుట

కార్పొరేషను మొదలు పెట్టుటకు పూర్వము మొన్న గ్రహామర్రోజున టైలాఫూరునందు నీటిసరఫరా ఆగిపోవుట నుగూర్చి అధ్యక్షులు క్లుప్తముగా చెప్పిరి. కావలసినంత నీరు గ్రావిటేషన్ పద్ధతివలన వచ్చుచున్నది. ఎక్కువగా నీరు కావలసిన పంపు చేయవలసి యుండునని చెప్పిరి.

ప్రశ్నలు

వ్యాసరావుగారి ప్రశ్నలకు అధ్యక్షుని సమాధానములు
ప్ర:—సాటిండియన్ రైల్వేవారు కార్పొరేషన్ వారి అనుమతి లేకుండా ఓవర్ ట్రైడ్ కిట్లుటలో మార్పుచేయుట తెలిసి పోతేను కమిషనరు రోడ్డుమీద లెవెల్ క్రాసింగ్ పూర్తిగా మూయుట కిష్టపడినారా?
జ:—ఇది ప్రశ్ననడుగడగిన విషయముకాదు. (అధ్యక్షునికి ప్రశ్నలు 111 9 నిబంధన చూడుడు)

ప్ర:—రైల్వేవారు రుండుగా కార్పొరేషన్ సభ్యులు ఓవర్ ట్రైడ్ కిట్ పరిక్షించుటకు రాకపోకలకు ట్రైడ్ కిట్స్ తరఫున ఏమగునో రైల్వేవారివద్దనుండి తెలిసికొనుటకును ఏర్పాట్లు చేతురా?
జ:—ఇది అడుగతెగిన ప్రశ్న కాదు. సరియైన ప్రశ్నలకే సమాధాన మియ్యవలెను.

ప్ర:—ఇప్పుడున్న లెవెల్ క్రాసింగ్ మూసినచో ప్రజలకు కలుగు యిబ్బందులను గూర్చి ప్రెసిడెంటుగారు రైల్వే వారికి వ్రాయుదురా?
జ:—అట్లే చేతుము.

ట్రాంకార్డులు

ప్ర:—మద్రాసు క్లబ్ కడనున్న ట్రాంకార్డుమార్చి జనులకు ట్రాంకార్డు ప్రదర్శనము తప్పించుటకు యత్నము నేతురా.
జ:—ఉపద్రవముగానున్న రెండు స్తంభములు మదరాసు క్లబ్ ఫలమునకు మార్చుటచే యిపు డపాయము తప్పి పోయినది.

వ్యాసరావుగారు:—స్తంభముల వలనకాదు గోడమాలమున నపాయమున్నది
అధ్యక్షుడు:—ఎట్టి అపాయమో తెలుపగోరెదను.

వ్యాసరావుగారు:—ట్రాంకార్డులోపోవు మనుష్యునికి గోడపైగల తల ఊడిపోవును ఇదే అపాయము.
జి. ఏ. నల్లేశ్వరగారు:—అధ్యక్షుడును కమిషనర్ గారును ఆఫీసులకు పరిక్షించి తగిన యేర్పాట్లు చేయవలయును.

అధ్యక్షుడు:—ఆఫీసులను నేడునాడలేదని మీరెట్లు తలతురు? జనులు జాగ్రత్తగా నున్నచో అపాయములేదే.
మొన్నటియెన్నికలు

ప్ర:—ఇదివరకు అరేతిగాగాక ఒకరోజున అయిదారు ఏన్నికలపెట్టుటకు కారణ మేమి?
జ:—ప్రత్యేక కారణ మేమియులేదు.

ఒకసభ్యుని మరల చేర్చుకొనుట
వ్యాసరావుగారు తీర్మానము ప్రారంభమునందు గారు బలపరచగా గ్రీనుగారు సభ్యుడుగా చేర్చుకొనబడెను. వీరు స్టాడింగ్ కమిటీసభ్యుడుగా మరల ఎన్నుకొనబడిరి.

మాంబలం ఛానుప్లానింగ్ స్కీము
ఈ స్కీము కొనసాగించుటకు 51,710 రూపాయలను ని ష్టాండింగ్ కమిటీసభ్యులు నిచ్చినది. గవర్న మెంటు వారు ఏప్రిలుములో డబ్బు మంజూరుచేసెననియు ప్రాయత్నము సాగదని కమిషనరుగారు చెప్పిరి. వేణుగోపాలశెట్టిగారు, కార్పొరేషన్ వారు యింక రెండు గవర్న మెంటువారి వద్ద నుండి వచ్చినను ఆశతోనున్నారు. ఈ స్కీము ప్రారంభించుట తగదని చెప్పిరి. నారాయణస్వామిశెట్టిగారు కార్పొరేషన్ యందు చొప్పుపడుకూడదని చెప్పి కార్పొరేషన్ యీవని విరమింపకొనిన బాగుండునని చెప్పిరి. వేణుగోపాలశెట్టిగారి ననుసరించిరి. కాని తరువ కమిషనరుగారు చెప్పినదే నెగ్గినది.

కార్పొరేషన్ కు రావలసిన ద్రవ్యము

తెంగాలు యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీ భాగస్వామిగానున్న యన్. దేవరాజమొదలియార్ గారీయవలసిన 6498.9.4 రూపాయలు రాబట్టుటకు ముషిజోలికిపోక ఆస్తిమీదకు పోవలెనని 1922 ఆగస్టు 22 తేదీన కార్పొరేషన్ వారు తీర్మానించిరి. కాని కార్పొరేషన్ న్యాయవాది మ. ని. సి. పయ్యచర్య తీసికొనిన గాని లాభము లేదని చెప్పినట్లు కమిషనర్ గారి నోట్సులో తెలిపెను. వరదరాజులు నాయుడుగారు “డబ్బురాబట్టుటకు సాధ్యమైన ప్రయత్నముల లాప్రకారం చేయవలయునని” తీర్మానము తెచ్చిరి. దీనిని వ్యాసరావుగారు రుసదించిరి. రా. లసినడబ్బును ఇరుగుకూడదు. డిక్లీని దాచిపెట్టుట మంచిదిగాదు. అట్లుచేయుట లజ్జకరము. వెంటనే తగినచర్య జరుపవలెనని చెప్పిరి. వరదరాజులు నాయుడుగారు, మనిషినిపట్టుకొనుటచే ప్రయోజనములేదు. దమ్మిడి రాదు గాని డిక్లీ 12 సంవత్సరము లాండవచ్చునని చెప్పిరి. నల్లేశ్వరగారు చెప్పిరి “డబ్బియవలసినది యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీ వారుగాని దేవరాజులుగారు కాదు కార్పొరేషనుకొరకు దేవరాజులుగారు భవనము, గౌరవము, మర్యాద వస్తువడిరి యాధ్యమజరుగుచున్నప్పుడు నీటిసరఫరా తక్కువగాగా దేవరాజులుగారు కార్పొరేషన్ కు అడ్డుపడి బాగ్గ సహాయముచేసిరి. కార్పొరేషన్ కొర కెంతో భవనము వెచ్చించిరి. అంతచేసినవారికి మనము కృతజ్ఞులమై యుండవలయును. కాని కొందరు ఆయనను బంధించి జైలుకుపంపుద మనుచున్నారు. ఇది మిక్కిలి క్రూర త్వము. ఆయన చాలదుఃఖములోనున్నాడు. కొడుకులు మైనర్ల వారికి ఆస్తి యింకొకరిచేతులో నున్నది. చాలకష్టముతో తన్ను తాను పోషించుకొనుచున్నాడు. వేణుగోపాలశెట్టిగారు చెప్పినట్లు డిక్లీ తిరుగ పొందవచ్చును. లేదా వారితో కొంత డబ్బు నీ య మ. ని. స. మాధాన పడవచ్చును. ఆర్థికసంఘమువారి కీవిషయమున డబ్బు రాబట్టుటకు తగినటుల చేయుమనిచెప్పవచ్చునని చెప్పిరి. అంతట జి. ఏ. నల్లేశ్వరగారు కరుణాపూరితులు. కాని వారిదర్శనమును వారు నెరవేర్చవలయును. తమ సంతతివిషయములో డబ్బు రావలెవుంటే వారు ఊరుకొందురని నేను తలపను అట్లే కార్పొరేషన్ విషయములందుగూడ తలపవలెననిరి. తనికాచలముశెట్టిగారు యీవిషయమున చర్చ చాలజరిగినది. మనిషిని నిర్బంధించిన యిస్సాలెస్ నీకోట్టవారతనికి శరణమయ్యెననిరి. మదనగోపాల నాయుడుగారు వరదరాజులుగారి తరపున డబ్బునిచ్చువా రేవరునూలేరు. అట్టిచో ఆయనకు జైలుకుంపి లాభమేమియనిరి. ఖాన్ బహదూర్ ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారు ఆయనకార్పొరేషనుకు సహాయముచేసెను. ఆయనను వేధించుటచే మైలాకులను పిండుకొందురని చెప్పిరి. కాన్సిల్ కుచెప్పకయే కమిటీవా రేదో నిర్ణయించిన బాగుండెడి దని స్వామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు చెప్పిరి. ఇంకా కొంతవర్ష జరిగినతర్వాత “కమిషనరుగారు సమాధానముకుదుర్చు నధికారము కలిగియుండుటకు సమాధానము కుదురనిచో మనిషిని అరెస్టు చేయించుటకును అధికారము కలిగియుండవలెనని తీర్మానమును జి. ఏ. నల్లేశ్వరగారు తెచ్చిరి. ఈ తీర్మానము నెగ్గినది. మొదటితీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడినది. సభ అంతటితో ఆగిపోయినది.

త్రివేంద్రము మహారాజువారు

రాకుమారుని పట్టాభిషేకము

ఈ మహారాజులు పింహాసనము నధిష్ఠించుచున్నపుడు తాము శ్రీ పద్మనాభస్వామి దాసుల మని నిండోలమున ప్రకటించుట సహచారముగానున్నది. శ్రీ పద్మనాభస్వామి వీరికిల వేల్పు. ఆ ఉత్సవము కోటలో రాజమందిరమునకు సమీపమున నున్న శ్రీపద్మనాభస్వామి దేవాలయమున జరుగు లాచారము. ఆదిరికా నేడు (20 వ తేదీ) ఉదయము పద్మనాభస్వామి ఆలయమున రాకుమారుని పట్టాభిషేక త్వము జరిగినది సంస్థానోద్యోగులగు హిందువులందరూ వచ్చిరి. అపుడు రాజభిషేకమును ధరించి రాకుమారుడు చేరువ నున్న దేవాలయముల కన్నిటికిని వెళ్లి అరాధనలను జరిపెను. పద్మనాభస్వామికి ఒక ఏనుగును సమర్పించెను. పిమ్మట సభరివారముగా రాజమందిరమునకు వచ్చెను. ఆ ఉత్సవ సమయమున చిన్న రాణిగారుకూడ నచుట వచ్చిరి. రాకుమారునకు యుక్తవయసు నచ్చునరకును పెద్దరాణిగారు సంగతులుగా నుండరుగాని మతవిషయకములకు నుత్సవములనన్నిటిని రాకుమారుడే నిర్వహించును. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

అగస్టునెల 20-వ తేదీ బుధవారము

(1) భాగ్యములు

వనియాల రూ 1-1	రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0 నుండి
వియ్యము బస్తా	మొదలు నరకు	
వసుడు తెనాలి	,, 48 X లు	రు 14-0-0 14-8-0
వెల్లుగి	,, డిటా	,, 16-8-0 17-0-0
డిల్లీ	,, డిటా 48 X లు	,, 16-8-0 17-0-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-1	,,	రు 12-0 9-0-0
నవ్వులు	,,	,, 20-0-0 22-0-0

(2) వస్తు భాగ్యములు

కండ్లము బస్తా 1-1	రు 205	రు 11-0-0 రు 12-0-0
వెనగలు	,, డిటా	,, 12-4-0 12-8-0
వెనులు	,, డిటా	,, 12-12-0 13-0-0
మినుములు	,, డిటా	,, 18-0-0 15-4-0
ఉలము	రు 164	,, 9-4-0 11-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రూ 1-1	రు 170-0-0 175-0-0
వెయ్యము 1-1	,, 14-0-0 26-0-0
కొండాపురం శేరు నెయ్యము రూ 1-1	,, 60-0-0 62-0-0
యెర్ర ప్రతేకము	,, 55-0-0 58-0-0
శేరు నెయ్యము గానగ రూ 1-1	రు 148 మిమెనూనె 186
అమలము నూనె రూ 1-1	రు 190-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాంతను రూ 1-1	రు 205-0-0 210-0-0
కూరను రూ 1-1	రు 140-0-0 160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) రూ 1-1	రు 105-0-0 140-0-0
గుంటూరుపాడుకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-1	రు 45, 50
కాళహస్తి పాయకట్టు	రు 60, 70
రెల్లు రూ 1-1	రు 85-0-0 50-0-0
శింకపండు రూ 1-1	రు 80-0-0 49-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం రూ 1-1	రు 88-0-0 86-0-0
చదరం	,, 82-0-0 87-8-0
రవుండ	,, 82-0-0 87-8-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంత	రు 78-0-0 81-12-0
అంగారము, తులము 1-1	రు 24 8-0 25-0-0
నగరము 1-1	15-8-0
ఇత్తడి రూ 1-1	రు 265-0-0 270-0-0
రాసి డిటా	రు 805-0-0 810-0-0
అస్సా చక్కెర రూ 1-1	రు 41-8-0 42-0-0

(7) రంగులు అలిజరైను

అత్తకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు 80-0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	,,
సింహం	డిటా	,,
గుర్రం	డిటా	,,

(8) దూది

బొండా వెన్న రూ 1-1	రు 320-0-0
--------------------	------------

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-1	రు 9-18-0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-1	రు 8-8-0
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-1	రు 8-12-0
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-1	రు 9-8-0
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10-2-0
హోలాపుర నెం 20	రు 12-8-0
జపాన్ నెం 20	రు 12-4-0
,, ,, 40	రు 15-14-0
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 10-0-0
వద్యాక్ నెం 24 1/2	రు 12-4-0

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10 0

ఇవి స్వచ్ఛముగా నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోరొజను, అదిపచ్చికాన, పావుదాన, మంచినకుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము శ్రేష్ఠజ్వరము చల్లజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివానిను సామాన్యముగా వాడతగినది. ప్రతిగృహమున నుండతగినది. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల గృహమున దుండదగినది.
అమ్మకొంజనం డిటా, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆత్మీయతకు సమాధానము

మహాత్ముని వ్యాసము

యంగిండియాపత్రిక

[నవజీవన్ పత్రికానికేఁగి యొకరు నా సిద్ధాంతములను నా జీవితపథతిని ఆక్షేపించుచు తీవ్రముగ లేఖన వ్రాసినారు. యంగిండియా పాఠకుల యుపయోగార్థమై నామిత్రు లొకరు దానిని తర్జుమా చేసిరి. ఆక్షేపణ లెట్టివో సమాధానమునందే తెల్లముగ గావున ఉత్తరము తర్జుమా ప్రకటింపబడలేదు]

మొ॥ క॥ గాంధీ.

సత్త్వవర్తనము యూక్లిడ్ లో చెప్పబడిన తిన్నని గీత నంటిదికాదు. ఒకదాని నొకటి బోలెయిండ్లని లక్షోపలక్షల వర్ణములు గల చక్కని వృక్షమువంటిది కావున నవియన్నియు నొక్క విత్తనుండియే యున్నవై యొకచెట్టుకే సంబంధించినవైనచెట్టులోని రోజుగ మైనన రోజుగ జీతకాస్త్ర సమ్యక్ముగ బాగుచులే నుండదు అంతుమనందు హోమనందు గాని రోజుగ జీతకాస్త్రము నందలి రోజుగముగాని పల్లనభరితమైన వృక్షముతో నీడురాదు.

కాబట్టి విశేషిని నా జీవితమున కనుగొనిన పరస్పర వైరద్ధ్యము నాకెమియు గోచరింపకున్నది తనవీపు తాను జూచుకొనుటకు సాధ్యము కానట్లే వసుధావృత తనతపస్వలను గాని తన పెట్టెగిగాని తాను తెగి కొనుటకు సాధ్యము కాక పోవచ్చును. వివాబులు వత్తునం దభిమానమున్నవానిని పిచ్చివానితో వాగ్విరి. కాబట్టి నేను పిచ్చివాడను కాననియు నిజమయిన మిత్రాభిమానినే యనియు నాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు. ఈ రెండిటిలో నేది యగుదు నో నా మరణానంతరమే నిర్ణయింపబడగలదు.

జపమాలకు బదులుగా రాటము నుపయోగింపుమని నేను సభాసదుల కెన్నడును చెప్పలేదు. నారాయణనామస్మరణముతో పాటుగ రాటము త్రిప్పవచ్చునని వారికి నేను నూచించితిని. దేశమంతయు దగ్ధముచున్న నేడు రాటములనుబొక్కెనలనిండ నూలక నీరమునుగొని నారాయణనామ స్మరణము గావించుచు పంట నార్పివేయవలెను.

ఎన్నట్లు జూచినను బీదరికి మే కానవచ్చుటచే రాటము సర్వత్రా ఉండాలెనని కోరికను భారతదేశమున శిల్పానిశిష్టులుగ నున్నవారి కన్నవర్తాదుల నొసగిననే వారికి నుత్తము చలన ప్రయోజనముండును. వారు నేను పశువులనిలే జివింపచున్నందుకు మనమే కారణభూతులము. కావున రాటము మనకు తపశ్చరణము వంటిది. అపద్యులకు నే ప జేయుట యే మతము. భగవంతుడు దీనులరూపమునను అపద్యుల రూపము నను మనకు ప్రసక్తముగనుండును. తిలకధారామే ప్రధానముగ జూచుకొను మనము భగవంతుని పులకరింపరకు చేయకే చేయును. భగవంతుడు వేషములో నుండను ఉన్నాడు లేచులేడు. వేషములయొక్క భావము గ్రహించినవా రాయన నందు గనగలుగుదురు. వేషములందలి అక్షరాలనే పట్టుకొని పెనగులపిసిట్టి రామ కేవలము చాందసుది. నరసింహ మేహతా జపమాలనిహిమను వర్ణించినాడు. వర్ణించినవొట్ల నెల్ల బాగుగనే నిర్ణించినాడు. కాని ఆ నరసింహుడే యిట్లు పాడెను.

“తిలక మెందుకు తులసి యెందుకు
దేవనామస్మరణ మెందుకు
వేదముకు వ్యాకరణపర్
మెప్పుడు కేవాంతిత్వమేటికీ
కోటివిద్యలు కూటికొరకే
వీటిచే బ్రహ్మమును గాంచవు.”

మహామృదీయుడు తస్మిన్, క్రైస్తవుడు జపమాలకు త్రిప్పచూచే యుండును. కాని ఆ తస్మిగాని జపమాలగాని పాము గరచి పడిపోయియున్నవాని సాయమునకు పోకుండ తమ్ము ఆపికేయనట్లున్నచో నిశ్చపురకు మత్తభ్రష్టు లయినట్లు గనే భావించెదరు. కేవలము వేదాధ్యయనమువలననే బ్రాహ్మణులు మతగ బవులు కాజాలరు. అట్లకనో మాక్స్ ముల్లర్ తపస్వీమం దు మతగురువయ్యేడినాడు. ప్రస్తుతకాలపుమతము సర్వము జేసికొనిన బ్రాహ్మణుడు వేదాధ్యయనమునకు కొంచెము వెనుకనుంచి, రాటపు చలమును వ్యాపింపజేసి అన్నములేక మాడుచున్న తోడిచేయల యొకరిని నిబర్తి జేసెనెప్పుడునే వేదాధ్యయనమున మునిగిపోవలెను.

ప్రత్యేకసంప్రదానము సారములగు మతములయనలం బనముకన్న రాటము త్రిప్పటయే మంచిదని నా యభిప్రాయము. కాని వానిని నవజీవనంబున మెచ్చటనులేదు. అన్ని మతములవారలను ఆచరింపవలసిన ధర్మము ఆమతముల కతీతముని యు అందుకనియే నేనాసక్తితో రాటము త్రిప్పనట్టి బ్రాహ్మణుడు త్రిమ బ్రాహ్మణుడును, ముసల్యాను డు త్రిమమహామృదీయుడను, వైష్ణవు డు త్రిమవైష్ణవుడను నగుచున్నయు నేను చెప్పెదను.

నా అంతము సమీపించుచుండెనను భయముతో నేను రామమోచార్పణముగాని జపమాలకు త్రిప్పటగాని కావించలేదు. కాని రాటమును త్రిప్పటకు కడు బలహీనుడనుగా నుంటిని. రామునియందు చిత్రము లగ్నమొనరించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు జపమాలకు త్రిప్పయిండును. కాని జపమాలధార నివృత్తు ప్రతిపక్షక మగునపుడు దానిని విసర్జింతును. నిత్ర బోవుచున్నపుడు రాటము త్రిప్పటకు వీలైనయెడలను, భగవంతునియందు మనసు లగ్నమయ్యెను అయ్యది సాధన మగు వెడలను నేను తప్పక జపమాలను విడి రాటమును త్రిప్పెదను. నాకు తగినబల ముండి జపమాల త్రిప్పటయో, రాటమే త్రిప్పటయో నిర్ణయించునా నవసాము కలిగినయెడల దేశమున జేదరకమును అన్నదానిద్రవ్యమును నున్నంతవరకు రాటమునే జపమాలగా త్రిప్పటకు నిర్ణయించెదను. రామనామోచ్చరణము పైతము ప్రతిబంధకము కాగల సహాయమునకై యెదురుచూచుచున్నాను. రాముడు నామోచ్చరణమునకు మాడ నతీతుడని నేను అనుభవసిద్ధముగ గ్రహింపగోగినపుడు, నామోచ్చరణము గావించుట నా కనవసరము. నాకు రాటము, జపమాల, రామనామము మొదలైనవన్నియు నొకటే. అన్నియు ఒకటే పరమార్థమునకు సాధనములై నేవయే మత మను నూత్రమును నాకు బోధించుచున్నవి. నేనెవే మతముగా ననుష్ఠింపనిది నే నహింస నాచరించలేను. అహింస నాచరించనిది సత్యమును కనగొనలేను “సత్యా న్న పరోధర్మః”. సత్యమే రాముడు, నారాయణుడు, ఈశ్వరుడు, ఖుదా, అల్లా, దేవుడును. సరసింహుడు చెప్పినట్లుగ బంగార మెన్ని మోస్తరులుగా గొట్టిన నన్ని రూపాంతరములు చెందును. కాని చివర కంతయు బంగారమే యగును.

యంత్రములనుగూర్చి “భారతదేశ స్వరాజ్యము” అను గ్రంథమున నేను వ్రాసినదానిలో నుపసంహరింపదగిన దేదియు లేదు. ముద్రణాయంత్రమునకూడ నేను అట్టి యంత్రములలో జేర్చితిని దానిని జదివినవానికి నువిదితమగును. భారతీయులకు నా పుస్తకములో జేప్పబడిన స్వరాజ్యమునే పొందుడని నేను చెప్పలేదు. ప్రజాసమృద్ధిమగు పార్లమెంటరీ స్వరాజ్యమునే వారికి లభికాదగునని చెప్పుచునేయున్నాను. నేను ఈ రోజుననున్న యంత్రములనన్నిటి నొక్కచెట్టిన నాశనము జేయుడని చెప్పుటలేదు. రాటమునే మహాయంత్రము జేయుటకు యత్నించుచున్నాను. “భారతదేశ స్వరాజ్యము”న ఆ దిగ్భ్రాహ్మణమైన నామ్రాజ్యము వర్ణింపబడియున్నది. నేను ఆ దిగ్భ్రమనుకు చాచినట్లుగ నిర్దీంపలేకపోవుట నాలో ప మే యగును. అహింసకన్న గొప్పమతమే లేదని నమ్ము నేను ఆచార పానీయాదికములలో హింసనుండి తప్పించుకొనలేక యున్నాను. అహింసాదర్శ మెప్పుడును నా కనులయెదుట మెలగుచుండుటచే వీనిలో సయితము నిగ్రహము నవలంబించుచున్నాను. ఈ హింసాయంత్రకర్తలను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటకు యత్నించుచున్నాను.

ఆసుపత్రులను గురించి నేను చెప్పిడికూడ నిజమే. కాని దేశభిమాన మున్నంతవరకు న్యాయసమృత్తములైన కొన్ని యావధముల నుపయోగించుచునేయుండును. నేను తైదిగానున్న పు డానుపత్రికేతిని. విడుదలయైనవెంటనే నేనందుడి పారిపోయిరా లేదు. గౌరవముతోడను దయతోడను నన్ను కాపాడినవారి యండను కొంతకాల ముండదగుననియే అట్లు కావించితిని.

మనుష్యు డెప్పుడును రోగపీడుతుడు కాగూడదని నమ్మువాడ నగుటచే నేను జబ్బుపడినందుకు సిగ్గుజెంచుచున్నాను. మందు పుచ్చుకొనుట, అందులో ఆసుపత్రికి నన్ను కొని పోవలసివచ్చుట నాకు అత్యవసానకరముగ నున్నది.

ప్రేమతో బందిపోటుదొంగను బుద్ధి మరల్చుటకన్న వానిని చంపుట మంచిదని నే నెన్నడును చెప్పలేదు. కాని ఆప్రేమను గ్రహింప జాలని వాడు అంతటి ప్రేమను జూప జాలని వాడు బంది పోటుదొంగ ను చంపి యైన తనరూ ప్పిని తనవారిని కాపాడుటకు హక్కు కలిగి

యున్నాడు. ఇంగ్లీషువారిని బందిపోటుదొంగలతో పోల్చుట గొప్ప తప్పు. బందిపోటుదొంగలు దోర్లన మవలంబించి నిన్ను లూటించేరుని. ఇంగ్లీషువారు చాలవరకు నశికరముచే నిన్ను లూటించేరు. కావున ఇరువురి విధానములయందును భేదము న్నడనుట సప్తము. మధ్యవిక్రేత మద్యము నాకమ్మినాతత్వ సపహరించుచున్నాడు. అట్టి వానిని చంపుమని నూచింతునా. అట్టివానితో సహాయరాకరణము గావింపు మని నూచింతునా? కాని ఆశ్లేయుడు నిన్ను దోర్లనముగా కొట్టవలసినను మద్యవిక్రేత బలవంతముగా నీ గొంతులో మద్యము పోయనిచ్చినను వారిని ప్రేమచే విశేషజేసికొనుటకు నీకు సాధ్యము కానియెడల వారితో సాయుధుడవై పోరాడుము. నీవై నెత్తినచ్చినవారు బలవంతుల బలహీనుల యను విచారము ఆక్రమరలేదు.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం॥ ఆగస్టునెల 20 వ తేదీ బుధవారము

తల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము గ్రామీణులలో అత్యధికము	మొత్తము గ్రామీణులలో అత్యధికము	మొత్తము గ్రామీణులలో అత్యధికము	మొత్తము గ్రామీణులలో అత్యధికము	మొత్తము గ్రామీణులలో అత్యధికము
గోపాలపురం	89.9	79.4	...	10.86	44.96
విశాఖపట్టణము	87.2	81.6	...	5.17	87.09
కాకినాడ	90.5	81.2	...	9.06	89.09
మచిలీపట్టణము	95.7	79.5	...	10.99	41.69
కర్నూలు	94.5	75.8	0.05	4.42	26.01
బళ్లారి	92.1	78.1	0.04	8.68	20.51
కడప	95.4	78.8	...	6.84	81.28
నెల్లూరు	98.6	79.4	0.54	4.76	87.98
మద్రాసు	98.9	9.2	...	9.86	50.74
కడపూరు	95.0	76.0	0.46	8.86	52.44
నెలమ	92.6	78.8	0.67	9.92	89.80
కోయంబట్టూరు	86.5	71.8	...	20.78	22.29
తలచునాపల్లి	98.4	74.9	0.07	5.48	88.18
నాగపట్టణము	98.6	76.9	0.18	1.78	54.98
మధుర	91.2	74.8	0.15	6.16	88.58
పొంబన	91.1	78.8	...	0.88	87.00
తిరునల్వేలి	2.28	28.84
తిరువేండ్రము	77.1	78.1	0.08	57.24	64.51
కొచ్చిన్	82.8	74.0	0.92	115.87	114.51
కాలికట్టు	81.4	74.1	0.66	124.54	117.16
మంగళూరు	84.9	76.5	0.08	111.67	125.68
బెంగళూరు	82.5	67.7	0.54	12.66	80.87
మిర్కార	78.8	82.9	0.08	121.68	126.40
కొడైకనల్	67.4	58.4	1.66	26.72	62.18

సర్కారులు:— మేఘములు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. మచిలీపట్టణములో 4 1/2 గోపాలపురంలో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటి వేడిమి ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములోను, కాకినాడలోను రాత్రి వేడిమి 3 1/2, 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

డెక్కన్. కర్నూలు బళ్లారిలో చినుకులు బడినవి. బళ్లారిలో కొంచెము నుట్టుగనున్నది. తక్కినవోట్ల దట్టముగ మేఘములు బట్టినవి. కడపలో అర్ధిత ఎక్కువ. కర్నూలులో పగటివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— నెల్లూరులో 0.58 కడపూరులో 0.46 వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. అర్ధిత ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని దక్షిణార్ధమున “నర్మ ము వరియవచ్చును. యస్. ఆర్. సామ్రాధు. వాతావరణ కాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

కేశరిమాననష్టపు కేసు

ధనసహాయమును నిరాకరించుట

కేశరి పత్రికాసంపాదకుడు జుర్రానా నిమ్మకొన వలెనని తీర్పుచెప్పబడి నందున ఆసామును విరాళములవలన సహాయులు కొందరు ప్రయత్నించుచుగాని ఎన్. సి. కెల్లూరు గారట్టిసహాయమును స్వీకరించుట కంగీకరింపలేదు. (అ.ప్రె.

పంజాబులో ఖద్దరు విక్రయము

శ్రీయుత భారతాచార్య ప్రయత్నము

లాల్లా కృష్ణచంద్రగారి లేఖ

అమృతసరులో భారతాచార్య 1850 రూపాయలు వెల గల ఖద్దరును విక్రయించిరి. డాక్టరు సఫయద్దీను కిఫలూ, సర్దారు మంగళసింగు, లాలారూపలూపూరి (భా.కా.సం.), పండిత దీనానాథు, లాలా దుర్గాదాసుగార్లు మున్నగువారు భారతాచార్యి తోడ్పడిరి. ఈనెల 1 వ తేదీని లాహోరులో భారతాచార్యిని కేసు కలిపింపిరి. 1 వ తేదీ మొదలు 8 వ తేదీవరకు 8 కోజులలోను లాహోరులో 5000 రూపాయల వెలగల ఖద్దరు విక్రయింపబడెను. లాలాదునిచందు, లాలా గోవర్ధనదాసు, పండితసంతానం, సాఫెసరు రుచిరాంకుబనే (భా.కా.సం.), మాస్టరు గాయనచందు, గార్లలో కొందరుదయమునను కొందరు సాయంకాలమునను మాతోవచ్చుచుండిరి. డా|| సత్యపాలు (భా.కా.సం.) గారు ప్రతిరోజు మధ్యాహ్నము మాతోగూడ వచ్చి చాలసహాయము చేయుచుండిరి. గాయనచందుగారు ట్యూబు వెలు కంపెనీకి చేరినవా రగుటచే ఆయన ప్రాత్యహమువలన యంత్రసామగ్రిలవలన రైతులు చాలమంది ఖద్దరుగొనిరి. మహమ్మదీయులలోగూడ చాలమందిగొనిరి. సెలవు లగుటచే విద్యార్థులను న్యాయవాదులు మున్నగు ధనికులును పెళ్లిపోయిరి. ఇంకను అమృతము జరుగుచున్నదని. అని పంజాబుఖద్దరు యిన స్పెక్టరు లాలా కృష్ణ చంద్రు గారు మాకు వ్రాసిరి. భారతాచార్య పంజాబు వెళ్లుట వలన మంచి లాభముకలిగినదని దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది. ఇదివరకు మతకలహములు మున్నగు కారణములవలన చలఖద్దరుపరిశ్రమపు తీవ్రాయముగనుండగ భారతాచార్యులవలన నుజ్జీవింపజేసిరి. పెట్టెబరులో న్యాయవాదులు మున్నగువారందరూ లాహోరువచ్చెదరు గాన ఆనెలఖద్దరు మరలవచ్చి 20 దినములైనపని చేయవలెనని పంజాబుకాంగ్రెసు ప్రముఖులందరూ భారతాచార్యిని కోరిరి. అటుల నాయన మరలవచ్చినచో ఖద్దరువిషయముననే గాక హిందూ మహమ్మదీయమైత్రినిగూర్చి గూడ ఆ దుర్భేదముగ పేలుకలుగునని మాకు కృష్ణచంద్రుగారు వ్రాసిన భారత ఖద్దరుసంఘకార్యదర్శి అసామదాబాదు సబర్కత్తి ఆశ్రమమునుండి వ్రాసిన లేఖ నేడు మాకుకేరెనది.

పంజాబు ఖద్దరుబోర్డువారి ప్రకటనము

లాహోరులో భారతాచార్య 15 కోజులుండి 10, 00 రూపాయల వెలగల ఖద్దరును విక్రయించిరి. అమృతసరులో 1500 రూపాయల వెలగల ఖద్దరును విక్రయించిరి. సాహిబ్జిత నూమాటకు లాఢియానావెల్లి మరలవచ్చెదరు. ఇందులకు భారతాచార్యిని వారితోడ్పడినవారికిని కుదనము లిప్పించుచు పంజాబు ఖద్దరుసంఘమువా తొకతీర్మానము చేసిరి. (ఆ.ప్రె.)

వైకంఠత్యాగ్రహం

ఏ. కే. పిళ్లగారు

చెరసాలనుండివచ్చిన పిళ్లగారు వెలంటిరుల ధర్మములను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఆయన మంగుకూరువెల్లిరి. వెలంటిరులు నాలుగువీధులలోను సత్యాగ్రహ మొనరించుటయేగాక ఏకులనుచేయుట, నూలువడకుట, బట్టలునేయుట, హిందీ ఆంగ్ల భాషల నభ్యసించుట, మున్నగుపనులనుగూడ చేయుచున్నారు. ప్రచారముచేయు పద్ధతినిగూడ వెలంటిరులకు నేర్పచున్నారు. ప్రాచీన నవీనదేశచరిత్ర, ఆధికకాస్త్రము మున్నగు వానినిగూడ బోధించుచున్నారు. ఈత్యాగ్రహము పూర్తికాగానే ప్రచారముచేయుటకు వారిని గ్రామములకు పంపెదరు. ఇంకొకతావునగూడ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట సిద్ధమైనది. సాధు. ఎం. పి. నామరుగారు ప్రచారమునకువెల్లిరి. (ఆ.ప్రె.)

రెండు షాహిదీజతల అరెస్టు

17-18-వ తేదీలను 1000 మందిని అరెస్టుచేసిరి

17 వ తేదీని భాయీపెరులో 500 మంది ఆకాలీలను అరెస్టుచేసిరి. పదియవ షాహిదీజతవారు 500 మంది 18 వ తేదీని జయటోచేరగా వారినిగూడ అరెస్టుచేసిరి ఆల్లరులేమియును జరుగలేదు. షాహిదీ జతవారిని నాభాకు పంపిరి. (ఆ.ప్రె.)

లిటను ప్రభువు ప్రసంగము

కలకత్తాలో బహిరంగసభ

19 వ తేదీ సాయంకాలము పురిమందిరమున బహిరంగ సభను చేయవలసిగాని వేలకొలదిప్రజలు వచ్చుటచే నది సాధ్యపడనందున కలకత్తా మైదానమున వాలుగువేదికల నమర్చి గొప్ప బహిరంగసభను జరిపిరి శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు రధ్యక్షత వహించి నాలుగు వేదికలపై నుండియు నుపన్యసించిరి. తీర్మానము లామోదింపబడెను. లిటను ప్రభువు వాక్పాఠ్యమును నిరసించుచు చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును తీవ్ర ప్రసంగముల గావించిరి.

“బ్రిటిషుదేశపు పురుషులు యితరదేశముల స్త్రీల గౌరవమునకు భంగము కలిగించునట్టి ప్రసంగముల నెన్నడును చేయలేదు. లిటనుప్రభువు తన దేశముయొక్కయు కుటుంబముయొక్కయు సాంప్రదాయములను భ్రంశము చేసెను. భారతదేశపు స్త్రీల గౌరవమునకు కళంకము నాపాదించుప్రసంగముల నెదేశమువాదగాని ఎంతటి యున్నతపదవి యందున్న వారుగాని చేయగూడదు. అట్లు చేసినచో భారతీయులు వైరింపరుగాన లిటనుప్రభువు బహిరంగముగ త్తమాపణ కోరవలెను” అని పలువురు నుడివెరి.

“లిటనుప్రభువు డక్కాలో నొసంగిన ఉపన్యాసమున చేసిన దూషణప్రసంగము నిరాధారము, నింద్యము. భారతస్త్రీల పాత్రిత్యమునకు కేవలము అపమానకరము. ఈప్రవర్తనము వలన యీప్రభువు గవర్నరుపదవి కనర్హుడని స్పష్టమైనది” అను తీర్మానమును భారతకాసన సంఘసభ్యుడు టి. సి. గోస్వామిగారుపాదించిరి ఏ. రంగసామయ్యగారు (ఎం.ఎల్.ఎ) అనువదించిరి.

లిటను ప్రభువువలన గాని ఆయన గౌరవముకొరకుగాని జరుపడు విందులకును సభలకును ఎవ్వరునువెళ్లగూడదను తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను.

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, ఆచార్య ప్రపుల్లచంద్రరాయి, పండిత మోతీలాలునెహ్రూగార్లు మున్నగువారు గూడ నుపన్యసించిరి.

పురిమందిరమునందు మరియొకసభగూడ నపుడేజరిగినది.

(ఆ.ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షము

శ్రీమతి సరోజినీగారి రాయబారము

సరోజినీగారు రాయబారములను గూర్చి దాసుగారు మున్నగువారితో రెండురోజులనుండి చర్చించుచుండెను. 20 వ తేదీని ఆసనా నేడు ఆమె కలకత్తానుండియలుచేరి రిపోర్టులు చెల్లెను. ఆమెను మాచిత్రేఖరి అడుగగా వివరములను తెలుపవీలులేదని ఆమె చెప్పెను.

“దేశమునం దైకమత్యమవసరము. అన్నిపక్షములవారు ను కలసి దేశసేవ చేయవలసిన తరుణమువచ్చినది. అటుల అన్ని పక్షములవారిలోను సమగ్గులగువారు కలసి పనిచేసిన నేగాని దేశము సర్వవిధముల నభివృద్ధి నొందజాలదు. కాన నీవిషయమున శేనధికమగు కృషిపలుపడలెడిది. నే నీసమగ్గులను పక్షములవారి దృష్టితోచూడక విశాలదృష్టితో చూచెదను. కాన బహిష్కరణ స్వరాజ్యపక్షముల కానుకూల్యము కలుగవచ్చునని నే నాశించెదను.

గాంధీమహాత్ముడున్నతశిఖరము నధిష్ఠించి ప్రపంచమున కాకాజనక మగుసందేశము నొసగుచుండవలెను. మహాత్ముడు కక్షలలో చేరగూడదు. మహాత్ముడు అంతిమ పరిష్కర్తగా నుండి ఉన్నతాశయములను బోధించుచుండవలెను. మహాత్మునకు పోటీలును స్పర్ధలును కలవనితలములకే అవకాశములేదు. “మన గాంధీ మహాత్ముడు, ప్రవక్త, భారతొన్నతాశయ వ్రాబోధకుడు, రాజకీయములను గూర్చియే గాక అస్తికవిషయములను గూర్చిగూడ సందేశములనొసంగజాలిన మహానీయుడని ప్రజలు గ్రహింపకముందు “చింకిపేటికలధరించిన పిచ్చివాడు గాంధీ” అని లోకులుతలంచిన రోజులలోనే నేను మహాత్ముని కిత్తుకోటిలో చేరితిని” అని సరోజినీదేవి నుడివెను.

(ఆ.ప్రె.)

తిరువనంతపురం, ఆగస్టు 19:— నిన్నటిదినమున మహారాజానారిండ్ల మైలమధియయ్యెను.

ఇంకను వెల్లింపుచున్నది. నష్టము మరింత యెక్కువగునని భయముగా నున్నది. (ఆ.ప్రె.)

మాండలే కొట్లాటలు

ఉత్తమాగారిలేఖ

ఇంతవరకు 16 గురిని అరెస్టుచేసిరి. ఇద్దరు పోలీసు కనిష్ఠీబులు చనిపోయిరి. ఇంకొకనికి 2లమగు దెబ్బలుతగిలెను. పదిమంది వైద్యశాలలలో నున్నారు. ఒక యిన్స్పెక్టరుకుచేయి విరిగినది తలపగిలినది. 51 మంది కనిష్ఠీబులకు కొద్దిదెబ్బలు తగిలెను. ఇట్లు గలభాచేయవలెనని మొదటనే కుట్రపన్ని రనియు చాలమంది పూంగీలుగొడ్డ మొగలో ఊరేగింపుకు ముందుగా ప్రోగుపడినయు రెండుపండ్లమీద రాళ్లనునింపి తెచ్చిరనియు తెలిసిన దని ఉచ్యోగులుప్రకటించిరి. తుపాకి గుండ్ల దెబ్బలుతగినవారి నిద్దరిని తలమీదగాయములు తగిలిన వారి నొకనిని యింకొకనిని నలుగురిని అరెస్టుచేసిరి. మిలటరీ పోలీసువారు బాధమతములను సోదాచూచుచున్నారు.

19 వ తేదీ ఉదయమున పూంగీల నిద్దరిని అరెస్టుచేసిరి. వారిలో నొకరు మాండలే మండలసంఘకార్యదర్శి.

ఉత్తమాగారి తంతివార్త

రివరెండు ఉత్తమాగారు రాజప్రతినిధికి దీర్ఘమగు తంతివార్తను పంపెను. “నన్ను ఊరేగింపుతో తీసికొని వెళ్లెచుండగా పోలీసువారు చాల కుంటరితనముగా మెలిగినందుననే గలభా జరిగినది. బర్మాదేశమును యిండియాదేశమునుండి విడదీయగూడదని నేనుబోధించుచుండుటచే అందుల కిష్టపడనివారు కొందరికుంటరితనముచేయించిరి. ఊరేగింపు ప్రారంభమైనపిమ్మట గంటన్నరవరకు నెమ్మదిగనే సాగినది అపుడు ప్రతిపక్షులు సభ చేయుచుండుటచే ఊరేగింపు ఆదారిని వెల్లినవారి కాగ్రహము కలుగునని పోలీసువారు దారికడ్డనునిలిచి మఠియొకదారిని ఊరేగింపును మరల్చవలెనని నిరోధించిరి. ఆప్రకారము మరల్చుచుండగా ప్రతిపక్షులసభ జనుగుచ్చునై పునఃనుండి రాళ్లు విస్తారముగా ఊరేగింపులో నున్నవారిపై బడెను. అంతట పోలీసు మావర్సెంటును పాస్పాల్వోద్యోగులును ఊరేగింపులో నున్నవారిపైని రివాల్యరులను కాల్చుసాగిరి. అంతట కలవర మేర్పడినది. సంకులసరురము ప్రారంభమైనది. నన్ను మాండలేనుండి పంపివేసిరి. న్యాయకాంతిరక్షణమును న్యాయమున నుద్యోగులు నిరంకుశముగ మెలగుచున్నారు” అని ఉత్తమాగారు తంతివార్త నంపిరి. (ఆ.ప్రె.)

మాండలేదొమ్మి

రంగూను, ఆగస్టు 18:—మాండలేజిల్లా మేజిస్ట్రేటును తూర్పుసబు డివిజనుల మేజిస్ట్రేటును నిన్న దొమ్మిజరిగిన ప్రదేశమునకు పోయి విచారణను ప్రారంభించిరి. ఓత్తమాపై ను మదన్ బీటుగారి పైనను మాండలేజిల్లాను వెంటనే విదర్శివెళ్లవలసినదని సి. పి. సి. 144 నెన్నను క్రింద నోటీసును పంపిరి. పోలీసువారు రైల్వేస్టేషనువరకు వారివెంట పోయి ఆచ్చట నుండివారిని రంగూను పంపిరి. దొమ్మిలో బ్రాంనే పనివాండ్రు ముగ్గురికి చేతులపై గాయములు తగిలెను. వారిప్పుడు వైద్యశాలలో నున్నారు. యుమోబోనా కాన్సిలు కార్యదర్శి అరెస్టులో నుండునడకు. గాయముచే వైద్యశాలనున్న ఒక పోంగీ అరెస్టులో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. నేడు మరికొంతమంది అరెస్టుచేయబడుదురు. (ఆ.ప్రె.)

రంగూను, ఆగస్టు 18:— ఈదిగువ తంతివార్త బర్మా ప్రభుత్వము రాజకీయాభిప్రాయకార్యదర్శినుండి నేడు మాండలే డివిజను కమిషనరుకు పంపబడెను. “సభాయితకు డగు గవర్నరు మాండలేలో ప్రాణనష్టము జరిగినందుకు విచారించుచు గాయపడినవారు తేమముగా నున్నారని తలచుచున్నాడు. కాని యీలోగా వైద్యముతోపాడె ప్రాణములను గోల్పోయిన పోలీసువారి బంధువులకు తన మనః పూర్వకమైన సానుభూతిని తెలియజేయవలెనని కోరుచున్నాడు. తమ విధిని నిర్వర్తించిన పోలీసువారికిని స్త్రీవాద్యులారికిని కూడ తమ సానుభూతిని తెలియజేయమని కోరుచున్నాడు. (ఆ.ప్రె.)

నూలు వడకుట

శ్రీమూక రాజగోపాలాచారిగారు

మధురలో 16 వ తేదీని రాజగోపాలాచారిగారు రుపన్యసించిరి. రోజు కొక అంగంటయైన రాట్టను వై రూలువడకవలెనని బోధించిరి (ఆ.ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం అగష్టునెల 20 వ తేది

బుధవారము

తొందర పలదు

—:~::~~::~:—

ద్యంధ్య ప్రభుత్వ భానము నిష్పల మనియి, స్వరూపాలనము వెంటనే గావలయు ననియు నొక మూల ఘోష వివరముచందె వేరొకము లనుండి తిరిగి వలదను హితము వినుపించుచున్నది. బొంబాయి గవర్నరుగారు సర్ లెఫ్ట్ లెఫ్టనెంట్ గారు, కాన్స్టేబుల్ నభలో ముచ్చటించుచు, భారతీయుల కల్యణసహాయమును బోధించిరి. వీరివాడము క్రొత్త ఓగాడు. ఇంగ్లండు ప్రస్తుతస్థితి కరుదెంచ నప్పటికి, ఇతాబము లెన్నియో పట్టెనట. అందుచే హిందూ దేశము గూడ ముందుకు ఒకరైతి లాభములేదట. వీరి యొక్క సంగతిని వరచుచున్నారు. ఆంగ్ల దేశము విదేశీయులచే పరిపాలనపడుటలేదు పాలకులక్షేమ మునకును పాతీతులక్షేమమునకును సంఘర్షణము లేకు నెను. అందుచే అభివృద్ధి త్వరముగ గలిగి నను గలుగి నున్నది. ఇనులం తిగి పాటింపలేదు. ఇంగ్లండు పరిపాలనలపరిపాలనక్రిందన యుండిన యెడల, బ్రిటీషు ప్రజలు మానమునపించి యూర కుండురా? పరిపాలనపెట్టదయినను, పరిపాలనాభా నమును నిర్ణయించుపాక్కు ప్రజల కుండవలయును. అట్టిపాక్కు గావలయు నని భారతవర్షము గోరుచు న్నది. స్వరూపాలనము చేకూరినంతమాత్రమున, అభివృద్ధి మిగిలినదని ఎంచజనదు. దేశ కాల పరిస్థితుల ననుసరించి పరిపాలనావిధానము మారు చుండును. ముందుగ పరాధీనతదొలగట యవసర మని, ప్రజల లంగీకరించెదరు. ఉత్సాహముచేగాని, భావాతిశయముచేగాని మి సహించదని, విల్లను గారు పట్టభద్రులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉత్సాహముగాని, భావాతిశయముగాని లేని యెడల, పర్యాయమునయినను సాధించ వీలగునా? విద్యార్థుల కుత్సాహము లేనియెడల, వయోవృద్ధు లకుండునా? స్వరూపాలనమువలన, స్వరూపాభ్యుము లభించుటల భావించవలదని, విల్లనుగారు మంద లించుచున్నారు. స్వరూపాభ్యుము కలుగనీ కలుగక పోని, స్వరూపాలనము సనుభవించుకుంటు మానవ జీవితమునకు గొప్పకలికము. స్వరూపాలనము ప్రతి పక్షికిని జన్మస్వాతంత్ర్య మగునపుడు, దాని సనుభ వించుకుంటు గెరవహీన మనుటకు సందియము లేదు. విల్లనుగారు, లాభనష్టములను రూపాయిలు అణాలెత్తిన గణననెయి చున్నారు. అంతియ గాని, స్వరూపాలనము అమూల్యమని వీరుగ్రహిం చుటలేదు. ప్రజాపరిపాలనమునందు, జాతీనిబట్టి గాని జన్మనుబట్టిగాని భేదముండగూడదని, విల్లను గారు ప్రతిపాదించుచున్నారు. కాని స్వరూపాలన మును చిరకాలమునుండియు సనుభవించుచున్న పాశ్చాత్యదేశములలో నిట్టిభేదము లింకను గను పించుట లేదా? అధినివేశరాజ్యములలో నేమి,

అమెరికాలోనెమి, శ్వేతేతరులపట్ల తెల్లవారు చూపుచున్న ద్వేషమును గమనింపవచ్చును. కాశ్మీ కులకును ధనికులకును గలుగుచున్న సంఘర్షణమును కనుగొనవచ్చును ఇట్టిభేదము లున్నను, స్వరూపాల నము సనుభవించుటకు, పదేశములకు యోగ్యత యుండ, హిందూదేశమున కేల యుండరాదు?

ప్రజాపరిపాలనమునందు అస్పృశ్యత యుండ గూడదని, విల్లనుగారి యుద్దేశ్యము. అస్పృశ్యత కూడునని, హైందవనాయకులెవ్వరును వాదించుట లేదు. పూర్వాచారపరాయణులు సంఘసంస్కర్త లను భేదములేక, ప్రాజ్ఞులగువా రెల్లరును ఈదో వమును తొలగింప బద్ధకంకణు లగు చున్నారు. మహాత్ముని ప్రబోధము మూలమున, దేశదృష్టియం దదృఢతమగు మార్పు జనించినది. అస్పృశ్యతకు శాస్త్రాధారములేదని, శాస్త్రమర్యాదల నెరిగిన పండితశ్రేష్ఠు లంగీకరించి యున్నారు. చిరకాలమునుండియు ప్రేమపాతుకొనియున్న దురాచార మొక్కమారు తొలగట కష్టమయినను, నిరాశకు తావులేదు. కాని, పాశ్చాత్య దేశములం దిట్టి దురాచారము నెటల సహించుచున్నారో తెలియదు. భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూడెములలో నుంచవలయు ననియు, వారిని వీరభూములలోనికి రానియగూడదనియు, తెలిపెడివాడమున కర్థమేమి? హిందూదేశము త్యాగమువలననే ప్రైవేటునని విల్లనుగారు హిత మొనగిరి. ఆవిషయము నెల్ల రంగీ కరించునదియే. త్యాగధను లగు నాయకులు పలు వురుదృష్టి దేశమునకు వన్నె దెచ్చుచున్నారు. వారి త్యాగదీక్ష ఇతరులలోగూడ నట్టిదీక్షను కలి గించుచున్నది. కాని, ఇంగ్లండుగూడ ప్రఖ్యాతి గాంచవలయు ననిన నట్టిదీక్ష నవలంబించక తీరదు.

బ్రిటీషు సర్వీసుయంద్యోగు లేమి, ప్రభుత్వ మంత్రు లేమి, పార్లమెంటుసభవారేమి, స్వాగ మును విడనాడి, హిందూదేశమును పరాధీనతనుండి విడిపించుట ధర్మము. ఉభయదేశములును త్యాగ ధర్మమును నిర్వహించునపుడే, ఎల్లరకు మేలుగలు గును. తమకట్టును విడువక, విల్లనుప్రభుత్వ లితరు లకు శ్రీరంగసితుల బోధించి ప్రయోజనములేదు. హిందూదేశమునందు చరిత్రమత్యము బలపడవందు లకు విల్లనుగారిలోబాటు భారతీయులును విశాళ పడుచున్నారు. కాని, పరాధీనతవలన ప్రజలమధ్య గుడిరెడి సంయోగము చెడిపోవుచున్నదని, అను భవము జెలుపుచున్నది. స్వరూపాలనాభ్యుత్త, ప్రజలలో నెక్కుడు సహనభావమును బుట్టింప గలదు. పట్టభద్రుడు కాయకష్టమునకు దూరదగుట, అతనిలోపముచే గాదు. అట్టిస్థితి విద్యావిధానము వలననే గలుగుచున్నది. దీనిని మార్పుటకు, విల్లను గారు రెట్టిప్రోద్బలము గలుగజేసిరి? చెట్టు ముందా విత్తు ముందా యని వాదించి ప్రయోజనము లేదు స్వరూపాలన మత్యవసర మని ప్రజలు గ్రహించి నపుడు, పాలకు లాటంకములను గలిగించుకుంట శ్రేయస్కరము. ఒకవేళ గలిగించినను, ప్రజాభిలాష సఫలము గాకమానదు. తాత్కాలికనిరోధములు, స్వాతంత్ర్యవాంఛయెదుట నిలువనేరవు.

జెంగాలు యూరపియను వర్తకసంఘము వారు, పంపిన విజ్ఞప్తి యందు పది సంవత్సరముల వరకు సంస్కరణములను కడపుగూడ దని, నివే దించిరి. నిబంధనలలో కొన్ని స్వల్పమగుమార్పులు

జేసినను, ముఖ్యముగు మార్పుల గావించగూడ దని వీరి యుద్దేశ్యము. మూడుసంవత్సరములలో మరల క్రొత్త సంస్కరణముల నిచ్చుట, వీరి కేమాత్రము ఇష్టము లేదు. ప్రజాక్షేమము ననుసరించి, సత్వర స్వరూపాలనాభిలాషను నిరోధించవలయు నని, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇట్టి యటపులు వినిపించు చున్నను, ప్రజలు వెఱగొంద నవసరములేదు. వీనిని పాటింపక, దృఢసంకల్పులై పాటుబడుచో, ప్రజల కోర్కె త్వరలో నెరవేరకమానదు. ఇక నయినపు బ్రిటీషుపాలకులు, నిజపరిస్థితులగుర్తించి, ప్రాతదుర భిప్రాయములను వదలుకొనుట యుత్తమము.

“స్వరాజ్య” పత్రిక నేర మేమి?

స్వరాజ్యపత్రికకు ప్రభుత్వప్రకటనల బంపుట మానుకొని రని చదువరులకు తెలిసినసంగతియే. గుండ్రాయి దాచుకొనిన కూతురుపెండ్లి మాననా యను విధమున, యీ ప్రకటనలలోని సంగతులు స్వరాజ్యపత్రికకు మరుదిన మయినను తెలియక బోవు. పత్రికలకు బంపునమాచారముగాక, మిగత ప్రకటనలన్నిటిని డబ్బిచ్చి తెప్పించుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి దండనయు తరువు, స్వరాజ్యపత్రిక కెక్కుడునష్టము గలిగింప కున్నను, తమ ప్రతిష్ఠ కే యధికనష్టము వాటిల్లి జేసెను. శాసనసభలో నడి గినప్రశ్నపరంపరల జూచిన, యీసంగతి తేటపడును. ప్రభుత్వమువారు తమప్రకటనలను పత్రికలకు పంపు టలో, స్వలాభమును పాటింపకబోలేదు. వీనిని పత్రి కలలో మరల ప్రకటించుటవలన, సమాచారము నలుదిక్కులకును వ్యాపించును. పత్రికావిమర్శనము వలన, ప్రజాభిప్రాయము ప్రభుత్వమునకు దెలియ వీలుగలదు. అందుచే రాజకీయసమస్యలగుర్చి పత్రి కలయంద్వేషము తెలులున్నను, ప్రభుత్వప్రకటనల నన్నిటికిని సమానముగ నందించుట, సామాన్యవిధి యగుచున్నది. ప్రభుత్వద్వష్టితో జూచినను, ఈ విషయమై విట్టితారతమ్యమును జూప నవసరము గనుపించదు. ఇంతకును స్వరాజ్యపత్రిక చేసిన నేర మేమి? పత్రికవ్రాతలు, దూషభూణాయకమై నీచము గ నున్నవని, అధికపథ్యుడు నిన్నటిదినము తెల్లడిజే సెను. వ్రాతల బాగోగులను నిర్ణయించుటకు ప్రజలుగలరు. ఇట్టివిషయములందు ప్రభుత్వాభిప్రాయమును ప్రమాణమని వీరు ఎంచబోరు. ఆవిషయ మటుండ, పత్రికల వ్రాతలబట్టియూ, ప్రభుత్వ ప్రచురణములను సప్లయి జేయుట? ఇది క్రొత్తసిద్ధాంతము. ఇదివరకెన్నడును దీనిని విని యుండలేదు. ప్రభుత్వమువారిట్టియు తరువు జేయక ముందు, స్వరాజ్యపత్రికవ్రాత లేలేరున నుండెను? అంతవరకు ప్రకటనల నేల పంపుచుండిరి? మంత్రుల పరిపాలనమును విమర్శించిపిమ్మటనే యిట్టిశిక్షను విధించుట విచిత్రముగాదా? ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమాధాన మేమాత్రము తృప్తికరముగ లేదు. శత్రుకాన్యాతంత్ర్యము నిరీతిన నిరోధించుట, నాగ రికలక్షణము గానేరదు. ఇటులనే జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధనిదర్శనములకు మరొకొన్నింటికి, ప్రభుత్వము వారిచ్చినసమాధానము, విశ్వాసార్హముగ గను పట్టదు. సత్యమూర్తిప్రభుత్వములను మన్నాగుడుడిలో నువన్యసింపకుండ నిషేధించుటకు, తగినకారణము లేవ్వియో దెలుప లేకబోయిరి. శాంతికి భంగము

బాంబాయి, ఆగష్టు 18:— ప్రయివేటు వాకరుగారి కేసులో హైకోర్టువారి తీర్పుపై ప్రాసెస్ రెండువార్గములలో కోర్టు న వ మా న ప ర చి త్తి ర ని “కేసరీ” “విశ్వ” పత్రికలపై హైకోర్టు వారు 5000/- మరు 5000/- ను జరిమానా విధించియున్నది. కావున నానికి సహాయముజేయుటకై నిధులను సమకూర్చులసినదని, ఒక బహిరంగసభలో చేయబడిన తీర్మానము ప్రకారము, బాంబాయిపుర ప్రముఖులు సరోజినీదేవి, సోకతాలి మొదలగువాడు ఒకయు ద్వీపనను ప్రకటించిరి. ప్రజల యభిప్రాయముల పత్రికల లో వెలువడుచున్నవిగాన ఆజరిమానాలు ప్రజలపై విధించినట్లే నని వారు చెప్పిరి. మరియు నిది హిందూదేశమున స్వతంత్ర వార్తాపత్రికా ప్రచారమునకై జరుగుచున్న పోరాటమని వారనిరి. (అ. పం.)

విదేశవార్తలు

లిట్టన్ ప్రభుని భారత స్త్రీదూషణ

తైమ్సు పత్రిక వ్యాఖ్య

లండన్, ఆగస్టు 18:— అందరకును 'అట్టిసంగతులు జరుగుచున్నవని తెలిసినపుడు లిట్టన్ ప్రభువు ఆవిషయమును గురించి నూచించుచున్నది ఏల కొఁపమురావలెనో తెలియకున్నది'

బెంగాలు మంత్రులు

లండన్, ఆగస్టు 18:— మంత్రులు తమంతటామే రాజీనామానీయనిచో లిట్టన్ ప్రభువు వారిని బర్రపుజేయుపరిస్థితులేర్పడును. సంస్కరణములు వ్యత్యాసములని నిశ్చయించి లిట్టన్ ప్రభుని చిక్కులు చక్కగ గ్రహించినవారుగూడ ఇట్టి నల మంత్రులనుగూర్చి జేసిన ప్రకటనము వివేకముతో గూడు కొన్నదిగాదనెదరు.

సామ్రాజ్యమునకు గొప్ప

ఉపద్రవము

ఆస్ట్రేలియా-సోవియట్ ఒడంబడికలు

లండన్, ఆగస్టు 18:— ఆంగ్లో సోవియట్ ఒడంబడిక సామ్రాజ్యవిచ్ఛిన్నమునకు కారణభూతమగును. సార్వభౌమనిలత్వముజేయక, ఆయన జోక్యములేకుండ తమప్రతి నిధులతో ఒడంబడిక జేసికొనుచుండ ఇతరులుగూడ సామ్రాజ్యముందున్నవారు ఈపద్ధతినే అవలంబించుటకు అభ్యంతరపెట్టు వారెవరియు, ఆ ఒడంబడిక ఆస్ట్రేలియను బాధించవని బ్రూసు గారు, ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుడు ప్రకటించెను.

రూరునుఖాళీజేయుట

బ్రిటిషువారిపరిస్థితులు

మగ్డొనాల్డుగారిప్రకటనము

లీట్టన్, ఆగస్టు 18:— మగ్డొనాల్డుగారి రీలేఖకు హెరియట్ ధ్యూనినుగార్లకు బంపిరి.

రూరునుగరించి క్రొత్తగ జేసికొన్న ఒడంబడికను బట్టియు ఇందులకు ప్రత్యక్షసంబంధముగల ఉభయమును ఒక తోకోనొకరు సంప్రదించుకొనుటచేతను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయమును గూడ నేను ఈ విషయమై తెలియ జేయవలెను. నేను ఈ రెండుమాడు రోజులనుండి తెప్పచున్న టులీ బ్రిటిషువారు రూరు ఆక్రమణ న్యాయముని ఎన్నడును అంగీకరింపలేదు. మిత్రమండలి వెర్నెయిల్ను ఒడంబడికలో అనుబంధములను సమర్థించుటనుగూడ అంగీకరింపలేదు. ఆర్థికావసరము నిమిత్తము రూరు ఆక్రమణను గావించితిమని వారి యభిప్రాయము. డాన్ నివేదికమును అమలులో పెట్టినచెట్లనే రూరునుండి మరలెద మని తలంచిరి. నిఘ్నములకు అవకాశము లేక పోవుటచే వారు నైతిక ప్రకటననుగూర్చి సిఫార్సుచేయుటకు పిలు లేకపోయెను. నివేదికము ప్రకారము ఆచరించిరేని రూరు ఆక్రమణ వలన గలుగు ఆర్థిక ఫలితమును మరనరాదనిరి. రూరు ఆక్రమణ 12 నెలలలో పూర్తిగ అంతరించుటకు జర్మనులు ఒప్పుకొనిరి. నేటినుండి 12 నెలలలో రూరును ఖాళీజేయుట కంగీకరించిరి. కాని ఇంతకంటె ముందుగనే ఖాళీయగుటకు గూడ ఏర్పడవచ్చును. వెర్నెయిల్ను ఒడంబడికను మేమును మాకు ముందున్న ప్రభుత్వమువారును అర్థము జేసినటులే అదే ప్రకారము డాన్ నివేదికము త్వరలో అమలులోనికి రావలె నను ఉద్దేశ్యముతో ఈ ఒడంబడికను గురించి ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు త్వరలో రూరును ఖాళీజేయవలెనని గోరుచున్నారము. లేనిచో రూరును ఇంకను ఆలస్యముగ ఆక్రమించు కొన్నచో డాన్ నివేదికము అమలుజరుగుటకు ఆలస్యమగును. లండన్ సభలో జేసికొన్న ఏర్పాటులు వ్యధాయగును.

హెరియట్ గారి నిష్క్రమణము

లండన్, ఆగస్టు 18:— నేటియువయము హెరియట్ గారు ప్యారిసుకు బయలుదేరిరి.

ప్రెంచి ప్రతినిధులు ప్రాంసు కేగుట

ప్యారిస్, ఆగస్టు 18:— హెరియట్ గారిని ఆయన ఆమచరులను ప్యారిసులో ప్రజలు సత్కరించిరి. బహుశ్రమమును బట్టిరి.

రై నుపట్టణములను ఖాళీజేయుట

బెర్లిన్, ఆగస్టు 18:— ఆపెన్స్టెడ్ ఆపెన్స్టెరు జిల్లాలను నేడు ఖాళీజేసెద మని కేలునం తెనదగ్గరనున్న ప్రెంచి నేనాని తెలియజేసెను. అర్ధరాత్రి పడుటకుముందుగనే ప్రెంచి సైనికులు ఒక్కడుగూడ, లేకుండ మరలెదరు. ప్రెంచి సైన్యములన్నియు మరలుచున్నవి.

ఆమెరికా పత్రికల ఆమోదము

న్యూయార్క్, ఆగస్టు 18:— లండన్ ఒడంబడిక యూరపునకు నూతన శాంతియుగారంభమును గలుగజేయునని ఉదయపుపత్రిక లన్నియు సంకల్పించుచున్నవి.

ప్రెంచి సేనలు మరలుట

ప్యారిస్, ఆగస్టు 19:— అప్పన్సేరు, ఆపెన్స్టెరునుండి ప్రెంచి సేనలు మరలిపోయెనని వ్యావహువార్త దెలుపుచున్నది.

ఈజిప్టు సూడాను

బ్రిటిషువారిపై నేరారోపణము

తప్ప యభిప్రాయమును తెలియ జేయుట

లండన్, ఆగస్టు 18:— రాత్రి 8/35 తైమ్సుపత్రిక ఈ జిప్టు ప్రభుత్వమువారు అసత్యపు ప్రకటనలను గావించినందులకు దూషించుటచే తాము తప్పునంగతులను ప్రకటించుటకు యుద్దేశింపలేదనియు తాము జేసిన ప్రకటనములో సంగతులు నిజమైనవని తలచితిమనియు, ఇక ముందు ఈజిప్టు ప్రకటనలను బ్రిటిషు ప్రకటనలనుగూడ ప్రకటించెదమనియు, ప్రస్తుతము ప్రధానామాత్యుడుగనున్న ఈజిప్టు మంత్రి మహ్మదు సయ్యదుగారు అలగ్జాండియాలోనున్న తైమ్సుపత్రికా విలేఖరికి అభయ మొసగెను. మంత్రివర్గమువారి చర్యలను జరుగుటపాపగా రంగీకరించిరి మహ్మదు సయ్యదుగారు తెలియజేసిరి.

ఇప్పటికిగూడ అటాబాలో బ్రిటిషుసేనలే విప్లవకారులపై తుపాకులను ప్రయోగించిరిని నమ్మునటులే, ఈజిప్టు సూడాను ప్రజలు నమ్మునటుల ఈజిప్టు మంత్రివర్గమువారు జేయుచున్నారని అలెగ్జాండియా తైమ్సుపత్రికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. అన్ని నివేదికములను ప్రకటించినచో తాము జేసిన అసత్యపు ప్రకటనమును గూడ సమర్థించెద మనుచున్నారనిరి. ఈజిప్టు మంత్రివర్గములో రెండురకములవారున్నారనుచున్నాడు. కొందరు జాగ్రత్త సఖ్యభావముతో నుండువారును క్రొత్తగ చేసినవారు బ్రిటిషువారిపై వ్యగ్రవిధాన మవలంబించు వారను గలరనుచున్నాడు. ఈరెండవరకమువారే ఎక్కువగ నున్నారట.

కార్టూములో అరెస్టులు

కార్టూం, ఆగస్టు 18:— 17 తేదీని అధ్యుర్యములో అల్లరులు జరిగినవి. పోలీసువారు గుంపును చెదరగొట్టిరి. అనుకుల ఈజిప్టు ఉద్యమ ప్రచారమునకు ప్రత్యేకము డబ్బు ఇవ్వబడుచున్న ఒకవ్యక్తిని అరెస్టు జేసిరి. రాళ్లను ఋవ్యునున్న ఇంకొక వ్యక్తిని దేశీయ పోలీసు నౌకరు అరెస్టు జేసెను. కార్టూము, సూడానురేవు, ఎల్బొయియు నెమ్మదిగ యున్నవి. అల్లరులు లేవు.

నేపిల్ను దొమ్మి

నేపిల్, ఆగస్టు 18:— ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షులు పోలీసువారి యుత్తరువు నల్లంఘించి సభజరుపుటకు ప్రయత్నింప వీరిని ప్యాసిస్టులు కాట్టిరి. కొందరు చనిపోయిరి.

జాతీయమితి

సైన్యములను తగ్గించువిషయము

సెప్టెంబరు సమావేశము

లండన్, ఆగస్టు 18:— రాత్రి 11-25 లండన్ ఒడంబడికలో మధ్యవర్తిత్వమునుగూర్చి చేయబడిన వరతులు సైన్యములను తగ్గించుటకు సెప్టెంబరు 1 జరుగు సభవిషయమై జాతీయమితివారికి ఎక్కువ ఉత్సాహము గలుగుచున్నది. మగ్డొనాల్డు హెరియట్ గారి సభకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. ముసోలీనీగారుగూడ వచ్చెద రనుచున్నారు. ఈసభకు ప్రధానామాత్యు లందరును వచ్చునటుల ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇంకొక మాసుదేశములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. విదేశాంగ మంత్రిసభవారు ప్రాంసు కుషద్రవము రాకుండజేయుటను గూర్చియు సైన్యములను తగ్గించుటనుగూర్చియు పూర్తిగ పూనుకొనెదరు. మధ్యవర్తుల విధానము ననుసరించి ఒక ఏర్పాటును జేసెదరు.

బాల్విన్ గారు ఆల్బరు కేగుట

బెల్జియన్ ఆహ్వానము

లండన్, ఆగస్టు 18:— ఈ వారము ఆఖరు భాగము బాల్విన్ గారు ఆల్బరులో గడిపిరి. క్రెయిగుదంపతులు వీరికి విందుసగిరి ప్రస్తుతపరిస్థితులనుగూర్చి ఆల్బరు మంత్రివర్గముతో చర్చించిరి.

రైల్వే నివాండ్ల ఆశలు

ఐరిషు సరిహద్దువిషయమై మంత్రివర్గమువారితోడను, క్రెయిగుగారితోడను మాట్లాడి బాల్విన్ గారు బెల్జియన్ నుండి వెడలిరి.

ఆల్బరు పార్లమెంటుసభ్యులు మరితరులు బాల్విన్ గారికి పిడ్చిల్స్ గావించిరి. రైలుస్టేషను యూనియనుజాకు పతాకములతో ఆలంకరించ బడెను.

ఈ కష్టకాలములో ఆల్బరువారు మిమిదనే ఆధారపడితిమని రైల్వే నివాండ్లు తమసన్మానపత్రమున దెలియజేసిరి.

బాల్విన్ గారు ఇంతవరకు తానెన్నడును ఐర్లండులో ఉండలేదనియు వచ్చినందులకు చాలసంతోషముగ నున్నదనియు ఇనుపదారులయందు తనకున్న అభిమానమును తెలియజేసిరి. మీ అందరకును జయముగ గాక యనిరి.

మెక్లారను వైమానికుడు

తనవిమానము ఇండియాలో పాడగుటచే ఇంత ఆలస్యమైనదనిరి. కనడా ప్రభుత్వమువారును, రషియా అధికారులును ఎంతయు తోడ్పడిరి. మెక్లారను వైమానికుడు కొలంబియాకువచ్చెను. వేంకోవరకు బయలుదేరెను. ఈసమయమున మేజరుజన్నీ వైమానికుడు ఉత్తరఫసిఫికును దాటలేదను సంభాషణను జూపెను.

ఇటలీ వైమానికుడు

జన్నీ గారు హోనోయిజేరెను. 19 వ తేదీని క్యాంటనుకు బయలుదేరును.

ఇంగ్లండులో స్త్రీ పోలీసుదళము

లండన్ (తేది లేదు):— 1922 లో పోలీసుదళమును తగ్గించుటకును ఎంతమంది స్త్రీ పోలీసుదళమున్నదో అంతమందిని మరల ఇపుడు నియమింపవలెనని ఈవిషయమై విచారించుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారు తెలియజేసిరి. పురుషులకు ఇచ్చిన తరఫీదునే వీరికిగూడ ఇయ్యవలెననిరి.

అరెస్టుజేయుఅధికార ముండవలెననిరి. వయసు ముదిరిన వారిని, కోపస్వభావముగలవారిని నియమించరాదు.

సెంటుపాలు దేవాలయము

ను గాపాడుటకు భయపడిదగ్గర వం తెనకట్టుట ముఖ్యమనిరి.

లండను ఒడంబడిక

సర్ దదీభాదశాలుగారు భారత దేశముతరపున
సంతకము జేయుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

లండన్, ఆగస్టు 20:—లండనుపట్టణ శాసనసభ
ఒడంబడికను సర్ దదీభాదశాలుగారు సంతకముజేసిరి. 31 వ
లేదని అసలు ఒడంబడికను భారతదేశ ప్రతినిధిగ సంత
కముజేయును.

నూదాను రేవు

పైనికాసన ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

లండన్, ఆగస్టు 20:—నూదానురేవులో పైనికాసన
ము ప్రకటించినదన్న సంగతి ఇంతవరకు ఖాయముగాలేదు.
1889 సంవత్సరపు ఆంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడిక ప్రకారము
పైనికాసనము అవసరము లేదని నిశ్చయింపబడుచు నూదా
నులో పైనికాసనమును ప్రవేశపెట్టవచ్చును. ఈ నియమము
ఇంతవరకు గడుగాలేదు.

విమానములు

నిన్న పోరాడు విమానములు నాలుగు కాన్స్టాంట్
వచ్చెనని కాన్స్టాంట్ ను రలు తెలుపుచున్నది. ఇంకొక నాలుగు
విమానములు ఆటబారలో నున్నట్లు. నిన్నటిదినము నూదాను
రేవులో జరిగిన చిట్ట అల్లరులలో 9 గురు అరెస్టుజేయబడిరి.
పోలీసువారు అల్లరులను చులకనగ అణచిరి.

రె.వ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

పూనాలో విందు

చక్కనుగభవారు 18 వ లేదీ సాయంకాలము పూనాన
గరమున శాస్త్రిగారి గౌరవాధ్యయ విందుజేసిరి. ఆగభలో శా
స్త్రిగారుపక్కసింది. సంగ్రహము లివయములో నాకాధికముగు
నమృతమేకలిగినది గాని నిరాశయేమియును కలుగలేదు. కాన్స్టా
కవత్తునువాడికి బాగుగా నధికారము లభించినచో వారు కనమ
త పృథగ్ గొప్ప సహాయము చేసెదరు. సంగ్రహ
ణము ల విచారణ సంఘము న సభ్యులు గానున్న
భారతీయులందరును వైకంఠ్యముగా “వంటనే రాష్ట్రీయ
స్వపరిపాలన నియమాలెననియును, యిండియాదొరతనమును
గూడ కొన్నిశాఖల మంత్రులకు వశపరచవలెననియును” కోరి
నచో వంటనే అట్టివిర్పాలులుజరుగును, వీరిట్లుచేసినచో కార్మిక
ప్రభుత్వమునకు మరికొంతలయు కలుగగలదు. మాంచెట్టరు
గార్డియనులో ప్రకటింపబడినవ్యాసము నేను వ్రాయలేదు.
అదియొక పన్నుగడ.” అని శాస్త్రిగారు నడిపిరి. 19 వ లేదీ
సాయంకాలము బహిరంగభాలో శాస్త్రిగారుపక్కసింపబడుట
లేర్పరచబడెను. కాని ఆయనకు జబ్బుచేసినందున అది సాగ
లేదు. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 18:—నేడు జరిగిన అఖిలభారత స్వ
రాజ్యపక్షసభలో స్వరాజ్యపక్షమునకు సి. ఆర్. దాసుగారు
అధ్యక్షుడుగా, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ
గారు జనరలు కార్యదర్శిగాను, తులసిచరన్ గోస్వామిగారు
కోశాధికారిగాను యెన్నుకొనబడిరి.

కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు యన్. సి. కేల్కర్
(పూనా) హాజీం అజిత్ ఖాను (ఢిల్లీ) హజరత్ మోహన్
(సం. రా) యన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు (చెన్నపురి) యం.
ఆర్. జయకరు (బొంబాయి) గార్లు యెన్నుకొనబడిరి. ఈసం
ఘమునకు అధ్యక్షుడు మరి నలుగురిని నియమించును.

భారతశాసనసభలోను శాసనసభలోను స్వరాజ్యపక్ష
మువారసపరింపవలసిన నియమములను జనరలు కాన్స్టాంట్
ఖాయపరచిరి. ఈపక్షమువారసపరించినప్పటికీ ప్రతినిధుల
మొదటి దినములలో యానియములు ప్రయోగపడెను.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, రంగస్వామి అయ్యంగార్లు
లేవు జంషెడ్యూరుకు వెళ్ళుదురు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఖద్దరుప్రచారము

మహాత్ముని ఆదేశమును నెరవేర్చుట

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభవారి తీర్మానము ప్రకారమును మహాత్ముని ఆదేశము ననుసరించియు
ఇప్పటివరకు కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులు 388 మంది ఆంధ్రరాష్ట్రమునుండి భారత ఖద్దరు సంఘ
కార్యదర్శికి తాము వడికిన మూడుగులనూలును పంపిరి. శ్రీయుత బులుసుసాంబమూర్తిగారిొక్కరును
6885 గజముల నూలు వడికిపంపిరి. సామాన్యముగా నూలు 10 మొదలు 20 సంబరులగా నుడును.

పాదసము బంగారముచేయుట

అట్లు చేయవచ్చును

జక్కని ప్రొఫెసర్ కనిపెట్టిన సిద్ధాంతమును బలపరచు
వార్త లరుచుచున్నది. బంగారము గనులనుండియే గాక
యితరముగా దొరకు నని జర్మనీ వారు కనిపెట్టిరి.
బంగారము చేయగోరువారి స్వప్నము నిజమయినది.
తక్కువ లోహమునుండి ఆ మూల్యమైన లోహము
చేయవచ్చునని స్థిరపడినది. ఇదివరకు బంగారముగా జేయ
గోరువారు పాదరసమును తమసాగనముగా గుఱయొగించిరి.
పాదరసమును రేణువులుగా విభజించుటచే బంగారముత్పత్తి
యగునని బర్లిన్ మంత్రితేత్ర కనిపెట్టెను. ఇంతవరకు ఆయన
బంగారముయొక్క రేణువులమాత్రమే తయారుచేసెను. స్వభావ
సిద్ధముగ రత్నములతో పరితూగకపోయినను విద్యుచ్ఛక్తి
మూలమున తగదుకాబడు రత్నములతో యాబరంగముకు
గూడ పోల్చు నగును. ఈబంగారము చేయుట ప్రారంభదశలో
నున్నది. చొకగా బంగారమును విరివిగాచేసిన నాగరికతకే
మనకు అని కొందరు అనుచున్నారు. శాస్త్రజ్ఞు లందరూ యీ
పక్షతి అనుసరింతురేమోయని మమ్ము కొందరు హెచ్చరించుచు
న్నాము. అంతలేక బంగారము దొరకుటచే ప్రపంచమున ధర
తెల్లందునని మమ్ముల నడుగుచున్నాము. అట్లు జరుగుటకొనకు
కాలము రా లేదు. అందరూ 1 పెన్ని పాదరసమును 1 పాం
డుబంగారముచేయునీతి వచ్చినయెడల ప్రపంచమును పాద
రసలోహమున నాళనము చేయవచ్చును ఆర్థికస్థితిను బంగా
రు మూల్యము స్థాండ్రు పదలఁపబడచే తప్పింపవచ్చును. ఇది
వరకే బంగారముయొక్క మూల్యము లిప్పింపగోరు కీయన్న
మొదల ఆర్థికశాస్త్రజ్ఞు లివివయమునకు స్వాగతమిత్తును. ఇను
మెంత చాకగనున్నదో బంగార హంత చాకయైనప్పడు యున్న
పెద్దట్టెట్లు చేసినట్లుగా దానిని మారకపునాణముగా నుపయో
గించుట మానివేయును. అట్టిస్థితికలుగుటకు వీలులేదు. ఒకవేళ
కలిగినదాని నివారణ కుపాయము లేకపోలేదు.

(మాంచెట్టరు గార్డియన్ పత్రిక)

మదరాసు కార్పొరేషన్ ఎన్నికలు

స్వయంశాసన యద్వైసనము

“స్వరాజ్యపక్షమువారితరపున కాంగ్రెసుఅధ్యక్షుల నె
న్నుకొనని ఓటర్లకు కృతజ్ఞతచూపుచున్నాను. మాకాంగ్రెసు
అభ్యర్థులు ధనవంతులుకారు. పెద్దఅధికారము గలవారుకారు.
పలుకుబడి కలవారుకారు. కాని వాదిప్రవర్తన, దేశభక్తి,
కాంగ్రెసు, స్వరాజ్యపక్షసిద్ధాంతములయందునమ్మకము ఇవియే
వారి విజయకారణములు. కాంగ్రెసుయొక్క ప్రాముఖ్యతను
గ్రహించి మదరాసువోటర్లు దేశముకు గొప్పనేపజేసిరి. జస్టిస్
వర్గము, ఓటరలుసంఘములందు వారికి ఖేతికలిగించిరి. మిగత
రాచరీయవేత్తలు కాంగ్రెసులోనైన చెరవలెను. లేదా ప్రజా
నాయకత్వమునైన చులకొనవలెను. రివ నెపైబరు మరల
ఎన్నికలు జరుగును. అప్పుడును నిస్సందేహముగ కాంగ్రెసును
స్వరాజ్యపక్షఅభ్యర్థులే నెన్నుదురు. ఇప్పటితో సంరంభమాగదు.
కార్పొరేషన్ స్వరాజ్యపక్ష కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థుల
చేతులలో పూర్తిగా చిక్కవలయును. మా
కన్నీవిధములా సహాయము చేయవలయునని వోటర్లను ప్రార్థిం
చెదను. వోటర్లు అట్లుచేయుదురుగాక” యని సత్యయూర్తి
గారు మదరాసు వోటర్లు కొరచున్నారు.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రదానసభ
గవర్నరుప్రసంగము

బొంబాయిగవర్నరు సర్ లెస్లీలిల్స్ గారు బొంబాయి
విశ్వవిద్యాలయమునకు ఛాన్సలరుగాన 19 వ లేదీ ఫ్రాయంకాల
మున జరిగిన పట్టప్రదానసభ కన్యతరసహించి ప్రజాపరిపాలన
మును గూర్చి యుపన్యసించెను.

“ప్రజాపరిపాలనము (డిమోక్రసీ) అనగా “మాకుము
వ్యతిరేకమున” అరిష్టాబలు ఆధారితని నిరసించెను గాని
ప్రభుత్వమును ప్రతినిధిపరిపాలనమునం దిదియే శ్రేష్టతమును
గానున్నది. ఈప్రయిండియా కంపెనీవారి పరిపాలనము భారత
దేశమునందు ప్రారంభమైనది మొదలు నేటివరకును గూడ
ప్రజాపరిపాలనమునే లక్ష్యముగా నుంచుకొని క్రమాభివృద్ధిని
కలిగించుచునే యున్నారు. 1857 లో సిపాయిల తిరుగ
బాటు జరిగిన వెంటనే బొంబాయివిశ్వవిద్యాలయ మేర్పరచ
బడెనను విషయమొక్కటియే ఆంగ్లేయుల పద్ధానమును బాగు
గా వెల్లడించుటకు చాలియున్నది. ఆంగ్లేయులు మనఃపూర్వక
ముగను నిష్ప. పటముగను యిందులకు ప్రయత్నించుచున్నారను
ట నిశ్చయము. ప్రజాపరిపాలనము కుక్క గొడుగు
వలె నొక్కరాత్రిలో పుట్టజాలదు. బ్రిటిషు
పార్లమెంటుకు తల్లిసభయను సార్థకనామము లభించుట కెన్ని
తేటబ్రుములో పట్టినది. బ్రిటిషువారట్లు పెక్కువిధరేండ్లు
పనిచేసి క్రమక్రమముగ నాసభ నిట్టిమహోన్నతస్థితికి లేగలిగిరి
నేడు విద్యార్థులుగానున్న మీరు రేపు నాయకులును రాజనీతి,
జ్ఞానయ్యెదరు. కాన మీరు దూరదృష్టిని, నిదానమును, మిత
వాదభావమును అలవగమకొనవలెను. ఉత్సాహమువలనను ఉక్ర
కమువలనను తప్పుదారి ద్రొక్కగూడదు. అసాధ్యములగు గొం
లెను కోరికలను కోరగూడదు. ధ్యంసముచేయుట కొక్క ఆవి
వేళి చాలుగాని యిదివరకు వేయబడిన పునాదులపైని ప్రజాపరి
పాలనపాదము నంతరపుపై నంతరపుగా క్రమముగా నిర్మించు
టకు మాత్రము రాజనీతిజ్ఞులు కావలెను.

ముఖ్యముగా సోదరభావ ముండవలెను. జాతిమత వ్య
విభేదము రాజకీయములందు బొత్తుగా పనికిరాదు. మీ దేశ
యులకు రాజకీయసాంఘిక స్వాతంత్ర్యముల నిచ్చుటకు మీరు
సాహసంపజాలనపుడు అట్టి స్వాతంత్ర్యముల నొసంగుడని యిత
రులమీ రెట్లు కోరగలరు. భారతీయులు త్యాగము చేసిననే
గాని ఆభివృద్ధిని బడచుజాలరు. అస్మత్కృత పూర్తిగా తొలగి
పోవలెను. వికమత్యము వృద్ధినించవలెను. జాతిమత ద్వేషము
లంతరింపవలెను. కర్మకృత్యులు (వ్రద్దము, కమ్యరము మున్నగు
పనులు) వ్యవసాయము మున్నగు నవి నీచ
వ్రత్తును దుర్భమ తొలగిపోవలెను. అగ్రవర్ణము అంత్యవర్ణము
అనుభేద ముండగూడదు. విద్యాధికులు వ్యవసాయవాణిజ్య పరి
క్రామికారులలో ప్రవేశించి దేశముకు ధనవంతముగా నొం
రింపవలెను బి. ఏ. పరీక్షలో కృతార్థుడైనవాడు ఏల నాగలి
పట్టి దున్నగూడదు? ఏల మోటాటుబండిని నడుపగూడదు?
అన్నివృత్తులను గౌరవనీయులే. పరిక్రామికపద్ధతి మంచిది
గాదని కొందరనిరిగాని అది సరిగాదు, సరిగా దానిని నడిపిం
చినచో జాతీయాభివృద్ధి కధికముగా తోడ్పడును. ఇకముందు
బి. ఏ. ఎం. ఏ. పరీక్షల విచ్ఛిన్నవారు దుర్భిమానమును వదలి
గ్రంథకాలక్షేపమును కట్టిపెట్టి చొక్కాచేతులను వైకగడిసి
నాగలిపట్టి పాలము దున్నిననేగాని దేశాభివృద్ధి కలుగదు.
బి. ఏ., ఎం. ఏ. పరీక్షలకు సిద్ధపరచు సారస్వత కళాశాలల
అవసరమిప్పుడులేదు. కర్మవిద్యలను నేర్చు విద్యాలయములే
కావలెను. ప్రాతబుడ్డలో క్రొత్తపారాను పోయవలెను. దేశ
రక్షణమునకు దేశీయుల సమర్థులుగా నుండవలెను. విశ్వ
విద్యాలయ నైర్యములలో చేరినవారి సంఖ్య అత్యల్పముగా
నుండుట చాల శోచనీయును” అని గవర్నరు నుడివెను.

(ఆ. ప్రె.)

చారిత్రాసంస్కరణములు

మంగళవారము (19వ తేది) విచారణ

చింతామణిగారి విచారణము గియుట మంత్రుల పరాధీనత వెల్లడింపబడుట

(అప్రెస్మెంటు సర్వీసు.)

సింగ, ఆగస్టు 19:— చింతామణిగారిని సంస్కరణముల విచారణసంఘమువారు కేందుగంటటకు పైగా విచారించి ముగించిరి.

ప్రభుత్వనిర్వహణవిబంధనలు - మంత్రులు

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి ప్రభుత్వనిర్వహణవిబంధనలు భారతశాసన భావానుకూలముగ లేనియు, వానివలన మంత్రుల కుండవలసిన స్వాతంత్ర్యము దీపివేయఁదలసియు, ప్రతిఅంతరమునను శేషశేషము గలవర్ష గాని ఆంగీకారమో, యేకభావమో, అధికారిమో అవసరమయ్యెననియు చెల్లివెను. క్రొత్తగ గలవర్షగలవచ్చిన సర్ విలియం మారిసుగారు ఈవిబంధనల నింకను సుపరిచియున్నవలె మంత్రులకు కష్టముగలుగజేయుచుండెను. ఆయన (సాక్షి) గలవర్షగారికి ప్రత్యేకముగ నొకవిషయముపై ఫిర్యాదుజేయలేదుగాని యావిషయమై మొత్తముమీద అసమ్మతిని అనేక సార్లు చెప్పెను. సర్ విలియం మారిసుగారు సం|| రాష్ట్రములకు వచ్చినప్పటినుండియును సంయుక్తములలో చరము సర్పాక్షాత్తుట్టినవారి ప్రభుత్వములో జగముండినని ప్రభుత్వమునం గభయపక్షములను సంబంధించిన విషయముల మాత్రమే జరుగుచున్నది భారత సంస్కరణానుకూలముగ జగముండెనో లేక గవర్నరు కియవడిన యుత్తరపుల ప్రకారము జరుగుచుండెనో ఆయన (సాక్షి) చెప్పజాలడు. కాని అట్లుజరుగుట జాయింటు కమిషనివేదికము వసుసరించి మాత్రము కాదు. మంత్రులు గవర్నరుతో కలిసి సంప్రదించిన నిర్ణయములు హామీలది మాత్రమే గలవు. కాని మంత్రుల సంయుక్త బాధ్యత నాటకపరముటకు శాసనములో నేమియును లేదు.

సర్ శివస్వామి: మీ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు నైతికవిచారాసంఘమునకు బంపుటకు తయారు జేసిన నిజ్జప్తి సంవత్సరమున మీతో సంప్రదించలేదని చెప్పుచున్నారు. పరిస్థితుల వివరించి తెల్పరా?

చింతామణిగారు:— అట్లే చెప్పెదను. మాతో సంప్రదించలేదు. మేము మంత్రులము అసమ్మతిని తెల్పితిమి అవిజ్ఞప్తిని గవర్నరుగారే పంపవలెనని చెప్పిరి. కమిషియరుట సాక్ష్యమునిచ్చిన ఆర్థికవ్యయ గూడ తన గవర్నరుగారి కక్షమున సాక్ష్య నిచ్చినట్లు చెప్పెను.

సర్ శివస్వామి:— అయోధ్యబాడుగచ్చుముపై వచ్చిన విధానముల సంవత్సరమున గూడ నింతే చెప్పెదరా? ఇందులకు గూ. నరహరితిని చెల్లితిరా?

సాక్షి:— వ్యవహారము ముదిరిపోవులవలన అసమ్మతిని చెప్పట మాత్రమునల లాభముండదని తలంచితిమి.

సర్ శివస్వామి:— ప్రభుత్వవైఖరి అనుకూలపరిచినను గాంధేసని యెట్లు చెప్పగలరు?

సాక్షి:— ఇట్లు జేసిన యిట్లునుగదా యని యూహించవలసిందే.

సర్ శివస్వామి:— ప్రైయిడికారలనుండి యేమైన ఉత్తరపులు వచ్చుటచేత నట్లుంటిరా?

సాక్షి:— అట్టిఉత్తరపులమాట నేనప్పుడును వినలేదు.

సర్ శివస్వామి:— సంయుక్తములలో చరము నిషేధించుటకు న్యాయాధికారి అట్టి అభిప్రాయము కేమైన చెల్లివెనా?

సాక్షి:— అట్లుని తలంపను. నేను కమ్మరింపని దేవునగా, మంత్రులతో ప్రభుత్వపక్షమువారు సంప్రదించరు. వినను నాసహాయ్యుల విషయములలో ప్రవేశించ నా కశక్యములేదు. ఆర్థికశాఖ మాత్రము నాశాఖకు సంబంధించిన విషయములలో అన్వయముగ ప్రవర్తించెను. 1922 డిసెంబరులో నెన్ని లక్షలలో పోలీసులను విద్యార్థులకు గ్రాంటునుండి 2 లక్షలు తగ్గిపడవలసినదిగ బలంతజెట్టిరి. కాని రాజీనామా నిచ్చెదనని పట్టుపలతో నుడుటవలన ఆతిరిప్పిపోయెను రాజీనామానిచ్చెదనని చెప్పిరిపులవలన నడుచు విధానము ఏమాత్రమును పట్టు త్వమైనదిగాదు.

సర్ శివస్వామి:— ప్రభుత్వ శాఖలలో గూడ ఆర్థిక సభ్యుడు సాధారణముగ ఖర్చును కోయుచుండును గదా?

సాక్షి:— అట్లే కోయుచుండును ననుకొనెదను.

సర్ శివస్వామి:— అంచనాలేనప్పుడును ఒకలక్షపై ముమిది నిలుచునని గూడ్లను గారొక సారి చెప్పినది మీకు తెలియనా?

సాక్షి:— అవును.

సర్ శివస్వామి:— మీరు వివరీతపు ఖర్చును నుపపాదనముల జేయుటవలననే ఆర్థికశాఖ జోక్యముకలుగజేసికొనలసియు ఉంచుచును.

సాక్షి:— కాదువును.

సర్ శివస్వామి:— ఆర్థిక సభ్యుడు తెలియకుండ మీ శాఖలపై పక్షపాతమును జూపునని మీరు చెప్పితిరే.

సాక్షి:— ఒక విషయములో తెలిసియే పక్షపాతమును జూపిరిని గూడ చెప్పవలయును. ప్రాథమికవిద్యకు డబ్బును చాల తగ్గింపవలెనని ఆయన పట్టుట్టి డబ్బుచండుగ యని గూడ వాదించెను.

బర్మాన్ మహారాజు:— ఆవిషయము ఆర్థికసభ్యుడు మంత్రులవిధానముల ఒపారంగముగ ఖండించినపుడు జరిగెను.

చింతామణిగారు:— అవును.

సర్ శివస్వామి:— అయితే మంత్రుల ఆవరణముపై దురుశ్చరించినపుడు కవకాశముగలవని మీరు చెప్పెదరా?

సాక్షి:— సరిగా అంతే.

సర్ శివస్వామి:— ఇందుకు నివారణము కాన్పిన్టూరు వనము గవర్నరుండుటయేనా?

సాక్షి:— నివారణచాగ్గముగాని ఆర్థిక సభ్యుని పక్షపాతము కాన్పిన్టూరువనము గవర్నరుండుటవలన కురుదను కాని మంత్రులకి ఎక్కువ ఓకిత్సలు గలుగవచ్చును.

సం|| రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

సర్ శివస్వామి:— ఏ ఉద్యోగమును లేని ఆర్థికసభ్యుడుండునెడల?

సాక్షి:— అది మంచినివాణోపాయమే కాని అతనికి మరివేరే పనియేమియు లేకపోవుటవలన చాల ఖరీదుగల నివారణోపాయముగూడ నగును. (నవ్వు) సాక్షి యింకను జెప్పుచు, సం|| రాష్ట్రములకు లక్ష్మి యిప్పుడు ముఖ్యపట్న పనియు, అలహాబాదు ముఖ్యపట్నము విభవయ్యయ్యెననియు సర్ శివస్వామిగారికి జెప్పిరి. (నవ్వు) ప్రభుత్వమువారు శీతకాలమంతయు లక్ష్మిలో నుండుర. గతవత్సరమే ఒకనెల అలహాబాదులో నుండిరి. గత ఐదువత్సరములలోను వత్సాకాలములో ప్రభుత్వమువారు అలహాబాదులో నొక్కరోజైన నుండిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రశ్నింపగా లక్ష్మిలో శాసనసభా భవనము నిర్మించుటకు శాసనసభవారు ధన మొంగిరిని సాక్షి అంగీకరించెను.

సర్ శివస్వామిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి, ధన విభజనవలన ప్రభుత్వశాఖల కష్టపడినట్లుల వింటినియు, ప్రభుత్వము శాసనసభ యంగీకరింపక పోవుటవలన పోలీసుశాఖ కష్టపడెననియు, శాసనసభ క్రొత్తఖర్చులో కొంతభాగమున కంగీకరింపకపోవుట న్యాయ్యమేయనియు, ఇంకొక పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జెనరలును నియోగించుటకును, మోటార్ లారీలను మరికొన్ని బండ్లను పోలీసులకు కేటవజేయుటకును నుటపై మొత్తముల సంకీర్ణంపక పోవుట న్యాయ్యమేయనియు జెప్పెను.

అధ్యక్షుడు:— ఈవిషయమునకు సంబంధించిన ప్రభుత్వశాఖ కాగితములను మీరు జూచితిరా?

సాక్షి:— శాసనసభలో చర్చలనుమాత్రము వింటిని. మోటార్లారీలకు కొనబడి అప్పటికవసరమని ప్రభుత్వమున వానిని కొనుగూచిన శాసనసభయందు గంపంబడెను. ఈఖర్చు ప్రతి శేషవచ్చునదిగాచని శాసనసభలో జెప్పబడెను. శాసనసభవా

రండుకంగీ, రిండిరి. కాని పిదప ప్రభుత్వమువారు రాఖర్చును శాశ్వతము జేయగోరుటయేగాక మిల్లము నెక్కువగూడ జేసిరి.

అధ్యక్షుడు:— ఈలో లెండుకని నిది.

సాక్షి:— అప్పుడెందుకని యగుగా భూములకు సంబంధించి అల్లరిల నగుచుటకుని జెప్పబడెను.

సర్ శివస్వామి:— ధనవిభజనవలన న్యాయ శాఖ కేమైన నష్టముగడగనా?

సాక్షి:— నాకు తెలియదు.

అధ్యక్షుడు:— హాయికోర్టువారు జడ్జిలను మనవలన నెక్కువ గానలెనని కోరగా, ప్రభుత్వ శాశ్వతనిర్వహణలు డబ్బు లేగన్నయెడల మీరే ఆర్థికసభ్యుడైన యెడల యేమి జేసియుండెడిదెవారు?

సాక్షి:— ఇది నిజముగా బాగా ఆలోచింపవలసిన విషయమే. నేనే యావలపక్షన నుండునెడల డబ్బులేదని యుండను. నాకయొకదానికి ఖర్చులేదని యిందులకు డబ్బునిచ్చియుండును డబ్బుచండుగగా శాసనసభ యితక్కిరించినమాట నిజమే. అదియున్నచునీ నేను తలంపను.

అధ్యక్షుడు:— లేదు కాగితముల జూడలేదా?

సాక్షి:— మీరు కాగితములు చూడవలెనని అడిగిడివాడనేగాని ఆవిషయము అవసరమైన చన్నందుల భేదాభిప్రాయమేమియు లేకుండెను.

సర్ శివస్వామి:— తుదకు తక్కువ అవసరమైన పనులకుగూడ కావలసినడబ్బు కొంతవరకెచ్చినమాట నిజమేనా?

సాక్షి:— నాకు తెలియదు. ఇంకీరియులు సర్వీసు ఆఫీసర్ల సంఖ్యమాత్రము క్షతండు నుండు కిచ్చినమాట మాత్రము చెల్లియును.

అధ్యక్షుడు:— ఈ ఇంకీరియులు సర్వీసు ఆఫీసర్లను శిక్షింపచేసెదరా?

సాక్షి:— వారిని డిస్మిసుజేయను. కాని యొక్కడైన ఆఫీసరుండుట అనగత్యరని తలంచినపుడు ఆ ఆఫీసరు పింఛను పుచ్చుకోగా ఖాళీయేర్పడు నెడల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రమును వేయవచ్చును లేదా ప్రావిన్షియుల సర్వీసు ఉద్యోగిని నియమింపవచ్చును.

పల్లి గునర్విసుకులించుచు వుండు

చింతామణిగారు, కేంద్రశాసనసభకు బాగ్యత వహించునరకును పల్లిగునర్విసు కమిషను నియోజనము యిష్టములేదని జెప్పిరి. ఏలననగా అందువలన భారతమంత్రి అధికారము శాశ్వతముగ నిలచియుండును. పరిశీక్షణకుగ వైసను అందులకాయన ఆక్షేపణ చాలగ్గిపోవును. భారతమంత్రి యధికారము భారత ప్రభుత్వమునకు వచ్చి, రాష్ట్రములందు సంపూర్ణ బాధ్యతను ప్రవేశజెట్టునెడల, ఉన్నతాధికారులకుల పక్షనిర్మామేగ్గుడును.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వలో నము లేవి?

సర్ శివస్వామి:— ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునందు దీగిరాని లోపము నేనని మీరు తలంచెదరా?

సాక్షి:— అందర ప్రయోజనములను అభిరుచులను ఒక్కటిగ నుండజాలవు. రాజకీయ విధానములను అభిప్రాయములను ఒక్కటిగ నుండు న్యక్షుల గల ప్రభుత్వము సంయుక్త ప్రభుత్వముగా నేరదు. అది ప్రభుత్వమేగానేరదు అందరి సభులందరును ప్రభుత్వమంతయువిజయముగాంచవలెననియేకోగుండును పాక్షికముగ నుండునెడల మంత్రులు ప్రభుత్వపక్షమును లక్ష్యము జేయకను ప్రభుత్వపక్షము మంత్రులను లక్ష్యముచేయక నుండును.

సర్ శివస్వామి:— మీరు విజ్ఞప్తిలో చెప్పిన లోపములు నిగంధనలకు మార్పజేయుటవలన కుదురునా లేక ఆకరుదురనే కుదురవా?

చింతామణిగారు:— ఏదో స్వల్పవిషయములలో కుదురవచ్చునుగాని అసలు విధానమందరి కుఖ్యలోపము మార్పు యావిధానమంతరించినగాని పోదు. నేను నూచించు లోపమేమనగా ప్రభుత్వమునందు సమానప్రయోజన నుండజాలదు.

సర్ శివస్వామి:— ఒక రాష్ట్రములో కొన్ని విధులను మరియొక రాష్ట్రములో మరియొక విధులను అభివృద్ధి గునెడల మిక్కిప్తమేనా?

సాక్షి:— లేదు.

సర్ శివస్వామి:— కొన్ని రాష్ట్రములలో అన్ని శాఖలును ప్రజాయత్నముగ నుండును. మరికొన్ని రాష్ట్రములలో మరిన్ని మాత్రమే ప్రజాయత్నము జేయబడును.

సాక్షి:— అట్టి భేదముజేయుట నాక్షేపములేదు.

సర్ ఆర్థు ప్రామాణిక విచారము

సర్ ఆర్థు ప్రామాణిక ప్రభుత్వ మిచ్చుచు చింతాను జీగారు సరి రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు 1914 నుండి 1918 వరకును అనుసరించిన విద్యాశాఖావిధానము అభివృద్ధిని చెనుక బట్టినట్లు జేసెననియు యిందులన ప్రభుత్వసహాయమును జొందుపారకాలకు నిమిత్తముగా కలెక్షనియు జిల్లాబోర్డు పాఠశాలలను నెలకొల్పినను పాఠశాలకు తగిన పాఠ్యపుస్తకము లేక కారణముచేత నానిసంఖ్య తగ్గుచిరిగి యె జెప్పెను.

భారతప్రభుత్వశాసన మాయన కిష్టములేదు. సంయుక్త రాష్ట్రములలో మంత్రిగను ప్రజాపితానాయకుడుగ నుండితన యభిప్రాయము నాయన చెప్పెను. ఇతర రాష్ట్రముల పరిచయము కొంత గట్టువలన ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము మానున్నర సరియులు పరీక్షించినను చాలనియు యింకను పరీక్షింప నన సరము లేదనియు ఆయన చెప్పెను.

సర్ ఆర్థు:— జాయింటు వార్ల మెం రీ కమిటీయె డుట మీరొసంగిన సాక్ష్యముగా అభిప్రాయము లేవి యను సరింపబడెను.

సాక్షి:—సరి రాష్ట్రముల గవర్నరుజీతము నెక్కువ జేయవలెనను అభిప్రాయమునాత్ర మంగీకరింపబడెను. ఇట్లు యెక్కువ జేయవలెనని కోరుటలో నాయభిప్రాయము ఇంగ్లాండులో ప్రజాపితా నాయకుల నీయుద్వేగమునకు వచ్చునట్లుజేయుటకై యుండెను. అభివృద్ధిమాత్రము జేయబడెనుగాని తదాదర్శము మాత్రము నెరవేరవలెనని మిగుల చెలియును. (నవ్వు)

సర్ ఆర్థు:— యిమ్మును మంత్రిగ నియమించినపుడు నూతనవిధానమును విజయవంతము జేయునాతతోనే ప్రభుత్వమునందు జేరిరా?

సాక్షి:— ఆశభయము సహ్యతలేమై యుండెను. నవ్వు

సర్ ఆర్థు:—మీరు మంత్రిగ నున్నప్పుడు చాల అభివృద్ధియొక్కదా!

సాక్షి:— అన్నివిషయములలోను యుక్తమార్గముననే చరించుచుంటిమి. దురదృష్టవశాత్తు ఒక సంవత్సరమైనపిదప ఆ యుక్తమార్గసంచలనము జరుగలేదు.

సర్ ఆర్థు:— మీరు సాంఘిక యునుభవముదమిద ద్వంద్వప్రభుత్వ విధాన మిష్టములేదా?

సాక్షి:— లేదు. నాకిష్టములేదు.

సర్ ఆర్థు:— మీ శాసనసభ సభ్యులందరు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమున అయిష్టమును చెప్పిరి?

సర్ ఆర్థు:— మీ శాసనసభ సభ్యులందరును ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానాధ్యక్షులు చెలియునా?

సాక్షి:— దాదాపు అందరకును చెలియును.

సర్ ఆర్థు:— నూతనప్రభుత్వ విధానము సరి రాష్ట్రములలో మీరనుకొనినట్లు పరీక్షింపబడలేదని కమిటీవారు తెలిసికొనగలరారా?

సాక్షి:—మీరు అట్లుచెప్పినయెడల సరియే.

సర్ ఆర్థు:— న్యాయముగ పరీక్షింపబడిన యెడల పదిసంవత్సరములు గడచెడిదని తలంచెదరా?

సాక్షి:— ఇంత ఆశాభంగముండదు. కాని పదిసంవత్సరములుండెడిదో ఉండదో చెప్పటమాత్రము కష్టము.

సర్ ఆర్థు:— కాని ఒకప్రభుత్వ నిర్మాణము 1 యేండ్లు మారకుండనుటకు యెక్కువగాదు కదా.

సాక్షి:— అని నిర్మాణాధ్యక్షులును జెప్పియుండును.

సర్ ఆర్థు:— అయితే భారత ప్రభుత్వము బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు క్రిందికాపు యని తెలియునా?

చింతామణిగారు:— అవును.

ప్రజాప్రబోధము

అధ్యక్షుడు:— నియోజకవర్గము కేంద్రపెద్దవిషయముల చెలిసికొనగల్గిన తెలివి గలవారని మీరు చెప్పుదురా?

చింతామణిగారు:— క్రిందటి యెన్నికల జూడుగు. స్వరాజ్యపక్షమునా అధికసంఖ్యాకులు నచ్చుటకు కారణము నియోజకవర్గమువారు వారివిధానము వలన స్వరాజ్యము ర్యరగా లభించునని తలంచుచుండెనే

సాక్షి:— ప్రస్తుత విధానభేదము గూడానా?

చింతామణిగారు:— అవును.

ఇంతటితో చింతామణిగారి విచారణ ముగిసెను

ప్రధానుగారి విచారణ

అంతట బొంబాయి శాసనసభ్యుడు ప్రధానుగారు విచారించబడిరి.

విచారణవ్యాప్తిసంకుభితము

ఆయన తనవిజ్ఞప్తిలో విచారణవ్యాప్తి చాలించుచు ముగ నున్నదనియు ప్రభుత్వనిర్మాణాభివృద్ధినిగూర్చి పూర్తి

సాక్షి యొకను డాక్టరు పరంజి ప్రెగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు శాసనసభల నిర్మాణముప్రకారము తొందరపడి శాసనములు చేయకుండా తగినవిషయములు గలననియు, రాష్ట్రములలో రెండవసభయుండుట అసరము లేదనియు, ప్రస్తుతమున్న శాసనసభలనిర్మాణ మింకవిషయముగ నుండిర రెండవసభ యవసరమగునని గూ, గవర్నరుగారు యిప్పుడు చలాయించుఅధికారముల గలిగియున్నంతవరకు ఆయనజేయుపనులను విమర్శించుటకు శాసనసభ కధికారముండవలెననియు జెప్పెను.

అధ్యక్షుడు:—అట్లయినయెడల గవర్నరు శాసనసభయందు సభ్యులుగ నుండ నక్కరలేదా?

గవర్నరు సభ్యుడుగ నుండుటకు చింతామణిగారి కెట్టి యాశ్చర్యములేదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నూపరింపెండింగు ఇంజనీరును నియమించినపుడు భారతప్రభుత్వము జోక్యము గలుగజేసికొన్నచిను యిందు చింతామణిగారు డాక్టరుపరంజి ప్రెగారికి చెప్పిరి. ఈఉద్వేగమునకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారికరిని నియమించిరి. కాని మరెవరిక ఆసనము తాను తగియున్నవాడని తలంచి గవర్నరుకు పిటిషను వంపునెను గాని అన్నిసోసి వేయబడెను. ఆపిటిషనులో నాయనచే ఉద్వేగ విషయమున్నవచ్చినంతవరకు మీదనే విరమించుకొను ఒక వేళ నియమింపబడిన ఆసనము 11 యేండ్లు యెక్కువ సభ్యులు గలవాడైనను తన్నుత్వము జేరిననియుచెప్పెను. (నవ్వు)ఆయన భారతప్రభుత్వమునకు అప్పిలు జేయగా నది రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు దానిని వంపును యివిషయమును సంబంధించిన కాగితములన్నిటిని గూఢవిషయములరూడ చెల్పుచు యిద్దరు ఆసనరులవృత్తాంతముల సరిగ చెలుపవలెనని కోరిరి. అప్పుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము యింతవరకుదానిని కొద్దిగా నసమ్మతి చెప్పెను.దానిపైనే ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లన్నిటికిని ఒక ప్రకటనము బంపును ఒక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నూపరింపెండింగు ఇంజనీరుల నియమించుటలో భారతమంత్రి యు తరువుల నుల్లంఘించినట్లుల చెలిసెననియు, ఆ నియోజనములో నెరియైన యుక్తాయుక్త వివక్షణ జరుగలేదనియు, యింకముందు భారతమంత్రి యు తరువుల బద్ధులై యుండవలెననియు చెలుపబడెను. పిదప రెండుమాసములైన తరువాత భారతప్రభుత్వమువారు భారతమంత్రి యు తరువులతో జోక్యము గలుగజేసికొనుట లేదని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

జిన్నాగారు విచారించుట

జిన్నాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి, భారతశాసనము ప్రకారము గవర్నరుకే సర్వాధికారము గలదనియు, మంత్రియుగలచేత ఆయనయు త్రవపు లేనిదే యెట్టి చట్టమునుగాని ప్రవేశక చెట్ట పిలువదనియు జెప్పెను. ఇదివరలో మంత్రిగనుండిన మాంటాగుగారు శాసనముప్రకారము 10 యేండ్లుగా కముందు విచారణ జరుగుట కెట్టియూటంకము నుండదని ఆయనకు జెప్పినట్లుల సాక్షి జెప్పెను.

జిన్నాగారు:—ప్రభుత్వనిర్మాణము యెంతకుకైనను పదియేండ్లుపని జేయవలెననుట కొంచెము చిలుకపలుకువలె నున్నదని తలంపరా?

చింతామణిగారు:—నేను దానిని హిందువులలోగల మిచ్చి అనుమానమునకు బోల్పితిని.

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునకు నాఆక్షేపణ లేవనగా గవర్నరు ప్రభుత్వనిర్మాణానుకూలముగ లేదనియే. అది పనిజేయుటలోగూడ కొన్నికష్టములు గలవు. ప్రభుత్వాధికారులకును మంత్రులకును దృష్టిలోగూడ ముఖ్యభేదములు గలవు.

జిన్నాగారు:—గవర్నరు కాన్సిల్టాషనునకు నున్న యెడల ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము సాగుట సాధ్యమగునా?

చింతామణిగారు:—సంపూర్ణ భాగ్యత గలుగజాలదు. గవర్నరు ఇండియను సీనియర్లనునుపిషి.

జిన్నాగారు:—ఆయనదృష్టికిని మీదృష్టికిని భేద ముండును. అందుచేతనే మీరు రాజీనామా నియంపింపచ్చెను.

చింతామణిగారు:—నేనే కేకీభవించెదను,

జిన్నాగారు:—అసహాయవాదులు శాసనసభలలో ప్రవేశించునెడల ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము పనిజేయుట కనుకూలనాతావరణముండెనేనా?

చింతామణిగారు:—అట్లుండజాలదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము, పనిజేయుటకు సుకరముగ నుండెడిదేగాదు.

జిన్నాగారు:—ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునకు ప్రత్యామ్నాయ మేమి జెప్పెదరా?

చింతామణిగారు:—సంపూర్ణ భాగ్యతయొక ప్రభుత్వమైన నీయవలెను, లేదా కేంద్రప్రభుత్వ విషయమున పూర్వపుపద్ధతియైన నుండవలెను.

సాక్షి తనవిజ్ఞప్తిలో నిట్లుచెప్పెను. “కేంద్రప్రభుత్వము సుత్తిరాజ్యము లోపభూయిష్టముగనున్నది. భారత ప్రభుత్వమునకు భారత శాసనసభకును సంబంధము దృఢముగలేదు. ఎప్పటికైనను దుస్సాధ్యము గావచ్చును (ప్రభుత్వ నిర్మాణమును, సంస్కరించి చట్టమును సంస్కరించి రాష్ట్రీయప్రభుత్వము

లందు శాసనసభలకు భాగ్యత నొసంగిన యీకష్టము లొలలను. కేంద్ర ప్రభుత్వము నిరంకుశముగనున్నదనియే చెప్పవలయును. దానిపై ఆధికారము యిదే శిమునకు సంబంధించియే యుండలేదు. బ్రిటిషుకానినెట్లు సభ్యుడై భారతస్వరాజ్యము లేయుచు దెలియనట్టియు, దెలిసియు నిర్వృత్తముగ నుండునట్టియు బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు భాగ్యతలే యుండు భారతమంత్రికి భారతప్రభుత్వము భాగ్యత గల్గియుండవలయును. ఇది చాలవిచిత్రమైన కలియకగనున్నది. ఇందులన సత్ప్రభుత్వ మేర్పడజాలదు. దేశముయొక్క సీనియప్రభుత్వము, భారతశాసనసభకు భాగ్యతగల్గి విశ్వాసము ననుభవించు ఆగ్గరు అంతకుపైగా మంత్రులగమయొక్క ఆధీనమున నుండవలయును. కాజప్రతినిధికి మంత్రులకుగల సంబంధము కాన్సిల్టాషనులచేక పార్లమెంటుకి ప్రభుత్వనాయకుడుగ నుండవలయును. గవర్నరు జెనరలు ప్రధానచేవాని, నెక్రెటెరియట్లు సహాయముతో మంత్రులపై ఆధికారముగల్గి యుండి బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు భారతమంత్రివారా భాగ్యత గల్గియుండవలయును. విదేశీయ, రాజకీయ, వైనికశాఖలకు కావలసినవచ్చుకై కొంత మొత్తముకన్న యెక్కువగునెడల భారతశాసనసభ యంగీకారము గావలయును. భారతశాసనసభలో నాయెక్కువ మొత్తము తిరస్కరించునెడల గవర్నరుగారు దానిని స్టీటుకాన్సిలులో కొరవచ్చును. ఆచట నంగీకరించిన మొత్తము ఆమొత్తము నిష్కరించిన మొత్తముతోగూడ ఖర్చుజేయవచ్చును. భారత శాసనము 23 వసెక్షనును సవరించి, భారతాదాయమునుండి మిల్టరీ సరిహద్దు ఖర్చులను వ్యయముజేయుటకై ఉత్తరవిచ్చుట కిప్పుడు పార్లమెంటుకుగల యధికారమును భారతశాసనసభకు మార్చుజేయవలయును”

జిన్నాగారు సాక్షిని విజ్ఞప్తిలో నీభాగముపై విచారణ జేసిరి. భారతకార్యనిర్వాహకసభ్యులలో సివిలియనులకు వైనికవ్యవహారములలో మాటాడవలెననుట లోడుచున్నదని చింతామణిగారు చెప్పిరి.

సర్ ఆర్థు:—అయితే భారతప్రభుత్వము బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు క్రిందికాపు యని తెలియునా?

చింతామణిగారు:— అవును.

జిన్నాగారు:—వారు చెప్పినట్లు యేదో మనకు వినబడునా?

చింతామణిగారు:—అమాట ఫలితము మన కెప్పుడును గాన్పించలేదు. (నవ్వు)

జిన్నాగారు:—సరి రాష్ట్రములలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును వెనుకటికన్న నెక్కువమైతి గలదుగదా.

చింతామణిగారు:—అవును. కలదు.

జిన్నాగారు:— ప్రత్యేకజాతిప్రాణినిష్కముండునెడల రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును ప్రవేశపెట్టుట కేమైన కష్ట ముండునా?

చింతామణిగారు:—రెంటికిని వైరుద్ధ్యము నాకేమియును గాన్పించుటలేదు. నియోజకవర్గము యీ అంశములన్నిటిని దెలిసికొనగలంత విజ్ఞానమును గల్గియున్నారు.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, ఇంచితకేపు విచారణసంఘము భారత ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడెనుగాని భారతమంత్రికేగాదనియు, యీ కలంపుమువలన సీనియ ప్రభుత్వమునకేగాక మిల్టరీ ప్రభుత్వమునకు గూడ ఖర్చులేగలెననియు చింతామణిగారు కేకీభవించిరి. ప్రభుత్వమునందు సీనియసభ్యులకు మిల్టరీవ్యవహారములందు యెట్టిహోదాగలదో దెలియదనియు, వారికి ఏమాత్రము మాటాడు నవకాదు ము లేనట్లుల గాన్పించుచున్నదనియు ఆయన చెప్పెను.

జిన్నాగారు:— అయితే భారతప్రభుత్వము బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు క్రిందికాపు యని తెలియునా?

చింతామణిగారు:— అవును.

ప్రజాప్రబోధము

అధ్యక్షుడు:— నియోజకవర్గము కేంద్రపెద్దవిషయముల చెలిసికొనగల్గిన తెలివి గలవారని మీరు చెప్పుదురా?

చింతామణిగారు:— క్రిందటి యెన్నికల జూడుగు. స్వరాజ్యపక్షమునా అధికసంఖ్యాకులు నచ్చుటకు కారణము నియోజకవర్గమువారు వారివిధానము వలన స్వరాజ్యము ర్యరగా లభించునని తలంచుచుండెనే

జిన్నాగారు:— ప్రస్తుత విధానభేదము గూడానా?

చింతామణిగారు:— అవును.

ఇంతటితో చింతామణిగారి విచారణ ముగిసెను

ప్రధానుగారి విచారణ

అంతట బొంబాయి శాసనసభ్యుడు ప్రధానుగారు విచారించబడిరి.

విచారణవ్యాప్తిసంకుభితము

ఆయన తనవిజ్ఞప్తిలో విచారణవ్యాప్తి చాలించుచు ముగ నున్నదనియు ప్రభుత్వనిర్మాణాభివృద్ధినిగూర్చి పూర్తి

గ విచారించుటకు రాయలు కమిషను నియోగింపవలసియుండు ననియు తెల్పెను. మరియు శాఖలను ప్రజాధికారముక్రిందకు మార్చుట సాధ్యమగునాయను విషయమునను పదియేండ్లలో పల విచారింపగూడదని జాయింటురిపోర్టు గ్రంథకర్తలు నిషేధింపలేదు. 1918 అక్టోబరులో బొంబాయి శాసనసభ్యులు ప్రభుత్వమునకు ప్రజాపరిశోధనాగూర్చి ఆలోచించుట కొక కమిటీని ఏర్పడి బొంబాయిర జర్నలిలో సంపూర్ణ బాధ్యతా ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టవలెనని కోరిరి. ఆ కమిటీలో డాక్టరు పరంజి, గా|| సి. వి. పెహతా, డి. సి. నెత్తాగారు సభ్యులుగనుండిరి. శాసనసభాకార్యదర్శులందరను నియంపక పోవుటచేతను, జాయింటు ఆర్థికకార్యదర్శులను నియమింపక పోవుటచేతను, స్థానికసంఘముల నియమింపక పోవుటచేతను, సంయుక్త బాధ్యతాసిద్ధాంతము ప్రజాపరిశోధనాపరిశోధనములో ననుసరింపక పోవుటచేతను, సంస్కరణములు పూర్తిగ పని జేయలేదు.

రాష్ట్రీయశాఖలన్నియును మంత్రుల పరము జేయ వలెననియు అట్లు చేసినయెడల అన్ని పక్షములను శాసనసభ లలో సంస్కరణములు పనిజేయుటయందు సహకారము జేయుననియు ఆయన నూచించెను. రాష్ట్రీయులు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన కప్పములు చాల తగ్గింపవలెనని ప్రధానమంత్రి నూచించిరి. బొంబాయి రాష్ట్రీయప్రభుత్వము నకు రాష్ట్రీయులలో వసూలుజేయు ఇంకంటాకున్నందు భాగ ముండవలయును. ప్రజాపరిశోధనము సర్దుగులు భార తీయులపరము జేయవలెను. వారిపై మంత్రులకు సంపూర్ణాధికారముండవలయును. మహారాష్ట్రీయులకు నితర జాతులకు గానముల ప్రత్యేకించుట వలచినవలయును. ప్రజాపరిశోధనా విషయమున ప్రభుత్వసభ్యులు వోటుజేయకుండ జేయ వలయును. కేంద్రప్రభుత్వమునగుర్చి తెలిసినవారుగూడ వోటును అధికారము గల్గియుండునటుల యొక్కవ జేయవలయును. కార్యనిర్వాహకసభ్యులలో ఆధికసంఖ్యాకులు శాసన సభ్యులనుండి యెన్నుకొనబడిన భారతీయులై యుండ వలెను. వారు శాసనసభయెడ ఆశ్రయములేన బాధ్యతగల్గి యుండవలెను. శాసనసభలో భేదాభిప్రాయము తీవ్రముగ వచ్చునెడల వారు రాజీనామా నీయవలెను. భారతమంత్రీ ఆధికారము తగ్గింపవలెను. స్థానికసంఘములను నియమింపవలెను.

ప్రధానమంత్రిని నేడు అన్యత్తుడును సర్వమహమ్మదు ముఫీకారును మంత్రమువిచారించిరి ఇంకను విచారణ శేపుజరు గును.

అగ్గళ్లనుకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచున్నామీ, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమునున్నలోపము ఆదిమానవప్రకృతికి ప్రతిహతులగు నుండెననియు, ప్రభుత్వముకంటెగ నే యోగముగనుండవలెననియు, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానముక్రింద పడియైన బాధ్యతాయుత్తరభు ముండవలెననియు, ప్రజాపరిశోధన విషయమునగూడ సు యుక్త బాధ్యత సిద్ధాంతము బొంబాయిలో అంగీకరింపబడ లేననియు జెప్పిరి. ఆయన యావిషయమై శాసనసభలో ప్రశ్నిం పగా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు అట్టిసిద్ధాంతమేమి యును లేద యు, రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గింపవలెనని భారత ప్రభుత్వము ఆయనకు యుత్తరమును సమముజేయుటకు నింకను క్రొత్తపన్నులను విధింపవలెననియును ననియు అందులకు మార్గ ముల గనుగొనుటకు ఒకకమిటీని నియోగింపవలెననియు జెప్పిరి. మహారాష్ట్రీయులకును నితరజాతులకును స్థానముల ప్రత్యేకింపబోవుటకు కారణము వారలు ఈమధ్య సంవత్సరములలో చాల అభివృద్ధి గాంచిననియు నిప్పుడు ప్రత్యేకింప వలసినము లేననియు జెప్పిరి.

సర్వమహమ్మదు ముఫీకారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సా ష్ట్రీయసభలో బొంబాయినుండి వేరుగాగోరునెడల ఆక్షేపణ లేదు యను లేదని చెప్పిరి.

ప్రధానమంత్రి నింకను శేపు విచారించెదను.

పోలీసువారికి బహుమతులు:— గవర్నరుగారు

పోలీసువారికి రాజగారి బహుమతుల పుదుపేట మైదానము నం దొసగిరి. చాలమంది అధికారులు అనధికారులు వచ్చిరి. 2 బహుమతుల నిచ్చినతర్వాత గవర్నరుగారి కీకింది యుపన్యాసము నిచ్చిరి.

“ఈకోణమున యీసైన్యమును చూచుట చాల ఆనంద ముగింపబడును. మహానుభావుల సైన్యమునుచూచుట కిదియే మొదటిసారి. కింగ్స్ మెంట్లను పోలీసువారికి నేనుయిచ్చుట నాకు సంతోషముగా నున్నది. ఈ బహుమతుల నొందిన వారిని నేను ప్రశంసించుచున్నాను. వారు దీర్ఘాయువుతో నుండును గాక. వారినిచూచి యితరులుగూడ వారివలె అభివృద్ధిలోనికి వచ్చుటకు మార్గదర్శకులుగా నందుచుగాక.

అన్నిటిలోను పోలీసుశాఖ చాల ముఖ్యమైనది. ఎప్పు డును ఉత్సాహపరియును నుండున దీక్షాధియే. ఎక్కడు పోలీసుశాఖకు చాల గౌరవము క్రితకలదు. దానిని నిజపు కొనకు ప్రయత్నించుచు యిట్టి బహుమతుల నుండునగా గాక యిది కోరుచున్నానని గవర్నరుగారు తప యుపన్యాస సంధర్భమున చెప్పిరి.

సా స క వార్తలు

ఒక సవరణ

నిన్నటిదినము శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములలో వార్తాపత్రికులకు “శాసనసభ వృత్తాంత

నివేదికములు” సంపుట

అనుదానిని వార్తాపత్రికలకు “ప్రభుత్వ ప్రకటనల సంపుట” అని

నవరించుకొని చదువవలయునని పాఠకులకు ప్రార్థించు చున్నాము. ప్రశ్నలు జవాబులయందు నట్లే చదువుకొన కోరుచున్నాము. (ఆంధ్ర పం.)

క్రొత్త శాసనసభ్యులు:— వలభూరు టెనెన్టీర్ బిజ్జెను చర్చించుటకు శాసనసభయందు టి. ఆర్. రామచంద్ర య్యర్ ప్రాజెక్టునకీలుగారు (జిన్నట్టుతరపున) కె. పి. రా మమోహన్ ప్రాజెక్టునకీలుగారు (టెనెన్టీర్తరపున) సభ్యు లుగా నియమింపబడిరి.

చిత్రపటమును బహిరంగపరచుట:— శేపు మహాజనసభ మందిరమున కీర్తిశేఖరై నకన్యూరిరంగయ్యంగారి చిత్రపటము మద్రాసు శాసనసభా జాతీయపక్ష నాయకు డగు పి. వి. యన్. నరసింహాచార్యగారిచే బహిరంగపరచబడును గాన ఎల్లరును విచ్చేయ బ్రాభితులు

బిసెంటుగారుచేసిన సేవకు జూబ్లీఉత్సవము:— బిసెంటుగారు చేసిన సేవనుకొనియాడి కృతజ్ఞతను చూపుటకు గోక్షేపణనందు ఆడవారు ఉత్సవముచేయుదురు. టి. సదా శివయ్యగారి భార్య అభ్యుత్తరవహించును. అన్నిజాతుల స్త్రీలును పాల్గొనెదరు. సుప్రసిద్ధకవులు ఉపన్యసించును. సంగీతము మొదలగు తమాషాలు జరుగును

న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారికినిండు:— హానరబులు జస్టిసు వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి (వీరికి చెన్న పురి ప్రాజెక్టు న్యాయమూర్తిపదవి లభించినందున) గౌరవా ర్థము ఆకారపు చెంకన్న అండు సన్నువారు అనగా క్రియు తులు ఆకారపు భద్రయ్యశ్రేష్ఠిగారు శేపు సాయంకాలము 5 క్ల గంటలకు విజ్ఞోరిమా పురమందిరమున విందుచేసెదరు

మరణముల నివేదికము

మద్రాసులో 16 తారీఖులో అంతమయ్యేవారములో 1000 కి 436 చనిపోయిరి. అంత క్రితము వారము 1000 కి 45.6 గురు చనిపోయిరి. కలరా 4 గురికి తగిలి 2 గురు చచ్చిరి. మహావి 18 తగిలి 8 చచ్చిరి. యిష్టాయంజుచే 1 చచ్చెను. విగతవాక్యధులచే 81 చచ్చిరి. 1923 లో ఈ వారములో చచ్చె 22.9 ఉండెనని హెల్త్ ఆఫీసుగారు వ్రాయుచున్నారు.

5000 న మోనాలు ఉచితముగా పంచి పెట్టబడును

శాస్త్రయుక్తమగు పూర్వకాలపు బొషధములు, మా బొషధశాలయందు స్వచ్ఛముగా తయారుజేయబడును. మేము తయారుచేసినది మిక్కిలి ప్రశస్తమైనదని నమ్మించుటకు, ఉచితముగా నమోనాలు పంపుటకు సిరపగుచుకొంటిమి.

ఆతిశ్రేష్ఠతరమైన చ్యవనపాన

శుభ్రతను, నోవరహితమును సాటిలేనిది. ప్రతివారికి మంచి బలపథ కావధము, పుష్టికరమైనది. శరీరప్రవృత్తిని బల బరువును. ఆకలిని వృద్ధిచేసి జీవమును పెంచును. దుర్బలము గల ప్రతివరమును, దగ్గు, చలి, ఉబ్బసపు దగ్గు, క్షయ, నపుంసకత్వము, మూలశంక, వృధాశక్తియు మొదలగు రోగములకు అమోఘమైన సుగుము నిచ్చును. నీరసము, యశువులేని స్త్రీలకు, రక్తవృద్ధిగలిగించి గొడ్డునము తొలగించును. కాడ్లెవర్ అయిర్లకన్న శ్రేష్ఠమైనది.

ధర:— 10 తులాలు (20 దినములకు సరిపోవునది) రూ. 1/- 40 తులాలు రూ. 3/- 66 చిక్డేల ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫర్మసి లిమిటెడ్ 185, మాంటు కోడ్డు, బెంగళూరు. డాక్టరు అచలం లక్ష్మీనాథ డి. ఏ. ఎమ్. డి. అందు సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

అనుమతిచెందిన మూలధనము రూ. 300,000. వసూలైన మూలధనము రూ. 1,45,959-4-0.

క్యాటలాగులు కావలసినవారు ఉచితముగా పంపబడును.

ఆంధ్రఖద్దరుబ్యాంకు లిమిటెడ్ - గుంటూరు

(ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఖద్దర్ బోర్డు)

ఈ నెల 20 వ తేదీ మంగళవారము వధ్యాహ్నము ౧౨ గం ౧౦ లకు కడపజిల్లా ముద్దూరుగ్రామములో మన రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డు సామాన్యసభ జరుగును. కాన సభ్యు లెల్లరు తప్పక నయచేయ బ్రాభితులు.

విషయములు

౧ ఆఫీసుభారత ఖాదీబోర్డువారు ఖద్దరు యత్న తినిగుర్చి దూది కొనగోలునుగుర్చి చేసిన పలహాలు.

౨ కల్తీ ఖద్దరును అణచుటనుగుర్చి పైవారు చేసిన సలహాలు.

౩ ఉత్పత్తిదారులకు ఖద్దరువిడుదలనుగుర్చి చేయ దగిన సహాయము.

౪. తాడిపత్రి హండ్ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు కం పెని లిమిటెడ్, చింతలపాటి, గుంటూరువార్ల ఋణాపుర ఖాతులు.

౫. విశాఖపట్నం ఖద్దరుబోర్డు పరిశీతులు.

౬ మునునివారణ నిమిత్తం మంజూరై నిలవయున్న సామ్యు వినియోగము.

౭. జిల్లాలకు యిచ్చగా మిగిలినసామ్యు సహాయ రు ౫౦౦౦/-ల వినియోగము.

౮. ౧౯౨౧ సం॥రం ఆఫీసుభారత సంఘమువారు పల్లి మాండ్రకేములోని కరువు నివారణ నిమిత్తం యిచ్చినసహము యొక్క పరిసాలన యీ బ్యాంకు క్రిందికి తీసికొను విషయము.

౯. జిల్లా ఖద్దరుబోర్డు ఖద్దరుబ్యాంకు వారికి యిచ్చవల సిన వడ్డీకంటే హెచ్చునట్టిని తీసికొనుట.

౧౦. కత్తీ అనంతపురం ఖాదీబోర్డు నెత్తివేయుట.

౧౧. కల్లూరుపల్లె కినిరి, కందుకూరు తాలూకాలు ప్రత్యేకబోర్డుగా నియమించుట.

౧౨. పూజానిధిలోని నిలవపైకమును ఖద్దరు విడుద లకు వినియోగించుటనుగుర్చి ఆఫీసుభారత ఖాదీబోర్డువారు చేసిన నూచన.

౧౩. ప్రతిజిల్లాలోను ఖద్దరు విక్రయశాలలను ఏర్పాటు చేయుట.

౧౪. అ. భా. ఖా. బోర్డువారు కోరిన సంచాయిక్. యిచ్చని ఖద్దరుబోర్డువారు తీసికొనగిన వర్గ.

౧౫. జిల్లా ఖద్దరుబోర్డునుండి అప్పుపుచ్చునన్న పుత్తి తిద్దార్లపై తనిఖీ నేర్పాటుచేయుట.

౧౬. జిల్లా ఖద్దరుబోర్డుకు యిచ్చినఋణము వారు విని యోగింప లేక విలస్యపుంచినసామ్యు యితర త్రానియోగించుట

౧౭. ఉత్పత్తికార్ల సహాయార్థము అ భా ఖా. బోర్డు వారినుండి ధనసహాయము కోరుట.

౧౮. ఆఫీసు సిబ్బందిని పెంపుచేయుట.

౧౯. నూలు తీర్మానముక్రింద అయ్యెడి హెచ్చు ఖర్చును రాష్ట్రీసంఘమువారినుండి కోరుట.

౨౦. ఖద్దరుబోర్డు ఆదాయవ్యయపట్టిక బిల్లులు.

౨౧. ఇతరవిషయములు

గుంటూరు } (సం) గోల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి
౧౭-౮-౨౪ } కార్యదస్య.

వృత్తాంతలేఖలు

జగయ్య పేట

(ఒక విలేజ్)

సోమేశ్వర బుద్ధి

ఈ గ్రామములో పైవేరతో సుమారు ఒక సంవత్సరము క్రిందట ఒక కబ్బు ఫ్యామిలీ, టెన్నిసు మొదలుగాగల ఆటలు, 'పేపర్లనున్న పంకతి ఎల్లరకు విడితేమే' ఈ కబ్బునే అభివృద్ధి చేయించి డిప్యూటీ టౌన్ సర్దార్ గారు పాడేమార్గ గారు డాక్టరుగారు ఎక్కువవారి అనగా 40 మంది చందాదారులను చేర్చి క్రియంత చారుగండ్ల వెంకటరంగయ్యగారి బుడ్ల దొడ్డిలోనికి మార్చినారు. వహరాజేశ్వరి జగయ్య పేట డిప్యూటీ టౌన్ సర్దార్ గారిని అధ్యక్షునిగాను, క్రియంత విన్నకోట ౯౦ గారావు గారు వైసు (పెసి) డెంటుగాను శ్రీ కృష్ణ హైస్కూలు ఫస్టు అసిస్టెంటుగాను అయిన కామరాజు గారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి. జస్టిసు, స్వరాజ్య, హిందూ, ఆంధ్రప్రతిక, కృష్ణాప్రతిక, భారతి తెప్పించుటకు నిశ్చయింపబడినది. బాడ్ మింటక్, టెన్నిసు కోర్టులు వేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. నిన్నటినుండి కబ్బు సారసు చేయుచున్నది.

వర్షములు

ఇచ్చట వర్షములు లేవు. నీటి కొరత ప్రజలు చాలయిబ్బంది పడుచున్నారు. పంటలు కూడ సరిగా లేవు. చెరువులు ఆసలే నిండలేవు.

రాజోలు

(ఒక విలేజ్)

10.8.24 తేదీ ఆదివారమునాడు గోదావరి జిల్లా రాజోలు డిస్ట్రిక్టు మున్సిపాలిటీ గ్రామ. రా. రా. శ్రీ. డి. వి. చిరంబ రరావు పంతులుగారి యాధిపత్యము క్రింద కావేరవర విప్లవము చే బాధితులగు జనలకు తమ యుదుతాభిక్షిని సహాయము చేయుటకు ద్రివ్య సంపాదన చేయు కార్యక్రమము నడుపుటకు పురజనసమావేశము గావించబడినది.

ఈ సమర్థము మానయిసిస్టెంటు సర్జనుగారు మ. రా. రా. శ్రీ. వి. జగన్నాథరావుగారిచే నూచింపబడి యూనియన్ బోర్డు (పెసి) డెంటుగారును. రా. రా. శ్రీ. నన్న వారాయణస్వామిగారి యత్నాపూర్వక ప్రయత్నములచే జయప్రవహన కార్యముగా పరిమించెను.

అచ్చటి యుద్ధోగీయులు పౌరాణికములు మున్నగు వారు సభకు విచ్చేసి తమ చూడరణము చూపిరి. శ్రీయుతులగు సభాకృతులను మరకొందరును దుష్ప్రతిభానున్న సోదరుల బాధలకు చింతిల్లుచు మిక్కిలి సంకేతముచేయుచు సానుభూతి ప్రదర్శకములను నగు విన్నపములతో "నెల్లరును యధాశక్తిని తోడ్పడి యీ కార్యములను చేయవలయు" నని సభ్యులను కోరిరి. ద్రివ్య సంపాదనమునకు తోడ్పడుదుగురు సభ్యులు గల కార్యనిర్వాహక సంఘ మొకటి యేర్పరపబడినది. సభ్యుల యక్రమము సుమారు 70 రూపాయలవరకు చందాలు వేసిరి.

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా రైతుల ఆందోళనము

ఇప్పటికి పల్లపు సాగుచున్న వూరి కాతేయ, వర్షములు జారుగ లేవు. జూలై 17 వ తేదీనుండి నేటివరకు కృష్ణా నీరు సప్తయ రిజిస్టరునుబట్టి దాదాపు 17 అడుగుల నీటిసప్తయ గలిగి యున్నదని చెప్పవచ్చును. ఆనంతర పడమరకున్న అడుగుల నీటిని కాలానుగుణము ఎక్కువ నీటిని ఎగువకు వదిలివేసి క్రిందనుంచేయుట కూడ సరిగ లేదు. ఇప్పటికి కవుతరంజి డివిజనులో నూటికి 20, యరవములు సాగులేనట్లు తెలియుచున్నది. ఈ భూములన్నియు కాలానుగుణభూములైయున్నవి. పోలరాజు కాలవ చివరనున్న ఆలపాడు మొదలు గ్రామములలో ఇప్పటికి కృష్ణా నీరు దగ్గరను లేదు. పానోచమున కీ దుర్భరముగ నున్నది. ఈ డెల్టా రైతుల దుర్భరకష్టము లీ దేవులవారల నరయుటకు ప్రజా ప్రతినిధు లాలోచించెదరని కోరుచున్నాము. (ఒక రైతు)

జాబులు

గుంటూరు జిల్లా వాసులకు విజ్ఞప్తి

ప్రతివిజ్ఞప్తములను తమ దొడ్లలోను పాలములలోను వేసి ప్రతిచెట్టును పెంపుచేయుదు. ఖడ్గం చవుక అగుటకు మార్గ విధియేని గ్రహింపుడు. ప్రత్యేకము ఖడ్గం న ప్రత్యేకము విదేశీ ప్రత్యేకములకు తెలుసుకొను ప్రయత్నముగా గిట్టుచున్నవని ఖడ్గభిమానులను తదితరలను ఖడ్గరుయందు సేరాకోపా జేయుచున్నార. ఖడ్గం న చవుక జేయు మార్గ మొకటియేగలదు. మనకొడ్లలోను పాలములలోను ప్రతిపండించి, దానితో మనసు రాటుములమీద నూలు తూటాజేసికొనినయెడల మనకుటుంబములకు కావలసిన వస్త్రములు స్వల్పవిలువకు మనకు దొరకగలవు. నేత మజారి మాత్రము మనము పెట్టులసియున్నది. ఇందుకుగాను గుంటూరు జిల్లా ఖడ్గభిక్షా ఆఫీసులో ప్రతివిజ్ఞప్తములను నిలువచేసియుంచినాము. వాటిని తమ గ్రామములకును గృహములకును పంపుచున్నాము. వీలున్నవారు గుంటూరు ఖడ్గ భిక్షా ఆఫీసుకు వచ్చినయెడల విజ్ఞప్తములను ఉచితముగా పడయగలరు. ప్రతిగృహము యజమానియును తమకొడ్లలో వీలున్నయెడల పాలములలోను ప్రతివిజ్ఞప్తములను వేయి పాకిరులు. తమవద్ద దేశీయరకముల విజ్ఞప్తములు (జడప్రతి, కొండప్రతి) వున్నయెడల మాకు పంపిన వాటిని వుచితముగా యితరులకు పంచిపెట్టగలము.

గుంటూరు } ఇటీకాల సూర్యనారాయణ
రా. రా. శ్రీ. వి. } మద్ది వెంకటరంగయ్య,
కార్యదర్శులు, జిల్లా ఖడ్గభిక్షా.

ఫారెస్టు కమిటీ

కర్నూల్ నగరమున పైకమిటీవారు గడచిన నెల ఆఖరు న సమావేశము యి నాచు. పై సమావేశ కాలములో పనులు లకు యిప్పుడు జేస్తావుండే ౧ రూపాయ ఫుల్లరీటును తగ్గించి మరల రి అజాలు విమూల చేయుటలను, (2) మూతల్లాలలో పనులకు యెక్కడ నయినను మేపుకొనునట్లును, (3) ఒకరేంజీలో తీసికొన్న ఫుల్లరీటు పైనే మరల ఒకరేంజీలో కూడా మరల ప్రత్యేక ఫుల్లరీటీ మేపుకు నేలగునను, (4) రిజర్వు ఫారెస్టులలో వ్యవసాయ మునకు యిచ్చతగిన భూములు వ్యవసాయమునకు యిచ్చునట్లును, (5) కొన్ని అడవులనుండి వ్యవసాయపు పనులకు గాను శ్రద్ధా పుకొరముట్టుగాను రాధారయిచ్చునట్లు, తీర్మానములు సలిపి ఒకరిపోర్టు గవర్న మెంటువారికి పంపినారు.

మొబర్లలో ఒకరిని యేసుండి నంద్యాలటవునులో నల్లముల ప్రాంతములకు సమీపమునవుండి కూడా రూపాయ 1 కి 4 వాణుములు ఎంటచెక్టులు కూడా ధారాళముగా నీరులకు దొరకుట దుర్భలముగా వున్నదే. దీనివిషయం కమిటీవారు యే మిచ్చర్లు పుచ్చుకొంటిరి అని నేనడిగితిని. వారు దానికిగాను వంటచెట్టుల విషయము యేలాటి తీర్మానము చేయుటల చెప్పిరి. ఇండ్లవాడుకలకుగాను కూడా 1.2 బండ్లు రాధార్లపైన యిచ్చునట్లు చెప్పలేదా? లేక ప్రభుత్వమువారు అయిన ఒక డిప్యూటీ అయినా అమ్మనట్లు మిచ్చుచెప్పలేదా? లేక ఎండిపడి వుండిన చెట్లను రాధార్లపైన యిచ్చునట్లు అయినా మిచ్చుచెప్పలేదా? అని అడుగగా ప్రభుత్వమువారు దీనివిషయములో యేలాటిచర్చ పుచ్చుకొనేది సరిగా తెలుపలేదని చెప్పినారు.

పి. చిదంబరయ్య.

గంజాం మండల పక్షాలు

కలింగపట్టణమున పెంబెంబు 6, 7, 8 తేదీలను జరుగును

కొన్నిదినముల క్రిందట ఆగస్టు మొదటిపక్షమునందు ఈ గ్రామములో గంజాం మండల మహాసభను జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు తత్ఫలకు అధ్యక్షులుగా దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిని కోరవలసివచ్చినదని, మహాసభతో జరుగనున్న వివిధసభలకు క్రియతులు గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరావు, డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీసుగల సుబ్రహ్మణ్యము, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, దేశబాంధవి రుక్మావతి సుబ్బయ్యగారి వ్యవహారములనుండి కోరవలసివచ్చినదని, ఇక్రియతులు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు విచ్చుట కవకాశము లేనందులకు చింతిల్లుచున్నామని తెలియజేసిరి. అది గంజాం మండల దుర్భలము మే. అస్పృశ్యతానివారల మహాసభ కిధ్యక్షులుగ యెన్నుకొనబడిన క్రియతి గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరావుగారును మండల ఖడ్గభిక్షా ప్రదర్శనమున కిధ్యక్షులుగ యెన్నుకొనబడిన డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారును, మండల మహాసభ కిధ్యక్షులుగ యెన్నుకొనబడిన దేశ

బాంధవి దుర్భల సుబ్బయ్యగారును మహాసభసముల నం గీగరించుట మామండలసభలు జయప్రముగ జరుగుటకు సభనూ చకము. వెంకటప్పయ్యగారి ఫోనే క్రియతు బులుసుసాంబయూ ర్తిగారి వ్యవహారముగ నెన్నుకొనవలసివచ్చింది. వారు మహాసభస మంగీకరించినందులకు వారికి మౌఖిక తాత్పర్యక మగు వందనములు. మేము మొదట నూచించిన ఆగస్టు 16, 17, 18 తేదీలు వారి కనుగుణ్యముగ యున్నవని తెలియజేసిరి. కాని డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు 18 వ తేదీలలోపున రాజాలమరి తెయజేయుటచేత ఆగస్టు 23, 24, 25 తేదీలకు సభలు నాడి గించాలనివచ్చెను. కాని ఆ తేదీలకు సాంబయూ ర్తిగారు వచ్చుటకు కొన్ని ఆటంకములున్నవని తెలియజేసి తెప్పెంబు 6, 7, 8 తేదీలను సభలు జరిపినయెడల బాగుండునని వారున్న డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారునూ నూచించుటచేత పై తేదీలయందు సభలు జరుపుటకు నిశ్చయించడ మయినది.

సరియైన తేదీలు నిర్ణయించుట, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుట మొదలగునవి తొందరగా జరుగునకు కారణమయ్యెను. సభామండప నిర్మాణము జరుగుచున్నది. గ్రామముల సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్నార. నాయకులై కు మామండల సభలకు దయచేసి సభలను జయప్రముచేయ తోడ్పడుదుగా. కలింగపట్టణము, } గరిమెల్ల కుమారస్వామి,
16.8.1924. } సన్మానసంఘకార్యదర్శి.

పశ్చిమ కృష్ణా జిల్లా జాతీయోపసంఘము

౧౯౨౪ సంవత్సరము ౧౦ వ ఆగస్టు తారీఖున తిరువూరులో శ్రీరాజా కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు బహద్రువారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైన పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోప సంఘమువారి తీర్మానములు:—

(1) మరరాసులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తర రావుగారు, ఆంధ్రమహాజన సభకు శ్రీయంత దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారును అధ్యక్షులుగానుండవలసినవారిని ఈసభవారు నూచించుచున్నారు.

(2) సముద్రాల సత్యనారాయణకు జూలై నెల ౨౦ వ తేదీవరకు ఇవ్వవలసిన వేతనము నిచ్చుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(3) సరికిటి యేనుదాకు వ్రాసికొన్న దరఖాస్తు చర వడమైనది. ఆతనికి ఆరుమాసములవరకు రంగుల అద్దకము చేర్చు కొనుటకు మాసమునకు 10 పదిరూపాయల చొప్పునను, వస్త్రములవస్త్ర రాఖ్యులకు మొత్తముగా పదిరూపాయలును ఇచ్చుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(4) గొడవగ్రామ జాతీయపాకశాలకు నెల 1 కి ఇర వైరూపాయల చొప్పున ఆరుమాసములవరకు సనసహాయము చేయుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(5) పశ్చిమ కృష్ణా జిల్లా ఖడ్గభిక్షాద్రువారు పంపిన బిల్లును అంగీకరించుటకు వీలులేదని తీర్మానించడమైనది.

సభ అంతటితో నిలుపుజేసి తిరిగి 11 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు సమావేశమైనది.

(6) బెజవాడలో ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము సమావేశమైనపుడు కార్యదర్శిగారు వారిభోజనముగారు ఖర్చు పెట్టిన రు 148.15.6 లు అంగీకరించడమైనది.

(7) శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారిబిల్లు అంగీకరించడమైనది. వెంటనే రెండువేలరూపాయలు వసూలుచేసి బిల్లుతొలకు సామ్యుద్ధియేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

(8) మోటారుడ్రైవర్ల క్లబ్బు విషయములో ఇదివరకు కార్యదర్శిగారు చేసిన ఏర్పాటులు తాత్కాలికముగా అంగీకరించుచు ఈవిషయ మేసేరమైన ఏర్పాటుచేయుటలో శ్రీ అడవల్లి వెంకట రుక్మావతి సహాయముగారు తమ భోగట్టాచేసి వచ్చేసభయందు నుంచుటకు కోరవచ్చెను.

(9) గాంధీనగర ఫార్ముండి శ్రీ అయ్యంకి వెంకట రమణయ్యగారిని కార్యనిర్వాహక సభ్యునిగా ఎన్నుకొనడ మైనది.

(10) ప్రస్తుతము జిల్లాసంఘ ఆర్థికస్థితినిపరిచి జిల్లా సంఘములెర్రపున పనిజేయు దేశాంధ్యకు నెల 1 కి రు 20 ల కంటె ఎక్కువ ఇచ్చుటకు వీలులేదని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(11) సముద్రాల సత్యనారాయణుని నియమిత ప్రచారము చేయుటకు పన్ను ప్రకారపుఖర్చులు ఇచ్చబడవు.

(12) జిల్లాసంఘమువారి ఆహ్వానముమీద నియమిత వేతనముదాటి ప్రయాణ మొనర్చునవ్వకుమాత్రమే ఖర్చులు ఇచ్చబడును.

ఈ ప్రత్యేక పర్యవేక్షణలో జిల్లాసంఘమువారు పనిచేయుచున్నాను.

౧౧. వేదాంతము శింభుశాస్త్రులుగారిని ప్రమాణముగా ఏర్పాటుచేయడమైనది. ఇంతవరకు వారికి కార్యదర్శిగారు

గర్భాధానవయోగ్యతాసంశయము

ఈ,

ఏప్రిల్ ఆఫ్ కంసెంటుబిల్లు

డాక్టరు గారుగారిచేత లెజిస్లేటివ్ ఆసెంబ్లీయందు (ఇండియా చట్టనిర్మాణసభయందు) "ఇండియన్ పిన్ కోడు ఆమెండుమెంటు ఆక్టు" అనుపేరుతో, ఒక బిల్లు 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెలయందు ప్రవేశపెట్టబడినది. ఈ బిల్లును గూర్చి విచారించుట తేర్చుకొని పరిశీలనమునకు తీసుకొనివచ్చినది. ఇది చట్టసభయందు ప్రవేశించింది. అసలు పేరు ఇంగ్లీషునందుంటే దీనిని ఇండియన్ పిన్ కోడు సవరణకు సంబంధించినదిగా భావించవచ్చును.

"ఏప్రిల్ ఆఫ్ కంసెంటుబిల్లు" అనుపేరుతో

అనుభంగితులైన దానిభాషాంతరీకరణమును మాచియుక్తమున రానిదిలను దుర్వృత్తిలోనికి దింపువారిని శిక్షించుటకు బిల్లును నిర్మించినది. ఇది చట్టసభయందు ప్రవేశించింది. అసలు పేరు ఇంగ్లీషునందుంటే దీనిని ఇండియన్ పిన్ కోడు సవరణకు సంబంధించినదిగా భావించవచ్చును.

వివాహము చేసికొన్న భార్యతోనైనను ఆమెకు 14 సం॥

దానిని గర్భాధానము జరిగినయెడల భర్తకు 2 సం॥ శిక్షను విధించుచున్నది. ఈ బిల్లును పరిశీలించి ముగిసినదిగా ప్రకటించినది.

ఇదియంతయు భారతమున చెప్పదగియున్నది. 14 సం॥ లోపల గర్భాధానము చేయకపోవుట ఆరోగ్యము, ఆనాళ్ళ ఆరోగ్యము అనువిషయములకు ఇచ్చిన ప్రకృతిమతము. మతాచారములకు కుటుంబమునకు సంబంధించిన విషయములను పిన్ కోడు శాసనములనుగా చేర్చుటలను యెట్టికేడు మానభంగము వాటిల్లనో ఆవిషయమును తమే పరిశీలించి విచారణచేయును. ప్రతివిషయమునకును మిక్కిలి అమర్యాద సంభవించును. బాగ్ర త్రివిధములగుచున్నది. గర్భాధానము జరిగినదని పాలిసు వారు కేసు తెచ్చుటయు తల్లితండ్రులు చెప్పినవిషయమునకు గునక కోర్టులు నమ్మకపోవలయు. పిల్లను డాక్టరు పరీక్ష చేయించుటయు, భర్తను శిక్షించుటయు, ఆచారికి దిక్కలేని యనాధాయకులను, దీనివలన నాకు కైలు సంభవించినదని భర్త మరల ఆభార్యమొగము మాడకపోవుటయు మున్నగు చిక్కులు కలుగవచ్చును. సెక్షన్లు 31, 32 లోని విషయములు మిక్కిలి సరైనవిగాను చెప్పినవిషయము లన్నియు ముమ్మాటికి సత్యము.

భారతీయులారా! ఈ బిల్లు ఇండియా యందు నివసించు సకలజాతులకు సంబంధించిన విషయము. పై సెక్షన్లలో జరుగబోవు ఇండియా శాసననిర్మాణసభయందు యాచటము కానవచ్చును. కనుక పై బిల్లునందు యాచటమును "వివాహితుల భార్య భర్తలవిషయమున యిది నిబంధనము వర్తించును" అను విషయమును చేర్చవలసినదిగా మిమ్మా గ్రామములందు "సెక్షన్ల లెజిస్లేటివ్ ఆసెంబ్లీ డిల్లీ" అను చోటికి మహాజన్మ సంపుడు. సభలోని తీర్మానము లొనర్చి మీ వ్యతిరేక ప్రాయమును ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుడు. అవకాశము లేదు కనుక తిండివారా "లెజిస్లేటివ్ ఆసెంబ్లీ డిల్లీ" యనుచోటకు మీ మీ స్వతంత్ర ప్రాయముల తెలుపుటయు క్రము. ఇప్పుడు పేక్షించిన తర్వాత మీకు యిప్పుడు బయట కలుగుచున్న చిక్కులుగాక యింటిలోపలకూడా రేపు యిబ్బందులు ఆధిక్యముగా కలుగగలవు. బాగ్ర త్రివిధములు! సంఘసంగ్రహ సమాజ సభ్యులయందు అందఱును, ఇందులకు తమ వ్యతిరేక ప్రాయమును తెలుపుట న్యాయము.

మదరాసు, } క. మార్కండేయశర్మ.
20.8.24. }

ఏర్పాటుచేసిన వేతనము నంగీకరించుచు ఉంటేనుండి నెల 1 కి 30.0.0 లు ఇచ్చుటకు తీర్మానించినది.

గౌ. కార్యదర్శిగారి రాజీనామా అంగీకరించడమునది.

గౌ. మహాశివరాత్రినున్న మృనిసిపాల్టీలు యూనియను ఛాలాకాజ్జులలో సభ్యత్వములు ఛాలీ అయినప్పుడు నిర్మాణ కార్యక్రమమును తివ్వారా సాగించుటకుగాను కాంగ్రెసుసభ్యులను నిలువబెట్టి ఎన్నికలలో పనిచేయుటకై ఈసంఘము వారు తీర్మానించుచున్నారు.

గౌ. వచ్చేసభ కొడవరెడ్డిలో జరిగిన తీర్మానించినది.

కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు (అనిశ్చయించినది)

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల-బెజవాడ

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి ఉపన్యాసము

ఈనెల 15 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు వైకళాశాలపక్షమున బజారు శివాలయమున గ్రీ ప్రభురాంబా వల్లభేశ్వర గ్రంథాలయమున నాయుర్వేదమును గూర్చి బహిరంగసభ జరుపబడినది.

శ్రీ వెంకటేశ్వర వల్లభేశ్వర రామయ్యపంతులుగారు రంగుల వహించిరి. సభ్యులంతయు న్యాయవాదులతోడను వైద్యశిఖరులతోడను వైశ్యవరులతోడను నిండియుండిరి.

సభాప్రారంభమున శ్రీ వేంకటేశ్వర కాయుర్వేదకళాశాలాధ్యక్షులు భవ్యంతరి వేంకటేశ్వరులనుతీసి భక్తియుక్తముగా సాగించిరి.

పిమ్మట శ్రీ వేంకటేశ్వరకళాశాలాధ్యక్షులు లగు శ్రీ. సి. ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారు ఉపన్యసించిరి.

"ఆయుర్వేదము ప్రాచీనకాలమున వృద్ధినింది తరువాత క్షీణించినది. ఆయుర్వేదమున నన్నివిషయములు కలవు. కాని ప్రజాసామాన్యమున కాంగతి తెలియకుండుటచే నాయుర్వేదమును సంస్కరింపవలయు ననుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్వేదమునకు సాహాయ్యము చేయవలెనని తలచుచున్నాను. కాని ధనము శూన్యముగానున్నది. కాన ప్రజలే ఆయుర్వేదమును వృద్ధిపఱుపవలయును.

ఆయుర్వేద నిజతత్వము ప్రజలకు తెలిసినకాని ఆయుర్వేదము అసంపూర్ణమును దుర్భిణియు తొలగదు. అందులకు సుశిక్షితుల ఆయుర్వేదపండితులు లండవలెను. అట్టిపండితులు కళాశాలల ములమునకాని తయారు కాజాలరు. ఆయుర్వేదప్రచారమునకై నేను నా స్వంతభవనమున నాయుర్వేదకళాశాల నొక దానిని స్థాపించితిని. మిక్కిలులగు డాక్టరు వి. హనుమంతరావు పంతులు, డాక్టరు యమ్. స. బ్రహ్మశ్రీ, డాక్టరు కె. చలపతిరావు నాయుడుగారు, బ్రహ్మశ్రీ చెరుకుపల్లి వేంకటేశ్వర శాస్త్రి, బ్రహ్మశ్రీ పిపిపాటి వెంకటసుబ్బారావుగారు నాయుర్వేదమును దోడ్పడి విద్యార్థులకు చింతముగా అనాటమి, ఫిజియాలజీ, సర్జరీ, హిందీ మున్నగువానిని గజపురముండిరి. నేను వారికి మిక్కిలికృతజ్ఞుడను. మాకళాశాలయందు గత వత్సరము 15 గురు విద్యార్థులు విద్యాభ్యాసముచేసి వైకళులలో బ్రవేశించిరి. ఈవత్సరమున 20 మంది విద్యార్థులు ప్రవేశించినారు. శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి శ్రీ చంద్రమూర్తిశర్మ ప్రసాద బహద్దరువారి విద్యార్థిని పంపి అతనికి సంవత్సరవేతనముక్రింద 200 రూపరముగా దయచేసిరి. నియోగి ఫౌండేషన్ సహాయముచేత నొకవిద్యార్థికి వేతనముక్రింద వత్సరమునకు 90 రూపరములకు మాపరముగానే యిచ్చిరి. ఆయుర్వేదాభిమానులగు శ్రీరాజావారు శ్రీనియోగి శ్రేణు ఇకానీడు సానైటీవారు ప్రశంసార్హులు.

ఈ ఆయుర్వేదకళాశాలకు సంబంధించి ప్రత్యక్షమధనము కొంత ఆరు రా లయము (Inpatient hospital) ఒకటి యుండవలయును అనుదినము విద్యార్థుల చికిత్సలకి పరిశీలించి నిదానములను గ్రహించుచుండవలయును. మతీయు వర్తి, నవ్య, భూమిపాన, గంధమాడికర్మల ననుభవములొనకి తీసికొని రావలయును. ఇట్టికళాశాల లాంగ్రాప్రతిమున నీవతి కచ్చటనులేవు. ఇట్టికళాశాల లున్నకాని యనుభవపూర్వకాయుర్వేదపరిచయముల ఆయుర్వేదపండితులు బయటవెడల జాలరు. మాకళాశాల పైరితి ఆరు రా లయము కలిగి యాంగ్రాప్రదేశమున కాదిర్వకళాశాల గావలయునని తలచుచున్నాము. కాన ప్రజలందరు మా కళాశాలకు తగుసాహాయ్యముచేసి ఆయుర్వేదమును వృద్ధినిందించురుగాక! అని రామశాస్త్రిగారు నుడివెరి.

తరువాత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుపంతులుగారు ఉపన్యసించిరి.

"ఆయుర్వేదము సంపూర్ణమునుసంగతి నవీనముగా గ్రహింపబడినది.

సుశిక్షితులగు పండితులు లేకుండుటచే నాయుర్వేదము క్షీణించినది. కీ|| శ్రీ|| శ్రీ|| వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారు సుశిక్షితులగు ఆయుర్వేదపండితులను దయచేయ వెుదలిడిరి. ఆంగ్రదేశము వారికి కాశ్యోత్పత్తతను జూపకమానదు. శ్రీరామశాస్త్రిగారు రాచార్యులవారి ముఖ్యశిష్యులలో నొకరని శ్రీ గోపాలాచార్యులవారి యనేకపర్యాయములు చెప్పచుండెదవారు. మొదటినుండియు శ్రీరామశాస్త్రిల వారికుటుంబము వైద్యకుటుంబము.

మతీయు శ్రీరామశాస్త్రిగారు జయప్రచారిత్వములని ఈ పౌరులెల్లకుం డెరిసియే యున్నది. మంచిశాస్త్రజ్ఞానము అనుభవముకలిపి ఆయుర్వేదవిద్యపరచేతకులుగానుండ నర్హులనుట యతితయోక్తికాదు. శ్రీ మత్కౌలసంస్థానాధీశులు మొదటినుండియు ఆయుర్వేదము సర్వసంపూర్ణమునీడే వర్ణియున్నవారు.

శ్రీరాజాగారి లెల్లపుడు విద్యార్థులను ఆయుర్వేదవిద్యాభ్యాసమునకై ప్రోత్సహింపచుచుండును. ఆయుర్వేదము జాతీయ విషయగుటచే జాతీయవిద్యాలయములో నుత్తీర్ణులైన విద్యార్థులకొంద టికళాశాలయందు విద్యాభ్యాసము చేయవలెనని. ప్రభుత్వవంతులైన యాయుర్వేదము నభివృద్ధిపఱుచు భారము ప్రజలపై నాధారపడియున్నది. అని కాశీశ్వరరావు గారు చెప్పిరి.

అనంతరము శ్రీ విన్నకోట లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు శ్రీ అద్దేపల్లి వేంకటసుబ్బారావుశేషయ్య, శ్రీ పండిత వేమూరి శివస్వామిశాస్త్రిగారు మున్నగు ప్రముఖులుగూడ నుపన్యసించిరి.

"ఆయుర్వేదము సర్వసంపూర్ణము. ఆయుర్వేదమునకు ద్రవ్యపాపరము. మన ప్రాచీనశాస్త్రములు చాలసంఖ్య గ్రంథములలో మాటుమథియున్నవి. వానిని బాగుగా చదివి యనుభవములోనికి తెచ్చి వ్యాపింపజేయవలయును. ఆంగ్లవైద్యవిషయములమాడ నిందుగలవు. శ్రీరామశాస్త్రిగారు ధనాశేత్ర లేక యాయుర్వేదప్రచారముకొరకు అభిమానపూర్వకముగా విద్య గజపురమునకు చేరి నిందలి విద్యార్థులు మంచిపండితులు కాంగల రనుటలో సందేహములేదు. ఇం బాంగ్లవైద్య శిఖరులమాడ అనాటమి, ఫిజియాలజీ మున్నగు పాశ్చాత్యపద్ధతుల నభిమానముతోడనే బోధించుచున్నార. పౌరు లెల్లరు దీనికి దోడ్పడవలసియున్నది అని వారు నుడివెరి.

అధ్యక్షులగు వెంకటేశ్వర వల్లభేశ్వర రామయ్య పంతులుగారు రంగుల వహించిరి. శ్రీరామశాస్త్రిగారు ప్రాచీనమార్గమున గళాశాలను స్థాపించిరి. శ్రీరామశాస్త్రిగారికి తగుసహాయ్యముచేసి దోడ్పడిన కళాశాల మంచియభివృద్ధిని గాంచును. ఇట్టికళాశాల యాంగ్రదేశమున నిచ్చుటలేదు మరెచ్చుటలేదు. పౌరులెల్లరు శ్రద్ధతో శ్రీ వేంకటేశ్వర కాయుర్వేద కళాశాలకు దోడ్పడి సాహాయ్యము చేయురుగాక" అని అధ్యక్షులు ద్విధముగా, సర్వజనసమ్మతముగను చక్కని భాషలో నుపన్యసించిరి.

వందనములతో సభాముగిసినది
ఇట్టివిధి పాటలు తమకుగల జాతీయవిద్యాగౌరవముల దేశాభిమానము మాపవలసియున్నది.
ఆయుర్వేదాభిమాని.

వ ర ద స హ య ము

సరళాదేవి యుద్బోధన

ఈనాడు, ఆగస్టు 14:— వరదలవలన మదరాసుదక్షిణమున 50 వేలయిండ్లు నాశనమైనవి. సోదర సోదరీమణులారా! యూహించుడు. నునకుంటి ప్రీతిలు నేలకొరిగినిలవనడలేక ఆర్ధద గంబులై విధులలో తిండిలేక అల్లాడుచున్నారు. వారిచంకలలో ఆకలిచే మలములమాడుచున్న పిల్లలైనను తిండిలేకున్నది. వాటికున్నదంతయు వరదలచే కొట్టుకొనిపోయినందువలన భార్యపిల్లలను పోషింపలేక భర్తలు గుండెలు బ్రదలై చచ్చిపోవుచున్నారు. భార్యభర్తలును, పిల్లలును అందఱును ఒక్కటే దుర్భరమైనసిథిలో నున్నారు. ఒకరికి సాయముజేయలేనిస్థితిలో నున్నారు. దైవచిత్రములకుజ్ఞేయములగుదా? భగవంతుడిని పత్తును వారికెదురు పంపెనో తెలియదు. కానియొకటిమాత్రము సప్తము. మనము మన సోదరీమణులయెడ కానింపవలసినవిధి రెండుచీరెలున్నవారు ఒకచీరెను, మనసోదరీమణుల కొరకై పంపవలసియున్నారు. అనుదినమును ఎన్నియోపర్యాయములు భుజించువారు 1½ భోజనమునకు గర్భవై న మిగిల్చి చెన్న నరదలలో బాధపడుచున్న ఒకసోదరీకిని ఒకపిల్లవానికిని పంపవలసియున్నారు.

హిందూదేశములోని ప్రతిరాష్ట్రములోనున్న ప్రీతిలును పురుషులు చెయ్యవచ్చు సహాయపుపనుల నటుంచి తమయొక్క ఆర్థ్యగౌరవార్థము సహాయపుపనులను ప్రారంభింపవలసియున్నార. అన్నిజాతిమతములనుండి ప్రీతిపరిధులను తీసికొని ఒకసంఘముగాయేర్పడి మరలగా బయలుదేరి డబ్బును కొంత పొందియు బట్టలను కొంతపొందియు ననులచేసి చెన్న పురిలో యిదివరకు అడ్డవేటు జేసెలగానన్న శ్రీనివాసఅయ్యంగారి కేగాని సహాయనిధులను జాగ్రత్తపరచుచున్న మరెయి యితరునికి గాని పంపవలెను ప్రతిరాష్ట్రములోను యిప్పుడున్న ప్రీతిసహజములు కేంద్రసంఘముతో పనిలేకుండా స్వతంత్రముగా యీ పనిని ప్రారంభింపవలెను. స్వయముగా చెన్న పురికి వెళ్లి బాధితులకు సహాయము చేయవలసియున్న సోదరీమణులు ఎట్టి సంకోచమును లేక ఆలస్యమును చేయక వెంటనే వెళ్లవలసియున్నది. ఒంటరిగా వెళ్లలేనియెడల శ్రీమ సమాజములుగాను కరుణసంఘములుగాను యేర్పడి యా గ్రమ పోయినట్లుగా పోవలెను. ఈ విషయమున వరదలరాని ప్రదేశములకున్న సోదరీమణులు మార్గమును చూపించిన బాగుడును. (అ. ప్రె.)

“బొంబాయి క్రానికలు”

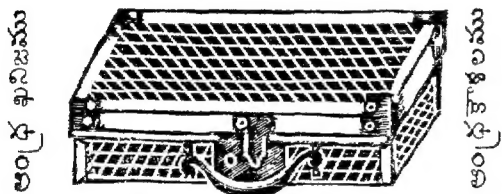
మిగిలిన రెండు మానవత్వపు వావాలు

బొంబాయి, ఆగస్టు 18 — “బొంబాయి క్రానికలు” పత్రికపై మిగిలిన రెండు మానవత్వపు వావాలు ఈ మధ్యాహ్నమున హైకోర్టులో వ్యాయమాన్తి కేసుగారి యొడుటికి రాగా ప్రతివాదుల తొలుత కాన్డెమనరీ గారితో అప్పీలు అధికారముతో పెయింటుగారి కేసులో చెప్పిన తీర్పునంగీ కరించి ప్రస్తుత సేరములో నష్టపరిహారమును విధింపజేసినవని జడ్జినికోరిక.

ధాన్ వారులో 1921 సంవత్సరమున తుపాకులు కాల్చిన విషయమును గూర్చి రెండు వ్యాసములు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలో వ్రాయబడినందుకు యిదివరకు ధాన్ వారులో వాటి ను నూపర్చుటగా నుండిన సి యస్. మార్బుసు గారును, సబ్ యిన్ స్పెక్టరు శివలింగప్ప గారును రు 75,000 రు 50,000 ను మానవత్వము కింద ముజరాగా కోరుచు యాదావాలరు తెచ్చిరి. పెయింటు గారు జైల్లో యిటుకంటి కేసునే తెచ్చి యున్నందున యిటుకంటులవారి అంగీకారముమీద యీ రెండును అప్పుడు నిలిపివేయబడెను.

నే డారెండు కేసులును విచారణకు రాగా డాన్ ధరిగారు అప్పీలు అధికారముతో పెయింటుగారి కేసులో చెప్పబడిన తీర్పును అంగీకరించి, పెయింటుగారికి రు 15,000 మాత్రమే యియ్యబడినట్లును యీ కేసులలోని వాదులు అంతర్భిగల వారు కాదనియు కోర్టువారు జ్ఞాపకముచేసినవలసిన దని కోరెను. రు 4000, రు 2000ను చాలునని విరియభిప్రాయము. మోపబడిన నిందలు అబద్ధములని రుజువుచేయబడినవి గాన ప్రతివాదుల వ్యాయవాది నూచించిన మొత్తము చాలవని వారు లెక్కరెట్లన వ్యాయవాది కేసుగారు చెప్పిరి. వ్యాయమాన్తి తీర్పును చెప్పలేదు. (ఆ.పె.)

అభిరక్షణ పెట్టెలు

రిజిస్టరు చేయబడిన పేటెంటు నెం 9557/18

అభిరక్షణ మత్రికామోజునకారి. తీర్మానించిన దహింపజాలదు. జడిపాతమైనవర్ష మియ్యభక్తమున నొక్కచోట్టయిన నింకింపజాలదు. శీతోష్ణములతారుమారుల కిది లొంగదు. భారపు యొత్తికి కిది ప్రగ్గదు. వీర్యద్రావకము లనేకములు ఈ యభిరక్షణము కరిగింపజాలవు. రంగు మారదు. గట్టిది. ఇన్ని మేలిగుణములకనువుగ ఈభిరక్షణము రత్నములకువలె కాంతి మెండుకొనియున్నది.

అన్నిరకముల మా అభిరక్షణ పెట్టెలు అందమైనవి, ముద్దులు గుల్మచుండెడివి, అన్నివిధముల మేలైనవి, అన్ని పెట్టెలకంటెను శ్రేష్ఠమైనవి.

ఇప్పుడు వాడుకలో నున్న ఇనుపపెట్టెలు దొంగభయమును బాపవచ్చునేమొగాని అగ్నిప్రమాదము నాపజాలవు. మా అభిరక్షణ పెట్టెలు కాలాగ్నియందు వైచిరు రూపుమార్చవు.

అమూల్యాభరణములు, పత్రములు, నోట్లు, మున్నగునవి అగ్నిభయమునుండి భద్రపరుచుకొనుట కింతకన్న వేరవరసములు ఉపకరణము ఈ ప్రపంచమున లేదు.

ప్రతిదేవాలయమును, ఆలంకారవేదికయు, ధనాగారమును, కర్మాగారమును, వివాహశాలను, ప్రవర్తనశాలను, స్త్రీశాలను, రాజభవనమును, అంగడిని, ఇంటిని ఆలంకరించుట కిదియే చక్క వేరొందు కాన్పింపదు.

వెలుగు బహువరసములు. అభిరక్షణ గుణములకు తగిన వెలుగు నిలుమించలేదు గాన నూ యుద్యమమునకు ప్రతి స్పృహ శాభిమానియు తోడ్పడి దేశీయపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసంగవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

పెట్టె 1 కి భరణు 6 నుండి రు 100 వరకు గలదు. వివిధరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును. అన్ని నోట్లలో ఏజంటు కావలెను.

మైకానేర్పు,

గొమ్మలూ, నెల్లూరు.

తెచ్చి 1-8 గుమ్మలూ తెల్లము రు 10-10

ఈ తెల్లము పొడిలు, గొల్లి, తెలుపు నలుపు, కుమ్మలను రాయుటకు ఉపయోగించు. అమృతాంజనం దీప్త, మదిరాసు మొదలయి.

అన్ని కెమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలిగించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టీన్ కెరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల

జాబితా సంపాదను.

“Depot for Burroughs Wellcome & Co.,”

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Phone: 225

P. B. No. 314

Branches: Esplanade,

Vepery

Ootacamund.

Phone

37

102

ఫౌంటెన్ కలములు

గాంధీదైవజుడు

గర్భవ్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన, కవరువిప్పి

“ఐలో” సేప్టిఫౌంటెన్ కలము మిక్కిలి మేలైనది చూడకయే సరియైన భావిభరితమును వ్రాసిపంపెదము. మా నమ్మకమైనది ధర మిక్కిలి సరసము రు 7-0-0 కనరుసుమాడ మీకే పంపివేసెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును “వాటర్ మాన్” ఐడియల్ 8-0-0 “బ్లాక్ బస్” 8-8-0 కనరుమీద వ్రాయవలెను చౌకముయొక్క నకలుపంపిన సం. “హిస్టరీ” 2-12-0 సెండ్లిచ్చు 0-12-0 ఫలము మాసవారీగ వ్రాసిపంపుదుము. 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 సాధారణ క్లిష్ట 0-8-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు, 0-4-0 సం|| ఫలమువ్రాయ, 2-0-0. విలాసము గిరిబ్రదర్లు, తిరువల్కేణి, మద్రాసు. ఆంజనేయస్వామిశ్రీతిసాలయము తిరు తిణి. చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు.

గిరిబ్రదర్లు, తిరువల్కేణి, మద్రాసు.

ఎం వైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అమ్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

అన్ని విషయములలోను నిస్సందేహమైన

ఆదర్శ ప్రాయమగు భీమాకంపెనీ

ది ఎం వైరులో

రూ 11,00,000 పాలిసిహోల్డరులు గలరు. రు 6,50,000,00 లకు వైకానే భీమా చేయబడియున్నది. గడచిన సంవత్సరమునందు మాత్రము 4,76 మందికి వైకానే భీమా రు 80,00,00 లకు చేసి యున్నాడు.

విలయింత గొప్ప అభివృద్ధి లగినది. దక్షిణాంధ్రదారులు వారిజీవితమును ప్రజల ఆభిమానము పొందిన ఈ హిందూదేశీయ భీమా కంపెనీలోనే భీమాచేయించు నుటకు గలిగిన ప్రోత్సాహ మేమి ?

ఈ దిగువ కొన్ని కారణములు తెలుపబడియున్నది

- (1) ఇది మిక్కిలి నిర్భయమైనది. రు 2,15,00,000 లకు వైకానే గల భీమా మొత్తము ఇండియన్ ట్రస్టు ఆఫ్ నిబంధనలకు లోబడిన గవర్న మెంటు ప్రతిములవైనను ఇతరప్రతిములవైనను దాచబడియున్నది.
- (2) అసాధారణముగా మిక్కిలితక్కువ ప్రీమియముగలది, క్రొత్తగా ప్రవేశించువారికి అదే ప్రీమియమునకు యితర భీమా కంపెనీ లన్నిటికంటెను ఎక్కువమొత్తము పాలిసిని బడయుటకు వీలుగలదు.
- (3) తక్కువ ఖర్చుతో బతుక కంపెనీ మిక్కిలి మితవ్యయములతో నిర్వహించు బడుట నూచించుచున్నది.
- (4) గడువుమీరిన పాలిసిలు మిక్కిలి సులభముగా పునరుద్ధారణ చేయబడును.
- (5) కడసారి 1922 వ సంవత్సరమునందు లాభములు పంచిపెట్టబడినది. ఇకముందు వచ్చు లాభములు భద్రపరచబడి యున్నది. గనుక మునుపు యొక్క విలాభమును పొందు నూచనలు గలవు
- (6) పాలిసిలు రద్దు గాకుండుటకై రక్షణగలదు.

జీవితమును ముఖ్యముగా భీమాచేయవలెను. మీరు ఎంత కాలము వేచిన అంత సెలవు అధికమగును.

ఎం వైరు ఆఫ్ ఇండియాలో నడచే భీమా చేయించుకొనుడు

మా కంపెనీచే గలుగు లాభమును పొందుడు.

BANGALORE BRANCH
152 Commercial Street

MADRAS BRANCH
9 & 10 Second Line Beach.

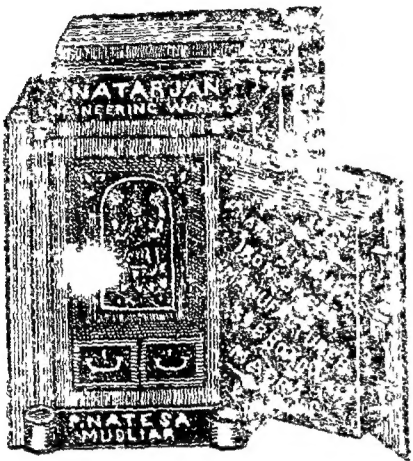
ఆంధ్రతాంజనము

ఆంధ్రతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి నువరాను.

న ర న ము

దృ ఢ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటివెల్లెడ కాగము బాగుగా కయ్యయ్యేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు క దిగుల తెలుపబడిన వారికి ఆంధ్రతాంజనము నుండి గామున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

సి. న శే ష మొ ద లి యార్,

ఇ. న. పే. ప్లె. చె. యు. వారు,

(ప్రాక్టీసు),

59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నలురాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, హెటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయటయందు సమర్థులవారు. రైనుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, పాప్ షాఫ్ట్లు, నట్లు, సరసముగా యివ్వబడును. ముచ్చరాయప్పిల్లి, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తరువాతనే యివ్వబడును. ఉత్తరములు వాసిన బయలు వాయబడును.

ఇ న నా థె లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను
అమోఘముగా కుదుర్చుచు

మలేరియా జ్వరము వచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని లేయాకు రబ్బరు తోటలలో ముఖ్యము ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారణి జ్వరప్రీతియందును ఇది ముఖ్యముగా నుండును. అన్ని స్వల్పకాలములో కుదుర్చుకల నమ్మకమైన ఔషధము. శరీరాంతరము ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగర్భమును కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రాక్షయక ఆటంకపరచుటకు రాక్షికోట బిహుత్ర, ఉదయము బిహుత్ర చొప్పున, పుచ్చుకొనినచాలను. మలేరియా జ్వరము గానేరాలి.

పరిశీలించు ద్రవముగానున్న ఇననాథెలిని వాడుచు

ఇండియా, బర్మా, అందుసిలోనును నాల్వేజింగ్,

Gorio Ltd,

Post Box 59,

Fort Bombay.

వాడతేరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ ఆంధ్రతాంజన టోకాసులవారి కస్తూరిమాత్రము మొదటి రకం కస్తూరి, తుంక శుభ్రము, తచ్చకరూపి రకం, అమూల్యమైన విషయాలను కల్పించియున్నది. వానికంటెను పెక్కుమందియును లేరు. పిన్నలు, పెద్దలు, ముగ్ధులు, బాలికలు మొదలగు వారందరూ ఆ టోకాసుతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతినది. 250-300 మాత్రలగు బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1-4-0 బుడ్డు 0-కి 1-4-0 పొద్దుభాగ్య చేరు.

ఈ దిగుల తెలుపబడిన వర్గాలకు కష్టమంది గుణ విచ్యుత.

తాచా పనోదని:—పాథారణమైన భగవంతులు, చలిభగవంతులు, మలేరియా వచ్చునవాటికి మంచి గుణవిచ్యుత. (64 పాటలములు గల) ప్యాక్ కిలు 1-కి రూ. 1-0-0.

శివకాంతి శైలము:—విద్వంసులైన కాఫీలో వర్కెరలో అతిమధురముగా వారి వారి కయ్యను సుఖించి కొన్ని బాట్లు తీసుకొనిన ముఖముగా విశేషమగును. కష్టము లేదు. సుఖము, అనివార్యము వుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోలా మున్నగు పానీయముల శరీరాంతరమున విడుదలయే గాక ఆ సేక వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక శరీరాంతరమున వ్యాధులకు పోగొట్టి కుట్రకమును, లేక ఇతర వ్యాధులకు గానియక జీవించుచును. అనేక వల డబ్బాను ఖర్చుచేస్తుంది.) డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా పాథాగ్య శోంఠి:—(బాలికల పొలిటికి నల్లపాదము కంటికి. నిద్రపుడు, అనివార్య వారికి కలిగిన బొంబములు యివ్వవలసిన వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది ఉన్నత మగుచును. 20 తులం బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1-0-0 (594-3) పాథ్యపు వెంకటాచల కుండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు

నే త్రాం జ న ము

బుడ్డి 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకరూపము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగా వాడతినది. కండ్లకు ఏమిదైన జబ్బును చేయును. ఈ కాటుకను విడుదల కొద్ది దినములు కెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టులు, కండ్లు అంబుకొనుట, కంటిదుడదులు, కండ్లనుకలు మొదలగు మానసు. డబ్బిలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

రోమహరి డబ్బా 1-కి రూ. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములము దురిమిములలో మొదలగు రాలిపోవును. దీనికలన చర్మము కలు పెక్కుదు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

వెల సీసా 1-కి శైలకు మందు రూ. 0-4-0

ఈ సూసెను కలపరాచిన పేలు గుడి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక కెండ్రుకలు పెరుగును.

ఆంధ్రతాంజనం డిపో, నువరాను - బొంబాయి.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

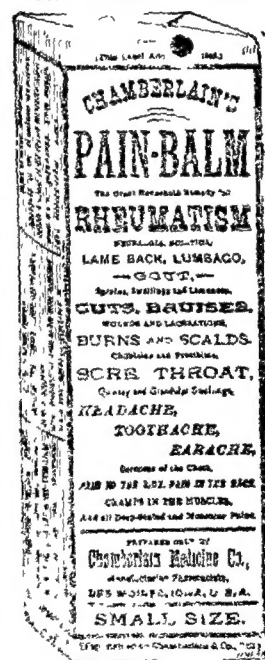
ఆ బాతులవారును ఏమయ్యునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుపుకొనుడు.

32 మాత్రలగు డబ్బా 1-కి రూ. 1-0-0

ఉత్తరము వాసిన వ్యాధిలగు ఉచ్చితముగా పంబుచు

ఆతంకనిగ్రహ ఘాత్రసి

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

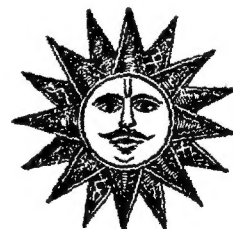

చేంబరేన్లుగారి వెయిన్ బామ్

వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు, కలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, చెట్టులు మున్నగునవి దీని వలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు 33 దొరకును. (1

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును కొనువారు సూర్య మార్కును గమనింపుడు.

కరస్సాకోడెన్సు మొదలగునవి ఇచ్చి ఘోషా యవలయును:— 1490

ఎస్. నారాయణ & కంపెనీ, 21, హమం వీధి, బొంబాయి.